

Jedna Banka, Jedan UniCredit.

2018

Godišnji izvještaj

Banka za sve što
vam je važno.

UniCredit Bank Banja Luka

Sadržaj

Obraćanje predsjednika Uprave Banke	4
O UniCredit Grupi	6
Naša strategija	7
Makroekonomsko okruženje	9
Bankarski sektor u 2018. godini	11
Opis	12
Karta mreže filijala	12
Pregled poslovnih segmenata	13
Finansijski pregled poslovanja Banke	15
Rukovodstvo i organizacija upravljanja	21
Izveštaj nezavisnog revizora	25
Finansijski izvještaji	29
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.	30
Napomene uz finansijske izvještaje	37
Poslovna mreža UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31.12.2018.	117

A man with a shaved head, wearing a dark blue suit, white shirt, and red tie, stands in a modern office hallway. He has his hands clasped in front of him. In the background, a large, stylized logo for "UniCredit Bank Banja" is visible on a light-colored wall.

UniCredit Bank Banja

Obraćanje predsjednika Uprave Banke

“Naš tim pokreću
zajedničke temeljne
vrijednosti, pozitivna
energija i želja da
mijenjamo postojeće
stanje...”

Gordan Pehar

Predsjednik Uprave Banke

Poštovani klijenti, akcionari i partneri, drage kolegice i kolege...

Osvrćući se na godinu iza nas, sa zadovoljstvom mogu reći da naša Banka na lokalnom tržištu godinu za godinom potvrđuje poziciju tržišnog lidera, što istovremeno, pored zadovoljstva, za nas znači i veliku odgovornost u pogledu odnosa prema našim klijentima, akcionarima, zaposlenima i društvenoj zajednici u kojoj djelujemo.

To znači i da pored stalnog unapređenja i podizanja kvaliteta naših proizvoda i usluga, njegujemo kulturu usklađenosti i profesionalnog ponašanja, radimo na jačanju ugleda i dugoročne održivosti, držeći se visokih pravnih i etičkih standarda.

Rezultati govore da je 2018. za nas bila uspješna poslovna godina, u kojoj je Banka ostvarila rast veći od planiranog, te znatno veći u odnosu na prosjek tržišta. Sa dobiti od 27,8 miliona KM, aktivom od 1,7 milijardi KM i kapitalom od 218,7 miliona KM, potvrdili smo poziciju sistemski važne finansijske institucije na tržištu Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Dugoročnu stabilnost i održivost Banke čuvamo kroz snažnu kapitalnu poziciju Banke (stopa adekvatnosti kapitala 19,7%), kreditni portfolio sa niskim udjelom loših kredita (6,8%) i visokom pokrivenošću loših kredita rezervisanjima (91,5%), kao i dobro uravnoteženim bilansom stanja i adekvatnim nivoom likvidnosti u svakom trenutku. Dobrom rezultatu doprinio je i kontinuirani rast neto kreditne aktivnosti prema fizičkim i pravnim licima (4,6% g/g), kao i rast depozita klijenata (16,6% g/g), što je ujedno i odraz kontinuirano rastućeg povjerenja klijenata u Banku.

Rast ukupnih prihoda u odnosu na rast operativnih troškova, rezultirao je kontinuiranim povećanjem efikasnosti u vidu odnosa troškova i prihoda, a ovaj pokazatelj na kraju 2018. godine iznosio je 46,7%.

Svjesni smo da ovakvi rezultati ne bi bili mogući bez ključnog generatora uspjeha Banke, a to su motivisani, posvećeni i kompetentni zaposleni s visokim osjećajem predanosti radu i pripadnosti Banci i UniCredit Grupi. Zbog toga naša Banka, prema rezultatima istraživanja organizacione klime, zauzima vodeće mjesto u ovom segmentu nekoliko godina zaredom.

Imajući u vidu poslovne ciljeve i strategiju Banke s klijentom na prvom mjestu, željeli smo unaprijediti kvalitet servisa, razvoj proizvoda i usluga, ali i osigurati konkurentnosti i profitabilnosti Banke. S ovakvim ciljem u 2018. restrukturirali smo prodajnu mrežu Korporativnog i Investicionog bankarstva osnivanjem četiri osnovna centra za domaće privredne subjekte, ali i u dijelu Maloprodaje osnivanjem četiri geografski i privredno povezane regije. Istovremeno, imajući u vidu važnost upravljanja i razvoja digitalnih kanala, osnovano je novo odjeljenje sa fokusom na efikasniju implementaciju digitalnih servisa i aktivaciju korisnika digitalnih usluga banke, a kvalitetnim i pravovremenim odgovorom na potrebe klijenata u svakodnevnom odnosu sa bankom pobrinuće se CX Lab usmjeren na unapređenje iskustva klijenata. Imajući u vidu da nam pripadnost UniCredit Grupi konstantno pruža i nove prilike za razmjenu ideja i najboljih praksi, u pogledu razvoja proizvoda i usluga i tokom 2018. godine uspješno smo replicirali nekoliko novih proizvoda i procesa u području Maloprodaje.

Kao dio UniCredita smo uveliko na putu digitalne transformacije, što znači da svakodnevno radimo na

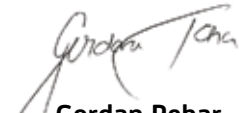
unapređenju i uvođenju novih tehnologija u naš rad. Međutim, u isto vrijeme zadržali smo blizak kontakt s klijentima vodeći računa o njihovim potrebama i navikama, s ciljem da uvijek budemo korak ispred, ali ne više od toga. Potrebe naših klijenata i dalje su usmjerene na tradicionalne bankarske kanale i mi smo toga svjesni, stoga se trudimo da danas odgovorimo najbolje moguće na trenutne potrebe klijenata, a da istovremeno kroz inovacije pripremamo i klijente i nas same na najnovije trendove. Dobra saradnja sa nadzornim tijelima i zajednička inicijativa bankarske zajednice, kao i bolja informisanost korisnika bankarskih usluga nužni su za dalji napredak u ovom segmentu.

Pozitivna saradnja sa partnerima na novim projektima, ali i odnosi sa društvenom zajednicom nastavljani su i u 2018. godini. Program plaćene prakse za studente završnih godina „Prva velika šansa“ omogućio je da nekoliko mladih kolega dobije prvo zaposlenje, a nova grupa studenata dobije priliku da stiče praktična znanja u okviru različitih poslovnih područja banke. Svjesni smo da obrazovni sistem ne može proizvesti kadrove koji će biti „ready now“ za rad u Banci, pa i na ovaj način želimo smanjiti raskorak između teorijskih i praktičnih znanja. Na ovaj način želimo poslati poruku mladim ljudima da na lokalnom tržištu postoje uspješne kompanije koje trebaju ambiciozne i školovane stručnjake. Mi želimo biti najpoželjnije mjesto za rad u svom segmentu, razvijati interne kadrove i pravilno nagrađivati individualne doprinose i kvalitet. To je moguće samo ako stvorimo podsticajno i preduzetničko okruženje u kojem svi imaju jednaku šansu da se dokažu i da napreduju.

Istovremeno, nastavili smo donatorsku aktivnost u okviru programa „Stvarno dobro mobilno bankarstvo“ te pomogli obnovu dva dječija igrališta, a podržali smo i centre za socijalni rad tako što smo obradovali prigodnim poklonima mališane iz socijalno ugroženih i hraniteljskih porodica u vrijeme novogodišnjih praznika.

Naš tim pokreću zajedničke temeljne vrijednosti, pozitivna energija i želja da mijenjamo postojeće stanje. Nastojimo da sve što radimo, radimo sa aspekta potencijalnog unapređenja, bilo da se radi o proizvodima, procesima ili razvoju ljudi. U svemu tome ključni oslonac su nam, kao i prethodnih godina, temeljne vrijednosti UniCredita: klijent na prvom mjestu, razvoj zaposlenih, saradnja i sinergija, upravljanje rizikom i izvršenje i disciplina. To nas motiviše i svakodnevno podsjeća na ono što je najvažnije u poslu i životu uopšte, te pomaže da održimo neku vrstu ushićenosti i optimizma u vezi sa svim što radimo.

Imajući u vidu dokazano povjerenje naših klijenata, akcionara i poslovnih partnera te nesebično zalaganje i doprinos naših zaposlenih, u ime Uprave Banke izražavam zahvalnost i dajem obećanje da ćemo sa velikim entuzijazmom, posvećenošću i odgovornošću raditi na ostvarenju svih postavljenih ciljeva i u svakoj narednoj poslovnoj godini.

Gordan Pehar
Predsjednik Uprave Banke

O UniCredit Grupi

UniCredit je snažna panevropska grupa sa jednostavnim modelom komercijalnog bankarstva, sa klijentom u fokusu kako u Maloprodaji, tako i u Korporativnom i Investicionom bankarstvu. Putem svoje mreže lokalnih banaka, UniCredit u zapadnoj, srednjoj i istočnoj Evropi svakodnevno uslužuje 25 miliona klijenata.

UniCredit nudi lokalnu stručnost i međunarodnu širinu djelovanja, prati i podržava svoje klijente širom svijeta pružajući im pristup vodećim bankama na 14 ključnih tržišta i još 18 svjetskih država.

Evropska poslovna mreža UniCredita obuhvata Italiju, Njemačku, Austriju, Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Hrvatsku, Češku, Mađarsku, Rumuniju, Rusiju, Srbiju, Slovačku, Sloveniju i Tursku.

Temeljne vrijednosti i vizija

Poslovanje UniCredita zasnovano je na „Pet temeljnih vrijednosti“ i viziji „Jedna Banka, jedan UniCredit“. Naš prvi prioritet, svakog trenutka i svakog dana, jeste da pružimo uslugu klijentima i to najbolje što možemo (**Klijent na prvom mjestu**). Kako bismo to činili, oslanjamo se na kvalitet i predanost naših ljudi (**Razvoj zaposlenih**), kao i na našu sposobnost da sarađujemo i ostvarujemo sinergiju kao „Jedna Banka, jedan UniCredit“ (**Saradnja i sinergija**). Pritom, preuzimamo pravu vrstu rizika (**Upravljanje rizikom**), dok smo istovremeno disciplinovani u izvršavanju svoje strategije (**Izvršenje i disciplina**).

Naša strategija

Strateški cilj Banke jeste vodeća tržišna pozicija po pitanju profitabilnosti, efikasnosti, kvaliteta aktive, odnosa prema klijentima i reputacije u zajednici. Ovakvim pristupom nastojimo biti usaglašeni i sa strateškim ciljevima Grupe i time potvrditi da smo istinski „Jedna banka, jedan UniCredit“, nerazdvojni dio uspješne komercijalne panevropske bankarske mreže, sa potpuno integrisanim Korporativno-investicionim bankarstvom, koje pruža jedinstvenu podršku širokoj franšizi klijenata u Zapadnoj i Centralno-istočnoj Evropi. U posljednjoj smo etapi našeg transformacijskog plana „Transform 2019“ i svjesni smo da ovo što danas radimo predstavlja stvaranje jakih temelja za budućnost UniCredita i naše Banke kao članice Grupe. Fokusirani smo na klijente i strateški investiramo u digitalizaciju i unapređenje iskustva korisnika u korištenju proizvoda i usluga Banke, uz pojednostavljenje i ubrzavanje procesa i kontinuiranu optimizaciju troškova poslovanja.

Uspješna realizacija strategije UniCredita bazirana je na 5 ključnih stubova strateškog plana „Transform 2019“:

- jačanje i optimizacija kapitala,
- dalje unapređenje kvaliteta portfolija,
- transformacija operativnog modela poslovanja, jačajući fokus na klijenta uz pojednostavljenje proizvoda i usluga,
- jačanje i maksimizacija vrijednosti zasnovanih na strategiji odnosa sa klijentima, te
- uspostavljanje jednostavnih, ali jakih upravljačkih struktura, s ciljem osiguravanja dosljednosti u efikasnosti i odgovornosti kroz cijelu Grupu.

Strateški plan podrazumijeva i punu primjenu i usaglašenost sa svim regulatornim zahtjevima s ciljem ostvarivanja izbalansiranog rasta Banke. Planom se predviđa ostvarenje poslovnih rezultata koji su iznad tržišnih, maksimalna operativna efikasnost i primjena naprednih ICT tehnologija u razvoju proizvoda i pojednostavljenju procesa, s ciljem da se stvore stabilne osnove za dugoročnu održivost Banke. Fokus na postojeće i akviziciju novih klijenata sa visokim nivoom kvaliteta proizvoda i usluga, obezbijediće održavanje vodeće pozicije i daljeg unapređenja zadovoljstva i iskustva klijenata u poslovanju sa Bankom.

Kontinuirano radimo na optimizaciji poslovne mreže prilagođavanjem prostora savremenom načinu života i potrebama klijenata. Ciljanim investicijama u filijale, uređujemo i modernizujemo poslovni ambijent, te uz svakodnevne aktivnosti nastojimo ukazati klijentima na prednosti prelaska sa tradicionalnih na digitalne kanale distribucije.

Stopa adekvatnosti kapitala se nalazi na nivou od 19,7%, što Banci daje odličnu poziciju da nastavi sa rastom kreditnog portfolija i u narednom periodu. Unapređenjem procesa i ulaganjem u digitalizaciju ostvaren je porast broja aktivnih klijenata te broja korisnika mobilnog i internet bankarstva, što ostaje snažan fokus i u narednom periodu. Proaktivnim pristupom u Upravljanju rizicima Banka čuva i unapređuje kvalitet portfolija i jača zajedničku kulturu upravljanja rizicima među svim zaposlenima u Banci.

Bankarsko tržište posluje u eri konstantnih promjena i izazova, kako regulatornih i makroekonomskih, tako i uslova brzih promjena u ponašanju klijenata. UniCredit ima za cilj predviđanje ovakvih promjena i, kad god je to moguće, njihovo pretvaranje u prilike za jasnije podešavanje prodajnog fokusa i unapređenje prodajnih aktivnosti. Na ovaj način ćemo nastaviti da ostvarujemo održivu, dugoročnu profitabilnost uz doprinos napretku i prosperitetu zajednice u kojoj poslujemo.

Jedna Banka, Jedan UniCredit

Naša strategija je jasna i dugoročna. Transformišemo Grupu kako bismo izgradili banku sutrašnjice za našu široku bazu klijenata. Sve što radimo usmjereno je na to da UniCredit postane pravi panevropski pobjednik.

Makroekonomsko okruženje

Globalni trend rasta iz prethodne godine nastavljen je i u 2018. godini, a ključni ekonomski pokazatelji ukazuju da rast na globalnom nivou dostiže vrhunac. Unazad nekoliko godina prisutna je stabilna ekspanzija rasta, posebno izražena kod evropskih zemalja u razvoju. Više od polovine zemalja svijeta bilježi povećanje rasta i čini se da je svjetska ekonomija ostavila za sobom globalnu finansijsku krizu od prije 10 godina. Regija Srednje i Istočne Evrope, podstaknuta niskom stopom nezaposlenosti i rastom investicija, nastavlja sa dobrim ekonomskim rezultatima, međutim proizvodnu aktivnost postepeno karakteriše trend usporavanja. Globalni rast u 2019. godini bi trebalo da zadrži sličnu putanju, iako su otežavajući faktori u zemljama regije vidljivi u obliku političkih i ekonomskih turbulencija u Evrozoni, ekonomskih reperkusija kao posljedica Brexita, te očekivano smanjenje potražnje od Turske.

U 2018. godini, međunarodna rejting agencija Standard & Poor's potvrdila je kreditni rejting za Bosnu i Hercegovinu, B sa stabilnim izgledima, dok je agencija Moody's Investors Service potvrdila rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Ocjene se baziraju na činjenici da država ima stabilan ekonomski rast koji omogućava rast prihoda od indirektnih poreza te da je relativno nisko zadužena.

Glavni nosioci rasta u 2018. godini u Bosni i Hercegovini bili su izvoz i finalna potrošnja, a dijelom investicije. Realni rast BDP-a bio je predmet korekcija tokom godine, uglavnom zbog odluka entitetskih vlada koje su negativno uticale na odnos sa Međunarodnim monetarnim fondom, a prema najnovijim prognozama trebalo bi da dosegne 2,9% u 2018. godini.

Na krilima nastavka snažne potrošnje i rasta investicija, očekivani rast BDP-a u 2019. godini predviđen je na 3,2%. Izvoz će i dalje biti snažno podržan, ali u nešto manjem obimu zbog očekivanog pada potražnje na glavnim tržištima.

Slab trend rasta primjetan je u industrijskoj proizvodnji tokom 2018. godine, zbog slabljenja dijela izvozne orijentisane prerađivačke industrije, koji je krajem decembra zabilježio negativnu stopu rasta od 1,1%. U cjelini, industrijska proizvodnja zabilježila je skromnu stopu rasta od 1,6%, podstaknuta rastom proizvodnje električne energije.

Izvoz je bio jedan od glavnih pokretača rasta u 2018. godini, gdje je Bosna i Hercegovina ostvarila izvoz robe u vrijednosti od 11,9 milijardi KM, što predstavlja nominalni rast od 7,6% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu izvoz u zemlje CEFTA iznosio je 1,9 milijardi KM, što je za 8,8% više nego u istom periodu 2017. godine. Izvoz u zemlje EU iznosio je 8,7 milijardi KM, što je za 10,3% više nego u istom periodu prošle godine. Rast izvoza je uglavnom rezultat izvozne tražnje i povišenja cijena za određene

proizvode, prvenstveno metale i energetske proizvode. Najznačajniji doprinos rastu izvoza po proizvodima zabilježen je u izvozu koksa, metalnih proizvoda i električne energije.

Zahvaljujući povećanju raspoloživog dohotka i nižim potrošačkim cijenama, povećala se i lična potrošnja. Povećanje privatne potrošnje ogleda se u većem uvozu. Uvoz iz zemalja EU iznosio je 11,7 milijardi KM, što je za 5,3% više nego u istom periodu prošle godine, dok je uvoz iz zemalja CEFTA iznosio 2,3 milijarde KM, što je za 0,4% više od prethodne godine.

Treba napomenuti da su realna povećanja ovih pokazatelja spoljne trgovine bila skromna u odnosu na prethodnu godinu zbog povećanja izvoznih i uvoznih cijena u 2018. godini. Bosna i Hercegovina čini skoro tri četvrtine ukupne ekonomske razmjene sa zemljama EU, a glavni spoljnotrgovinski partner je Njemačka. Pored Njemačke, najvažniji partneri Bosne i Hercegovine su Hrvatska, Italija i Srbija.

Deficit tekućeg računa će se vjerovatno povećati zbog zavisnosti privrede od uvoza, uz očekivani rast uvoza gotovih proizvoda, ali ne bi trebalo da pređe 6% BDP-a u 2019. S druge strane, većina deficita može biti pokrivena prilivom stranih ulaganja i drugim dostupnim sredstvima međunarodnih finansijskih institucija.

Indeks potrošačkih cijena u 2018. godini dostigao je 1,4% godišnje. Indeks se odlikuje trendom inflacije koji je uzrokovan rastom cijena energenata i hrane, rastućim raspoloživim dohotkom i uticajem vanjskih fluktuacija, ali inflatorni pritisci ne bi trebalo da budu posebno izraženi i indeks potrošačkih cijena ne bi trebalo da prelazi 2%. Pozitivni trendovi su prisutni i na tržištu rada, gdje je stopa nezaposlenosti stalno opadala u odnosu na kraj 2017. godine, ali sa smanjenjem ukupnog broja aktivnog stanovništva usljed migracije stanovništva. Stopa nezaposlenosti po ILO metodologiji je 18,4%. Iako je karakterisan silaznim trendom, problem je stopa nezaposlenosti među mladima. Nezaposlenost mladih i problem sive ekonomije predstavljaju značajnu prepreku potencijalnom rastu i to je jasan znak da su potrebne dublje strukturne reforme u regulaciji tržišta rada kako bi se postigao viši nivo zaposlenosti i zapošljavanja. Prosječne bruto i neto plate neznatno rastu u odnosu na kraj 2017. godine, ali su i dalje na niskom nivou.

Zabilježen je blagi pad ukupnih građevinskih radova za 0,2% u odnosu na isti kvartal prošle godine. Smanjenje je zabilježeno u građevinskim projektima koji u velikoj mjeri zavise od inostranih izvora finansiranja. Bez obzira na smanjenu aktivnost, BiH je zabilježila rast stranih ulaganja u protekle dvije godine. Prisustvo stranih investitora u zemlji šalje poruku da je BiH zemlja u kojoj je ulaganje stranog kapitala profitabilno, čime se doprinosi poboljšanju

ugleda BiH u poslovnom smislu. Ukupan javni dug u prvoj polovini 2018. godine iznosio je 35% BDP-a. Ovaj procenat stavlja Bosnu i Hercegovinu u kategoriju umjereno zaduženih zemalja. Fiskalna pozicija treba da ostane stabilna jer se u postizbornom periodu očekuje racionalnija fiskalna politika, sa najavljenim povećanjem prihoda od akciza na gorivo i ograničavanjem javne potrošnje. Javne finansije su i dalje niske, a javna potrošnja je neefikasna. Javne finansije treba da budu usredsređene na investicije koje održavaju rast i shodno tome negativne reperkusije na investicione projekte i provođenje reformi.

Očekivanja za 2019. godinu

Očekuje se da će privatna potrošnja povećati svoju investicionu aktivnost i izvoz kao ključne nosioce rasta u 2019. godini u Bosni i Hercegovini. Postoji posebno očekivanje povećanja domena investicija, ali uz pretpostavku da će Međunarodni monetarni fond nastaviti da finansira nakon formiranja vlade. Faktori rizika su prisutni u obliku nepovoljnih odluka entitetskih vlada koje mogu otežati pregovore sa MMF-om i usporiti očekivani rast.

Bankarski sektor u 2018. godini

U septembru 2018. godine bankarski sektor u BiH imao je 23 bankarske institucije, od čega 15 u FBiH i 8 u RS. Banke su imale ukupnu aktivu od 29 milijardi KM, što je povećanje od 7,5% u odnosu na kraj prethodne godine, uglavnom kao rezultat povećanja kredita.

Samo dvije banke na tržištu imaju ukupnu aktivu preko 4 milijarde KM, dok njih 7 ima aktivu iznad 1 milijarde KM. Broj zaposlenih u bankarskom sektoru neznatno se povećao u trećem kvartalu 2018. godine i iznosi 9.704, što predstavlja povećanje od 1,4% u odnosu na kraj godine.

Bankarski sektor je dobro kapitalizovan, što se odražava na nivo kapitalizacije od 15,6% u trećem kvartalu 2018. godine i visoko je likvidan, što se vidi u iznosu slobodnih sredstava kod Centralne banke iznad obavezne rezerve.

Na kraju septembra 2018. godine bankarski sistem Bosne i Hercegovine ostvario je dobit prije oporezivanja u iznosu od 323 miliona KM, što predstavlja smanjenje od 1% u odnosu na isti period prethodne godine. Dvije banke na tržištu bilježe gubitak.

Ukupni neto kamatni prihod sektora iznosio je 630 miliona KM, što je za 10,6 miliona KM ili 1,7% više u odnosu na isti period prethodne godine. Imajući u vidu snažnu konkurenciju na tržištu i silazni trend kamatnih stopa, banke zaostatak u prihodima generišu velikim dijelom iz naknada. Iako su nekamatni prihodi u sektoru zabilježili blagi pad u odnosu na isti period prošle godine, sektor je u prvih devet mjeseci 2018. godine ostvario 443 miliona KM i predstavlja 41% udjela u ukupnim prihodima.

Dvije najveće banke na tržištu čine gotovo polovinu ukupnog profita prije oporezivanja u devet mjeseci 2018. godine.

Godinu karakteriše rast kredita za 5,9% u odnosu na kraj 2017. godine. Dugoročni krediti zabilježili su nastavak rasta u 2018. godini u oba segmenta. Krediti stanovništvu i dalje rastu 7,3% u odnosu na kraj 2017. Pravna lica su ostvarila stopu rasta od 4,6%. Krediti privatnim preduzećima porasli su za 3,7% u odnosu na kraj 2017. godine.

Učešće nekvalitetnih kredita ima trend pada i na kraju septembra 2018. godine iznosi 9,3%. Pad loših kredita od 0,7pp u odnosu na kraj 2017. godine rezultat je rasta kredita i aktivnosti naplate. Entitet Republike Srpske i dalje bilježi veći omjer loših kredita (10,1%), dok je učešće nekvalitetnih kredita u FBiH 9,1%.

Kamatne stope na depozite zabilježile su stabilan trend pada, ali je obim ukupnih depozita zabilježio rekordan iznos od 21,7 milijardi KM, što je povećanje od 10,6% u odnosu na kraj 2017. godine. Volumen depozita fizičkih lica bilježi iznos od 12,1 milijardu KM, što predstavlja povećanje od 7,8% u odnosu na kraj prethodne godine, dok su depoziti pravnih lica porasli za 14,4% u odnosu na kraj godine. Ukupni depoziti klijenata premašili su ukupan iznos kredita za preko 2,4 milijarde KM, dok je odnos kredita i depozita smanjen na 89%.

Prosječan iznos obavezne rezerve kontinuirano raste u 2018. godini u odnosu na kraj prethodne godine. Banke ulažu dio svoje imovine u hartije od vrijednosti, uglavnom izdate od strane FBiH i RS, što je rezultiralo povećanjem hartija od vrijednosti u bilansima banaka.

Očekivanja za 2019. godinu

Preduslov za dalji razvoj bankarskog sektora je stabilno političko okruženje u zemlji. Očekuje se da će 2019. nastaviti pozitivne trendove, ali svakako je nerealno očekivati značajan rast kredita, jer se taj rizik ogleda u činjenici da se u 2019. godini očekuje produženje formiranja vlasti koje direktno utiče na velike infrastrukturne projekte. Nastavak aktivnosti digitalizacije, kao i potpuna implementacija elektronskog potpisa, svakako su aktivnosti koje će dovesti do efikasnijeg bankarskog sektora.

Opis poslovanja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je licencirana poslovna banka sa sjedištem u Banjoj Luci, u Bosni i Hercegovini.

Kao pravni sljedbenik prve banke izgrađene na ovom području „Privilegovane zemaljske banke za BiH – Filijala Banja Luka“ osnovane 1910. godine, UniCredit Bank a.d. Banja Luka u svojim temeljima ima najdužu tradiciju bankarskog poslovanja u Bosni i Hercegovini. U istoriji dužoj od 108 godina, ova banka je prošla kroz nekoliko različitih transformacija i uspješno poslovala u različitim pravnim i organizacionim oblicima.

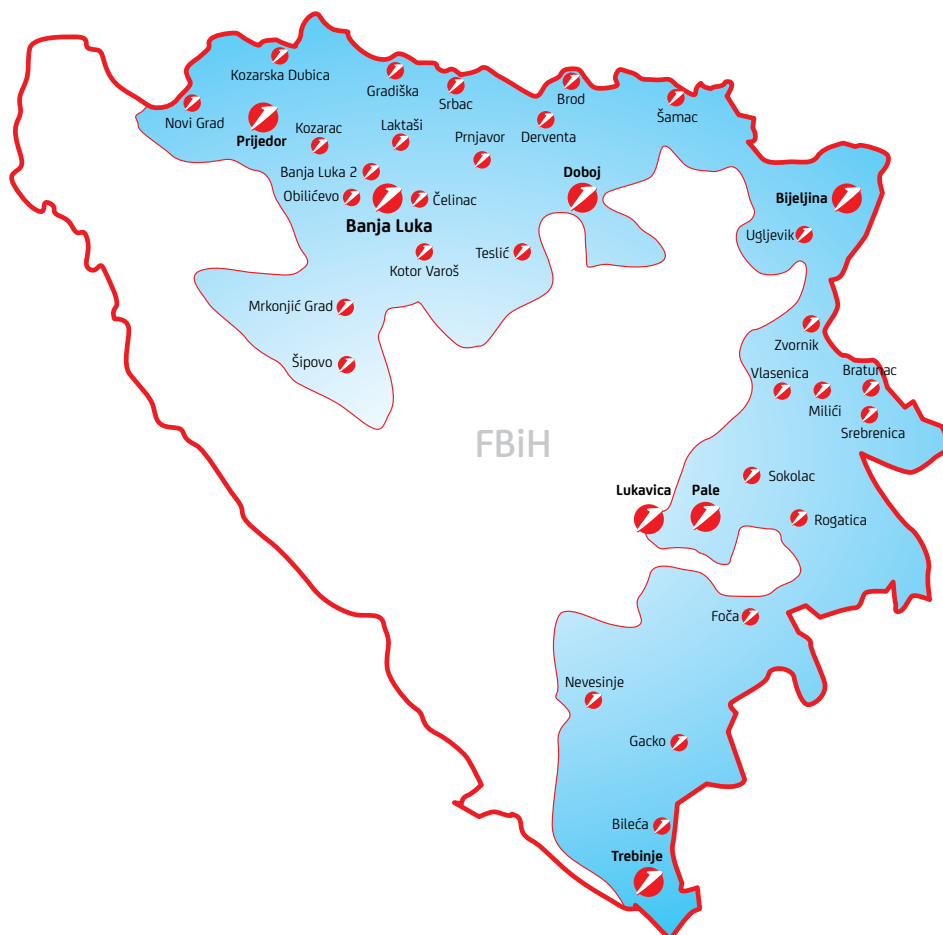
Banka pruža potpunu ponudu finansijskih usluga pravnim i fizičkim licima u Republici Srpskoj, jednom od dva entiteta u Bosni i Hercegovini. Set bankarskih usluga koje pruža Banka uključuje poslove sa stanovništvom, malim i srednjim preduzećima, korporativno i investiciono bankarstvo, poslovanje sa finansijskim institucijama i javnim sektorom, te međunarodno poslovanje.

Banka aktivno učestvuje u implementaciji novih, razvojnih projekata u bankarskom sektoru i svojim angažmanom doprinosi promovisanju inovativnog pristupa tržištu, transparentnom komuniciranju, primjeni najviših standarda u izvještavanju i razmjeni znanja i iskustava stečenih kroz bogato iskustvo i pripadnost UniCredit Grupi.

Koristeći upravo najbolje prakse banaka članica UniCredit grupe, a uzimajući u obzir specifičnosti i istinske potrebe naših klijenata, nastojimo im osigurati integrisan pristup našim proizvodima i uslugama kroz pojednostavljenu proceduru ugovaranja putem „jednog ugovora“ za nekoliko proizvoda i usluga u paketu. Time, osim što povećavamo efikasnost rada, nastojimo omogućiti klijentima jednostavnost i lakoću u poslovanju sa Bankom.

Konstantno unapređenje našeg poslovnog modela i ponude proizvoda za fizička lica i pravna lica, dugoročni i partnerski odnosi sa našim klijentima, te podrška razvoju naše privrede, kroz projekte od javnog i društvenog značaja, ostaju i dalje osnovni prioriteti našeg poslovanja.

Karta mreže filijala

Pregled poslovnih segmenata

Segment Maloprodaje

Organizacija

Segment Maloprodaje za klijente obezbjeđuje široku paletu proizvoda i usluga, kroz dva područja poslovanja Lično i Preduzetničko bankarstvo. Upravlja mrežom poslovnih jedinica Filijala i direktnim kanalima distribucije poput bankomata, mobilnog i elektronskog bankarstva.

Poslovna mreža Banke tokom 2018. godine je bila podijeljena u 6 regija, koje su dalje podijeljene na filijale i agencije locirane širom Republike Srpske, sa ukupno 36 organizacionih jedinica na kraju 2018. godine. Od 29.12.2018. godine poslovna mreža banke je redefinisana u četiri nove, geografski i privredno bolje povezane regije: banjalučko-prijedorsku, dobojsko-gradišku, sarajevsko-bijeljinsku i trebinjsko-fočansku.

Maloprodaja u svom portfoliju broji više od 140 hiljada aktivnih klijenata u okviru segmenta fizičkih lica i preduzetnika.

Ciljevi Maloprodaje su konstantno usmjereni na unapređenje odnosa sa postojećim i akviziciju novih klijenata, uz kontinuirano unapređenje i razvoj proizvoda i usluga, ali i jasan fokus na digitalne proizvode i dalji razvoj alternativnih kanala, ubrzanje procesa digitalne transformacije, kao i sinergiju u pristupu klijentima skupa sa Segmentom Korporativnog i investicionog bankarstva. Maloprodaja analizira i unapređuje ključne procese i prilagođava se novim uslovima na tržištu koji sve više ukazuju na potrebu ubranog prelaska klijenata sa tradicionalnih na digitalne kanale, njihovu edukaciju o istima, ali i poboljšanje brzine usluge i zadovoljstva klijenata.

Poslovne aktivnosti u 2018. godini

Klijenti prepoznaju Banku kao pouzdanog partnera te je zahvaljujući tome Banka i tokom 2018. godine zabilježila rast volumena kredita i depozita u segmentu Maloprodaje.

Tako, volumen kredita Maloprodaje raste u 2018. godini (6,48%) u odnosu na prethodnu godinu i iznosio je 525,4 miliona KM, uz napomenu da su svi ključni indikatori kvaliteta portfolija poboljšani. Glavni pokretač ovog rasta bili su novi nenamjenski krediti prilagođeni potrebama klijenata i zahtjevima tržišta. Tržišno učešće u kreditima fizičkih lica iznosi 20,5% u Republici Srpskoj i 5,2% u BiH s krajem oktobra 2018. godine.

Takođe, usljed jačanja povjerenja klijenata u Banku, depoziti klijenata Maloprodaje su porasli na 474,5 miliona KM na kraju 2018.

godine. Tržišno učešće u depozitima fizičkih lica iznosi 12,0% u RS i 3,4% u BiH zaključno s krajem oktobra 2018. godine.

Razvoj proizvoda Banke je nastavljen u 2018. godini primarno u području unapređenja kvaliteta servisa i usluga, kao i kroz pojednostavljenje i ubrzanje procesa. Fokus u 2018. godini bio je na povećanju stepena automatizacije, simplifikaciji ponude kreditnih i depozitnih proizvoda, te seta prateće dokumentacije. Implementirana je nova, procesno kompletna „End to end“ aplikacija za odobravanje kredita (Consumer finance platforma), u koju su integrisani gotovinski i hipotekarni krediti. Istovremeno, proširena je značajno mreža redomata i bankomata, a sa ciljem povećanja stepena digitalizacije.

Digitalizacija i jačanje direktnih kanala prepoznati su kao ključni pravac razvoja, u čemu značajno mjesto zauzima mobilno bankarstvo.

Savremene tehnologije pružaju nam mogućnost da putem mobilnog telefona pristupimo svom računu u Banci i izvršimo željene transakcije, u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg mjesta, čime samo bankarstvo poprima karakteristike globalnog.

Tokom 2018. godine Banka je bila aktivna u promociji proizvoda Banke putem različitih kampanja, gdje izdvajamo:

- „Stvarno dobro mobilno bankarstvo“ putem kojeg smo povezali našu uslugu m-bank, naše klijente i aktivnosti koje doprinose dobrobiti zajednice u kojoj radimo. Od svake naknade od transakcije učinjene putem m-banka izdvajali smo 10% tokom 2017. godine, što smo nastavili i tokom 2018. godine s ciljem prikupljanja sredstava u poseban fond namijenjen donatorskim aktivnostima.
- Realizovali smo zajedničku prodajnu i reklamnu kampanju UniCredita u BiH i jedne telekom kompanije s ciljem akvizicije novih klijenata, u okviru koje su korisnici usluga te kompanije, a naši potencijalni novi klijenti, imali priliku da na poklon dobiju novčani iznos na UniCredit Mastercard dopunjivoj kartici, kao i Modula paket koji uključuje tekući račun, mobilno bankarstvo m-bank i Mastercard debitnu karticu – bez naknade za prva tri mjeseca korištenja.
- Tokom juna 2018. godine naša banka je organizovala pravo na popust od 10% kod izabranih partnera banke za svaku kupovinu na rate Visa UniCredit kreditnim karticama.

Sektor Korporativnog i investicionog bankarstva

Organizacija

Segment Korporativnog i investicionog bankarstva posluje sa velikim i srednjim domaćim poslovnim subjektima, javnim i finansijskim sektorom, kao i sa internacionalnim klijentima kojima, uz proizvode finansiranja, takođe nudi proizvode iz domena globalnog transakcionog bankarstva i finansijskih tržišta.

Posredstvom poslovnih centara Istok i Zapad strukturisanih prema geografskoj i privrednoj povezanosti, Banka pokriva cijelo područje Republike Srpske i vodi poslovne odnose sa više od hiljadu klijenata, velikih i srednjih po veličini prihoda.

Poslovne aktivnosti u 2018. godini

Tokom 2018. godine, ključni fokus Korporativnog i investicionog bankarstva bio je na poslovnom odnosu sa stabilnim i perspektivnim kompanijama, kao i u poslovanju sa državnim institucijama i javnim sektorom.

Uprkos izazovnom okruženju, Banka je povećala kreditiranje korporativnih klijenata, sa ukupnim iznosom kredita na kraju 2018. godine od 485,3 miliona KM, dok su depoziti korporativnih klijenata iznosili 532,2 miliona KM. Tržišno učešće u kreditima pravnim licima iznosi 22,0% u Republici Srpskoj i 6,0% u BiH s krajem oktobra 2018. godine, a u dijelu depozita tržišno učešće iznosi 26,3% u Republici Srpskoj i 5,6% na nivou BiH s krajem oktobra 2018. godine. Ojačane su struktura i stabilnost kreditnog portfolija zadržavajući udio loših kredita na značajno nižem nivou u odnosu na tržište. Takođe, tokom cijele godine Banka je učestvovala na aukcijama hartija od vrijednosti i potvrdila svoje visoko tržišno učešće i u ovom segmentu poslovanja.

Tako je i tokom 2018. godine, Banka učestvovala u svim značajnijim i velikim poslovima u privatnom sektoru u zemlji, koji su povezani sa klijentima korporativnog bankarstva, zadržavajući dominantnu poziciju u poslovnom odnosu sa državom i javnim institucijama.

Banka je takođe pružala podršku domaćim kompanijama posredstvom projekata u području obnovljive energije i poboljšanja energetske efikasnosti i podrške Ženama u biznisu, kao i malim i srednjim preduzećima, u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama (GGF i EBRD).

Kroz Internacionalni centar postali smo prepoznatljivi na tržištu Republike Srpske, istovremeno koristeći najbolje prakse, znanje, iskustvo i mrežu UniCredit Grupe s ciljem sveobuhvatne podrške klijentima Korporativnog i investicionog bankarstva.

Pored mnoštva komercijalnih aktivnosti, važno je istaći da smo u oba poslovna segmenta i u Maloprodaji, i u Korporativnom i investicionom bankarstvu, nastavili intenzivno raditi na jačanju kvaliteta ljudskih resursa, kao jednom od ključnih preduslova za rast i dugoročnu održivost i stabilnost Banke.

Finansijski pregled poslovanja Banke

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, prema kojem su sva pravna lica dužna da sastavljaju finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MRS i MSFI).

Banka je u izvještajnom periodu poslovala u skladu sa Zakonom o bankama RS i odlukama propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: ABRS), kao i drugim važećim zakonskim i podzakonskim propisima, te sastavljala izvještaje propisane od strane ABRS-a i drugih domaćih institucija, kao i izvještaje za većinskog vlasnika (upravljačke i za potrebe izrade konsolidovanih izvještaja na nivou UniCredit Grupe).

Finansijski pokazatelji

Banka je u 2018. godini potvrdila prethodni trend stalnog rasta i održavanja visokih standarda u pogledu profitabilnosti i efikasnosti.

Bilans uspjeha

Ostvarena neto dobit u 2018. godini iznosi 27,8 miliona KM i veća je za 7,7% od dobiti ostvarene u prethodnoj godini kao rezultat boljih ostvarenih operativnih prihoda.

Ukupan operativni prihod u 2018. godini iznosi 68,9 miliona KM, što je za 3,2% više u poređenju sa ostvarenim operativnim prihodima u 2017. godini, kao rezultat rasta i neto prihoda od kamata i neto prihoda od naknada i provizija.

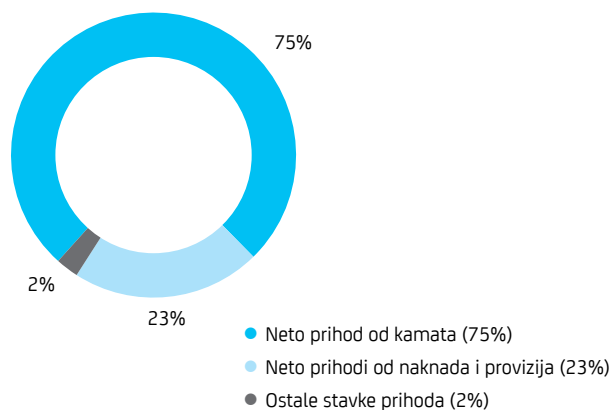
Ukupni operativni troškovi u 2018. godini iznose 32,2 miliona KM i bilježe rast od 2,5% u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat rasta troškova zaposlenih.

Učešće operativnih troškova u ukupnom operativnom prihodu je smanjeno sa 47,1% na 46,7%, što predstavlja pozitivan trend a rezultat je većeg povećanja ukupnih prihoda u odnosu na povećanje ukupnih operativnih troškova.

Tabela: Pregled finansijskih pokazatelja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka u hiljadama KM	2018.	2017.	Promjene
Bilans uspjeha			
Ukupni operativni prihodi	68 922	66 763	3,2%
Ukupno operativni troškovi	(32 205)	(31 433)	2,5%
Dobit prije oporezivanja	30 365	28 436	6,8%
Neto dobit za godinu	27 771	25 775	7,7%
Bilans stanja			
Kredit i potraživanja od komitenata	937 374	895 762	4,6%
Depoziti i krediti od komitenata	1 006 651	863 628	16,6%
Kapital i rezerve	218 675	201 122	8,7%
Ukupna aktiva	1 662 231	1 480 696	12,3%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva	953 664	917 249	4,0%
Priznati kapital (regulatorni kapital)	188 299	174 898	7,7%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	19,7%	19,1%	0,6pp
Pokazatelji poslovanja			
Ukupni operativni troškovi u ukupnom operativnom prihodu	46,7%	47,1%	-0,4pp
Prinos poslije oporezivanja na prosječan kapital i rezerve (ROAE)	13,3%	13,1%	0,2pp
Prinos poslije oporezivanja na prosječnu neto aktivu (ROAA)	1,8%	1,9%	-0,1pp
Odnos kredita i depozita komitenata	93,1%	103,7%	-10,6pp
Broj zaposlenih	441	431	10
Broj poslovnica	36	37	-1

Grafikon: **Struktura operativnog prihoda**

Značajniji rast operativnih prihoda je rezultirao povećanjem dobiti prije umanjjenja vrijednosti i rezervisanja za iznos od 1,4 miliona KM u odnosu na prošlu godinu.

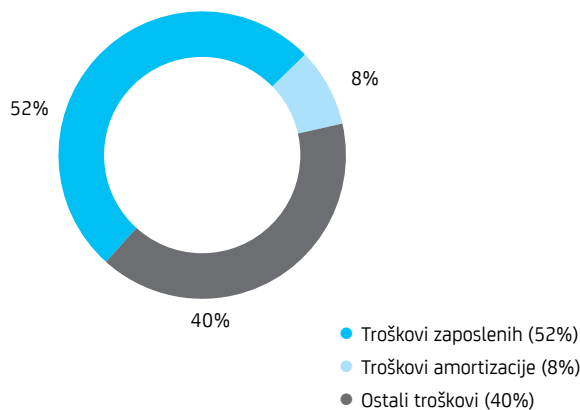
Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu od 51,5 miliona KM, što je za 1,6% više u odnosu na isti period prethodne godine, te čini 75% ukupnog operativnog prihoda Banke. Rast neto kamatnog prihoda u odnosu na prethodnu godinu rezultat je većeg volumena kredita i ulaganja u hartije od vrijednosti te nižeg kamatnog rashoda po izvorima finansiranja i depozitima klijenata.

Neto prihod od naknada i provizija iznosi 15,6 miliona KM, što je za 9,2% više u odnosu na isti period prethodne godine, te čini 23% ukupnog operativnog prihoda. Povećanje naknada je uglavnom rezultat rasta naknada za osiguranje kredita i pakete klijenta.

Ostale stavke prihoda obuhvataju neto dobiti od kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza u iznosu 1,7 miliona KM i prihodi od dividende i učešća u kapitalu u iznosu 10 hiljada KM i zajedno čine 3% ukupnog operativnog prihoda Banke.

Struktura Ukupnih operativnih troškova je zadržana na približno istom nivou kao i prethodne godine. Troškovi zaposlenih iznose 16,7 miliona KM, i bilježe rast od 4,4% u odnosu na prethodnu godinu, te čine 52% ukupnih operativnih troškova. Ostali administrativni troškovi sa 13,0 miliona KM učestvuju sa 40% u Ukupnim operativnim troškovima, dok troškovi amortizacije materijalne i nematerijalne imovine iznose 2,5 miliona KM i čine 8% Ukupnih operativnih troškova. Zabilježeni rast Ukupnih operativnih troškova u odnosu na prethodnu godinu (2,5% g/g), najvećim dijelom je rezultat rasta troškova zaposlenih.

Grafikon: **Struktura operativnih troškova**

Tokom 2018. Banka je izdvojila 5,8 miliona KM na ime troškova umanjjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke, što je za 85,0 hiljada KM ili 1,4% manje u odnosu na prethodnu godinu, zadržavajući visok nivo kvaliteta portfolija.

Bilans stanja

Aktiva

Na kraju 2018. godine, ukupna aktiva Banke dostiže iznos od 1,7 milijarde KM i veća je za 12,3% u odnosu na kraj prethodne godine.

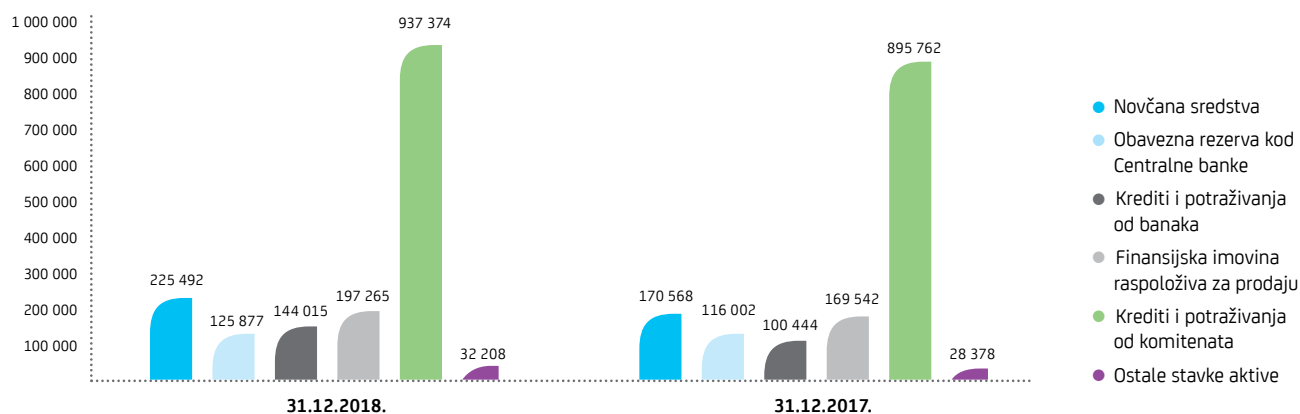
U strukturi aktive Banke najznačajniji udio od 56% imaju krediti i potraživanja od komitenata koji iznose 937,4 miliona KM i bilježe rast od 4,6% u odnosu na kraj prethodne godine. Krediti i potraživanja od banaka iznose 144,0 miliona KM, a zajedno sa obaveznom rezervom kod Centralne banke BiH i novčanim sredstvima i ostalom aktivom čine 32% ukupne aktive Banke.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju učestvuje sa 12% u ukupnoj aktivu Banke. Ista iznosi 197,3 miliona KM što je za 16,4% više u odnosu na kraj prethodne godine a najvećim dijelom je čine hartije od vrijednosti koje je izdala Vlada Republike Srpske.

Ostale stavke aktive čine nekretnine i oprema, nematerijalna imovina, finansijska imovina po fer vrijednosti koja se vrednuje kroz bilans uspjeha, odložena poreska sredstva i ostala aktiva.

U strukturi najznačajnije stavke aktive – krediti i potraživanja od komitenata, krediti pravnim licima čine 53%, a krediti fizičkim licima

Grafikon: Struktura aktive Banke

47%. Neto krediti pravnim licima na dan 31. decembar 2018. godine iznose 495,4 miliona KM, dok neto krediti fizičkim licima iznose 442,0 miliona KM.

Bruto krediti plasirani pravnim licima su povećani za 1,2%, dok su bruto krediti plasirani fizičkim licima povećani za 7,2% u poređenju sa krajem prethodne godine.

Pasiva

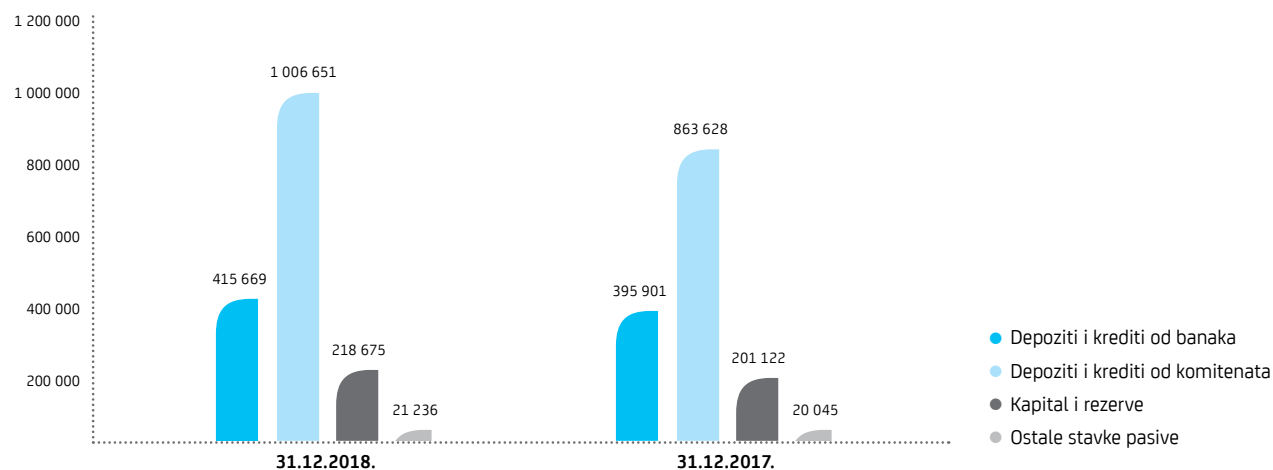
U strukturi pasive Banke, najznačajnije učešće imaju Depoziti i krediti od komitenata (61%). Ukupni Depoziti i krediti od komitenata

iznose 1.006,7 miliona KM i povećali su se za 143,0 miliona KM ili 16,6% u poređenju sa stanjem na kraju prethodne godine.

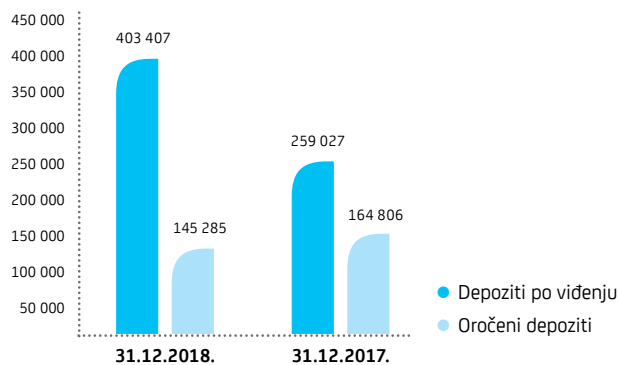
Depoziti od banaka iznose 415,7 miliona KM, što je za 19,8 miliona KM ili 5,0% više u odnosu na kraj prethodne godine.

Ukupni depoziti i uzeti krediti od banaka i komitenata na dan 31. decembar 2018. godine iznosili su 1.422,3 miliona KM (31.12.2017. godine: 1.259,5 miliona KM), što je za 162,8 miliona KM ili 12,9% više od stanja na kraju prethodne godine.

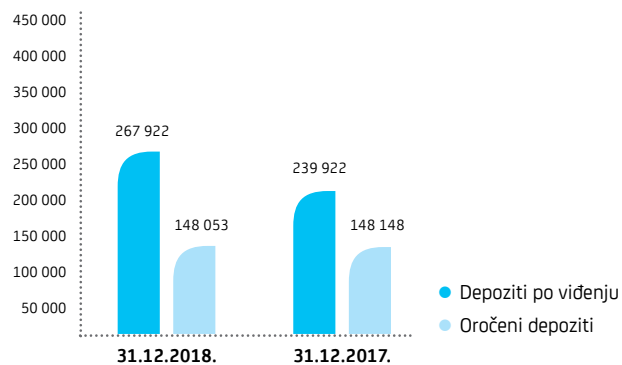
Grafikon: Struktura pasive Banke

Grafikon: **Struktura depozita pravnih lica**

Grafikon: **Struktura depozita fizičkih lica**

U strukturi depozita i kredita od komitenata, depoziti i uzeti krediti od pravnih lica čine 59%, dok depoziti fizičkih lica čine 41%.

Depoziti pravnih lica su na kraju 2018. godine iznosili 548,7 miliona KM, što je za 124,9 miliona KM ili 29,5% više u odnosu na kraj prethodne godine. Depoziti po viđenju pravnih lica čine 73,5%, dok oročeni depoziti čine 26,5% ukupnih depozita pravnih lica.

Depoziti fizičkih lica su iznosili 416,0 miliona KM, što je za 27,9 miliona KM ili 7,2% više u poređenju sa prethodnom godinom. Depoziti po viđenju fizičkih lica čine 64,4%, dok oročeni depoziti čine 35,6% ukupnih depozita fizičkih lica.

Odnos kredita i depozita komitenata smanjen je sa 103,7% na 93,1% kao posljedica značajnijeg povećanja depozita komitenata u odnosu na povećanje kredita plasiranih komitentima u 2018. u odnosu na 2017. godinu.

Kapital i rezerve

Kapital i rezerve Banke na kraju 2018. godine iznose 218,7 miliona KM, što je za 17,6 miliona KM više u odnosu na kraju prethodne godine kao posljedica povećanja rezervi iz dobiti.

Na osnovu odluke Skupštine, Banka je u 2018. godini isplatila dividendu akcionarima u ukupnom iznosu od 12,9 miliona KM (50% neto dobiti iz 2017).

Preostali iznos neto dobiti iz 2017. godine raspoređen je u zadržanu zaradu (neraspoređena dobit), koja čine sastavni dio kapitala i rezervi.

Adekvatnost kapitala sa 31.12.2018. iznosi 19,7% (31.12.2017. 19,1%), što je značajno iznad regulatornog minimuma od 12%.

Banka za sve što je važno

Posvećeni smo stvaranju opipljive vrijednosti za sve naše klijente, zaposlene i akcionare, pružajući stvarna rješenja za stvarne potrebe. Sve što radimo utemeljeno je na etici i poštovanju.

Jačanje i optimizacija kapitala

Održavaćemo jaku poziciju kapitala ostvarivanjem stabilne dobiti. Potvrđujemo limit MDA (ograničenje raspodjele dobiti). Grupa je ostvarila dobre rezultate u EBA stres testu, sa trećim najvećim omjerom CET1 među sistemskim bankama u evrozoni.

Rukovodstvo i organizacija upravljanja

U skladu sa Zakonom o bankama RS i Statutom Banke, organi upravljanja Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Pored organa upravljanja, Banka ima i Odbor za reviziju i druge odbore u skladu sa propisima.

Skupština Banke

Najviši organ upravljanja Bankom je Skupština, koju čine njeni akcionari. Skupštinom predsjedava i odluke potpisuje predsjednik Skupštine koga biraju prisutni akcionari na početku svakog zasjedanja.

Na dan 31.12.2018. godine Banka je imala ukupno 67 akcionara, od kojih najveće učešće ima UniCredit S.p.A, Milano sa 98,46% učešća u ukupnom kapitalu Banke.

Akcionarski kapital Banke na dan 31.12.2018. godine iznosi 97.055 hiljada KM, a sastoji se od 138.650 običnih akcija klase „B“, nominalne vrijednosti 700,00 KM po jednoj akciji.

Prema vlasničkoj strukturi akcionara, privatni kapital učestvuje sa 99,96% i zadružni sa 0,04% u ukupnom kapitalu Banke, a prema porijeklu kapitala 98,5% čini strani kapital, a 1,5% domaći kapital.

Obične akcije klase „B“ daju pravo na jedan glas u Skupštini Banke. Vlasnici običnih akcija imaju pravo upravljanja Bankom, pravo učešća u dobiti i druga prava utvrđena Statutom, zakonskim i drugim propisima.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor upravlja poslovanjem Banke, utvrđuje poslovnu politiku i donosi opšta akta. Nadzorni odbor ima predsjednika i četiri člana koje biraju akcionari na Skupštini Banke na period od četiri godine.

Na dan 31.12.2018. godine Nadzorni odbor Banke čine:

Pasquale Giamboi	predsjednik	UniCredit S.p.A.
Laura-Kristina Orlić	zamjenik predsjednika	UniCredit S.p.A.
Daniel Svoboda	član	UniCredit S.p.A.
Perica Rajčević	član	Nezavisni član
Zoran Vasiljević	član	Nezavisni član

Uprava Banke

Uprava organizuje, rukovodi i koordiniše poslovanje Banke, predstavlja i zastupa Banku prema trećim licima, odgovorna je za zakonito poslovanje i sprovođenje odluka organa upravljanja, kao i usvojenih planova, strategije i poslovne politike.

Upravu Banke imenuje Nadzorni odbor, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Članovi Uprave Banke u 2018. godini su:

Gordan Pehar	predsjednik Uprave Banke
Siniša Adžić	član Uprave Banke
Sladjan Stanić	član Uprave Banke (od 01.05.2018.)
Nevena Nikše	član Uprave Banke
Tsvetelin Petyov Minchev	član Uprave Banke (od 01.05.2018.)

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju je odgovoran za nadzor sprovođenja i angažovanje vanjske revizorske kuće koja će obavljati reviziju finansijskih izvještaja, te nadgledanje poslova interne revizije uključujući kontrolu izvještaja i periodičnih obračuna u toku godine.

Odbor za reviziju sastoji se od tri člana koje imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine.

Na dan 31.12.2018. godine Odbor za reviziju Banke čine:

Jelena Poljašević	predsjednik	Nezavisni član
Ante Križan	član	Zagrebačka banka d.d., Zagreb.
Antonija Matošin	član	Zagrebačka banka d.d., Zagreb.

Zaposleni

Na kraju 2018. godine, Banka je imala 441 zaposlenog radnika.

Svjesni da naš dosadašnji, a i budući razvoj zavisi od kvaliteta i posvećenosti naših zaposlenih, konstantno radimo na unapređenju znanja i kompetencija, ciljanim obukama i edukacijama. Kroz razvojne aktivnosti nastojimo koristiti što različitije savremene tehnologije i alate poput: učenje elektronskim putem, učestvovanje u projektima sticanja i razmjene znanja u okviru Grupe, mentoring i slično. U razvojnim aktivnostima, Banka posebnu pažnju daje treninzima prodajnog osoblja, rukovodiocima i zaposlenima visokog

Rukovodstvo i organizacija upravljanja (NASTAVAK)

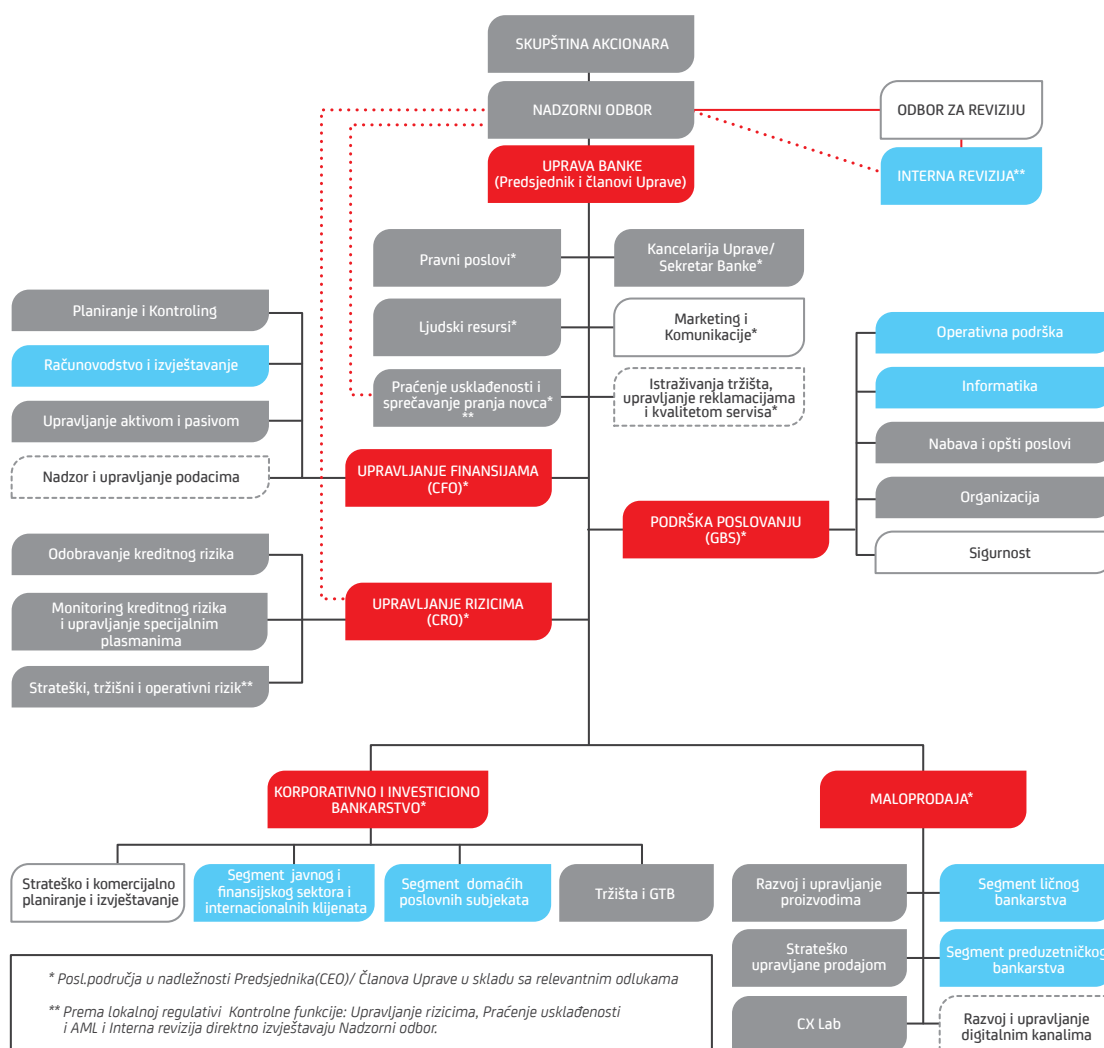
potencijala, identifikovanim kao talenti. U toku 2018. fokus smo stavili i na obuku novih radnika, te smo radili na implementaciji programa Uvođenja u posao, kroz koji su svi novi radnici prve dane rada u Banci proveli na obuci u filijali Banja Luka, te kroz različite druge aktivnosti, u tri sedmice koliko obuka traje, bili spremni za samostalno obavljanje posla.

Svjesni smo brzih i čestih promjena na tržištu i novih svjetskih trendova, stoga pomoću razvojnih aktivnosti usmjerenih na zaposlene, prilagođavamo se promjenama i zahtjevima tržišta. U protekloj godini smo nastavili sa testiranjem novih, inovativnih pristupa radu, kroz tzv. Agile pristup projektima, kroz koje su kolege iz različitih organizacionih dijelova imali priliku da rade na različitim aktivnostima unutar Banke.

Konstantnu pažnju posvećujemo i znanjima naših kadrova, te smo u 2018. godini nastavili projekat „Prva velika šansa“, kroz koji smo studente završnih godina pozvali za učešće u programu kroz koji su imali priliku steći svoja prva radna iskustva. Studenti su prošli praktičnu obuku u trajanju od šest mjeseci, kroz koju su se upoznali sa poslovanjem cijele Banke, a danas su neki od njih naše nove kolege.

Zadovoljstvo zaposlenih nam je i dalje jedan od važnih pokretača poslovanja, te sprovođenjem redovnog internog istraživanja zadovoljstva radnika, dobijamo povratne informacije od svih odjeljenja i zaposlenih, na osnovu kojih planiramo aktivnosti za unapređenje iz godine u godinu. Posredstvom sistema ocjene radne uspješnosti, Banka promovira kulturu komuniciranja i povratne informacije, s ciljem poboljšanja individualne i cjelokupne uspješnosti Banke.

Organizaciona struktura Banke na dan 31. decembar 2018. godine

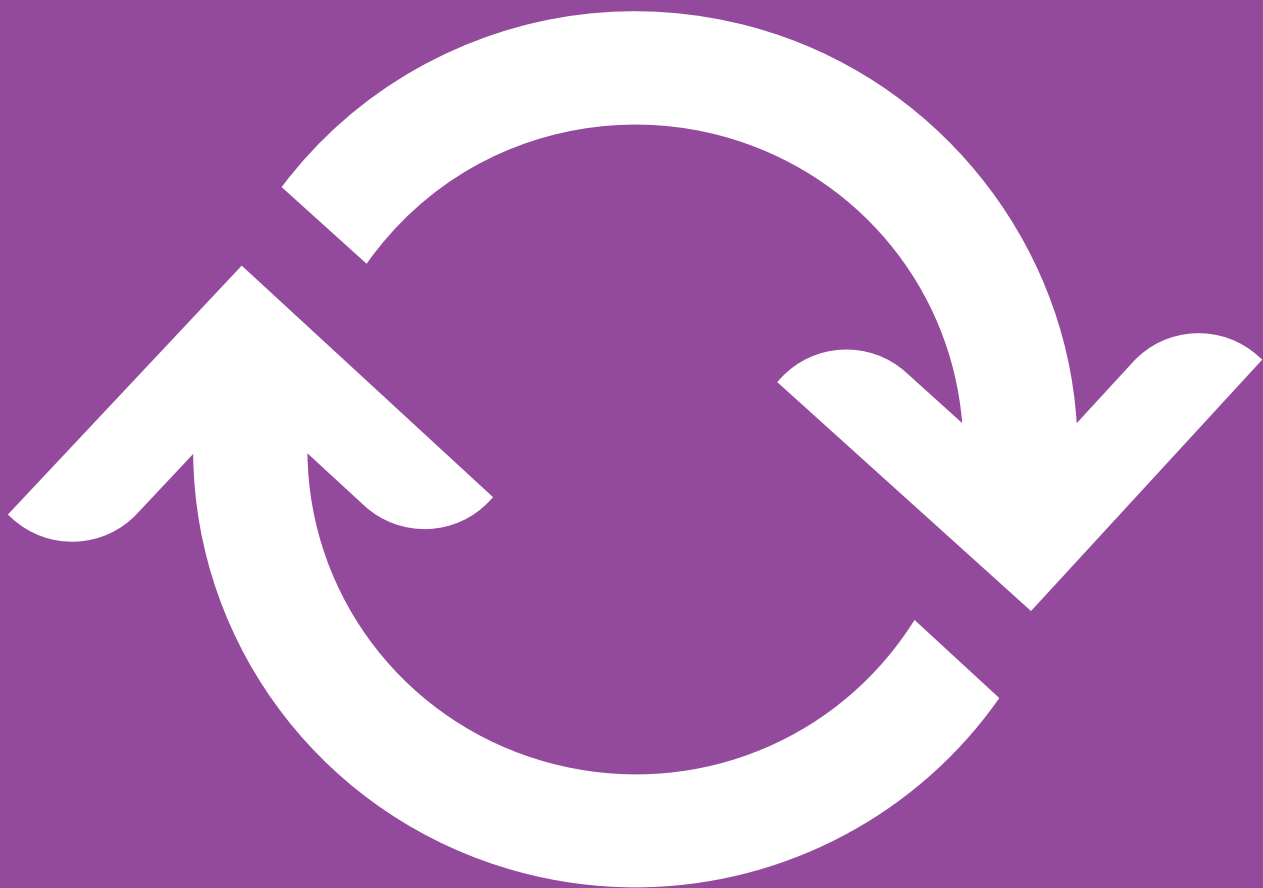

Poboljšanje kvaliteta aktive

Nastavljamo poboljšavati kvalitet naše aktive kroz ublažavanje rizika bilansa, u potpunosti slijedeći put ubrzanog smanjivanja našeg Non Core portfolija do 2021. godine. Pristup disciplinovanog upravljanja rizikom garantuje visok nivo ostvarenja u cijeloj Grupi.

Transformacija modela poslovanja

Oslanjamo se na digitalizaciju kako bismo transformisali svoj model poslovanja. Napredujemo brže nego što je planirano, uz unapređeno smanjivanje troškova. Optimizacija troškova i dalje ostaje značajna za osiguranje efikasnosti i djelotvornosti Grupe.

Izvještaj nezavisnog revizora

Nadzornom odboru i akcionarima UniCredit Bank a.d. Banja Luka

Deloitte d.o.o. Banja Luka
Braće Mažar i majke Marije 58 i 60
78000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina
Tel: +387 (0)51 223 500
Faks: +387 (0)51 224 990
www.deloitte.com

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja (strana 4 do 82) UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2018. godine, i odgovarajući izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu, i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje, koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u dijelu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Izveštaj nezavisnog revizora (NASTAVAK)

Ključna revizijska pitanja (NASTAVAK)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Očekivani kreditni gubici za kredite i rezervisanja po garancijama	
Potraživanja po kreditima su iznosila 1,010,701 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine (972,325 hiljada KM na dan 31. Decembra 2017. godine), dok je ukupan iznos rezervisanja Banke iznosio 73,327 hiljada KM na dan 31. decembra 2018. godine (76,563 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine). Od 1. januara 2018. godine, Banka je usvojila Međunarodni standard finansijskog izveštavanja (MSFI) 9, što je imalo za rezultat priznavanje troškova umanjenja vrijednosti onda kada se gubici očekuju, a ne u trenutku kada nastanu. Uprava je objelodanila informacije o prelaznom efektu MSFI 9 u napomeni 2.5, uključujući uticaj na akcijski kapital i bilans uspjeha Banke na dan 1. januara 2018. godine. Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanja za garancije smatra se ključnim revizijskim pitanjem, jer je određivanje pretpostavki za očekivane kreditne gubitke subjektivno zbog nivoa rasuđivanja koje primjenjuje Uprava. Najznačajnija rasuđivanja se odnose na: • Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta. • Pravovremena identifikacija izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvrjeđenju. • Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti po kreditima. • Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanjima za garancije u notama 2, 14, 15, 21 i 34.1 uz finansijske izvještaje.	Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za rezervacije, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korištene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizijskog pitanja. Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente: • Procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta. • Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji potkrepljuju pretpostavke korišćene u modelima očekivanog kreditnog gubitka koji su primijenjeni u alokaciji faza (eng. stage), pretpostavke koje se primjenjuju da bi se dobila dvanaestomjesečna i cjeloživotna vjerovatnoća neispunjavanja obaveza (PD) i metode primjenjene za dobijanje vjerovatnoće gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja. • Procjena ključnih kontrola nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjenih vrijednosti kredita. • Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza o blagovremenoj identifikaciji izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti po osnovu obezvrjeđenja kredita. • Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita. • Procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke. • Procjena adekvatnosti različitih identifikovanih odluka Uprave u poređenju sa određenim makro prognozama primijenjenim u modelima očekivanog kreditnog gubitka. • Evaluacija primijenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji. • Uključili smo naše IT stručnjake i stručnjake za kreditni rizik u oblastima koje su zahtijevale specifičnu ekspertizu. • Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izveštavanje, kao i za one interne kontrole koje Uprava odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorana za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava ili namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene.

Nadzorni odbor odgovoran je za nadzor procesa finansijskog izveštavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršila Uprava.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane Uprave i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću i da ćemo komunicirati sa njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner na revizijskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je gospodin Mirko Ilić, Ovlašćeni revizor.

Banja Luka, 14. februar 2019. godine

Mirko Ilić
Partner
Ovlašćeni revizor

u ime:
Deloitte d.o.o. Banja Luka
Braće Mažar i majke Marijve 58 i 60, Banja Luka

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu

	Napomene	Za godinu koja se završava 31. decembra	
		2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Prihodi od kamata i slični prihodi	6	60.590	61.717
Rashodi od kamata i slični rashodi	7	(9.047)	(10.995)
Neto prihodi od kamata		51.543	50.722
Prihodi od naknada i provizija	8	18.617	17.278
Rashodi od naknada i provizija	9	(2.991)	(2.966)
Neto prihodi od naknada i provizija		15.626	14.312
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	10	10	48
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	11	1.743	1.515
Dobici od investiranja		-	166
Ukupni operativni prihodi		68.922	66.763
Troškovi zaposlenih	12	(16.747)	(16.039)
Troškovi amortizacije materijalne imovine	22	(1.595)	(1.590)
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	23	(879)	(1.173)
Ostali administrativni troškovi	13	(12.984)	(12.631)
Ukupno operativni troškovi		(32.205)	(31.433)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		36.717	35.330
Neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike	14	(5.797)	n/a
a) Finansijska imovina po amortizovanom trošku		(4.702)	n/a
b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(1.095)	n/a
Neto gubitak od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike (MRS 39)		n/a	(5.882)
a) Krediti i potraživanja		n/a	(5.882)
b) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju		n/a	-
Rezervisanja za rizike i troškove	15	(874)	(572)
a) Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija		(514)	(122)
b) Rezervisanja za otpremnine		10	-
c) Rezervisanja za sudske sporove		(370)	(450)
Ostali operativni prihodi i rashodi		(194)	(462)
Dobici/gubici od prodaje nekretnina i opreme		513	22
Dobit prije oporezivanja		30.365	28.436
Porez na dobit	16	(2.594)	(2.661)
Dobit za godinu		27.771	25.775

		Za godinu koja se završava 31. decembra	
		2018.	2017.
		'000 BAM	'000 BAM
Napomene			
Dobit za godinu		27.771	25.775
Ostali ukupni rezultat, neto od poreza na dobit			
Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:			
- (Gubici)/Dobici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		650	n/a
Ostali ukupni rezultat, neto od poreza na dobit			
Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:			
- (Gubici)/Dobici od finansijske imovine raspoložive za prodaju (MRS 39)		n/a	(133)
Ukupni rezultat (dobit) za godinu		28.421	25.642
		BAM	BAM
Zarada po akciji	31	200,30	185,90

Ovi finansijski izvještaji su utvrđeni od strane Uprave Banke dana 30. januara 2019. godine.

Potpisano u ime UniCredit Bank a.d. Banja Luka:

Gordana Pechar
Predsjednik Uprave Banke

Nevena Nikšić
Član Uprave Banke

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018. (NASTAVAK)

Izvještaj o finansijskom položaju

na dan

	Napomene	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Imovina			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	17	225.492	170.568
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja		1	n/a
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (MRS 39)		n/a	10
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	18	197.265	n/a
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39)		n/a	169.542
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		1.207.266	n/a
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	19	125.877	n/a
b) Krediti i potraživanja od banaka	20	144.015	n/a
c) Krediti i potraživanja od komitenata	21	937.374	n/a
Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)		n/a	116.002
Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)		n/a	100.444
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)		n/a	895.762
Materijalna imovina	22	17.761	16.468
Nematerijalna imovina	23	8.115	5.887
Odložena poreska sredstva	27	77	16
Ostala aktiva	24	6.254	5.997
Ukupno imovina		1.662.231	1.480.696
Obaveze			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		1.422.320	n/a
a) Depoziti i krediti od banaka	25	415.669	n/a
b) Depoziti i krediti od komitenata	26	1.006.651	n/a
Depoziti i krediti od banaka (MRS 39)		n/a	395.901
Depoziti i krediti od komitenata (MRS 39)		n/a	863.628
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja		-	n/a
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (MRS 39)		n/a	621
Poreske obaveze		178	433
a) Tekuće poreske obaveze		178	417
b) Odložene poreske obaveze	27	-	16
Ostale obaveze	28	17.737	15.329
Rezervisanja za rizike i troškove	29	3.321	3.662
a) Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija		1.032	1.596
b) Rezervisanja za otpremnine		252	263
c) Rezervisanja za sudske sporove		2.037	1.803
Ukupno obaveze		1.443.556	1.279.574
Kapital i rezerve			
Akcijski kapital	30	97.055	97.055
Emisiona premija		373	373
Zakonske rezerve		9.706	9.706
Rezerve kapitala		39.242	39.242
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		3.604	3.496
Rezerve vrednovanja		2.447	(114)
Zadržana zarada		38.477	25.589
Neto dobit za godinu		27.771	25.775
Ukupno kapital i rezerve		218.675	201.122
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		1.662.231	1.480.696

Izveštaj o promjenama na kapitalu

za godinu

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Zakonske rezerve	Rezerve kapitala	Regulator. rezerve za kreditne gubitke	Rezerve vrednovanja	Zadržana zarada	Neto dobit za godinu	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	97.055	373	9.706	28.050	3.496	19	25.588	22.383	186.670
Raspodjela dobiti	-	-	-	11.192	-	-	11.191	(22.383)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	(11.190)	-	(11.190)
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	25.775	25.775
Ostali ukupni rezultat									
Neto gubitak / dobitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	(133)	-	-	(133)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	97.055	373	9.706	39.242	3.496	(114)	25.589	25.775	201.122
Prva primjena MSFI 9 – početno stanje na dan 1. januara 2018.	-	-	-	-	108	1.911	-	-	2.019
Raspodjela dobiti	-	-	-	-	-	-	25.775	(25.775)	-
Isplata dividende (napomena 31)	-	-	-	-	-	-	(12.887)	-	(12.887)
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	27.771	27.771
Ostali ukupni rezultat									
Neto gubitak / dobitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	(445)	-	-	(445)
Neto gubitak / dobitak od rezervisanja za kreditne rizike na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	1.095	-	-	1.095
Stanje na dan 31. decembra 2018.	97.055	373	9.706	39.242	3.604	2.447	38.477	27.771	218.675

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018. (NASTAVAK)

Izvještaj o tokovima gotovine

za godinu

	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prihodi od kamata i slični prihodi	60.590	61.717
Rashodi od kamata i slični rashodi	(9.047)	(10.995)
Prihodi od naknada i provizija	18.617	17.278
Rashodi od naknada i provizija	(2.991)	(2.966)
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	10	48
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	1.743	1.515
Administrativni troškovi poslovanja	(29.731)	(28.670)
Ostali prilivi / (odlivi)	319	(275)
1. Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti	39.510	37.652
Promjene u poslovnoj imovini i obavezama		
Promjene u Finansijskoj imovini po amortizovanom trošku		
Obavezna rezerva kod Centralne banke	(9.875)	n/a
Kredit i potraživanja od banaka	(43.571)	n/a
Kredit i potraživanja od komitenata	(45.205)	n/a
Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)	n/a	(18.856)
Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)	n/a	64.976
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)	n/a	(45.429)
Promjene u Finansijskim obavezama po amortizovanom trošku		
Depoziti i krediti od banaka	19.768	n/a
Depoziti i krediti od komitenata	143.023	n/a
Depoziti i krediti od banaka (MRS 39)	n/a	(1.835)
Depoziti i krediti od komitenata (MRS 39)	n/a	67.534
Ostala aktiva	(906)	(3.286)
Ostale obaveze	812	(296)
2. Neto promjene u poslovnoj imovini i obavezama	64.046	62.808
3. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti prije poreza (1+2)	103.556	100.460
4. Porez na dobit	(2.622)	(2.529)
5. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (3+4)	100.934	97.931
Tokovi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		
Materijalna imovina	(2.305)	(1.866)

Izveštaj o tokovima gotovine (NASTAVAK)

za godinu

	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Nematerijalna imovina	(3.107)	(2.494)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(27.723)	n/a
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39)	n/a	(13.647)
Isplata dividende	(12.875)	(11.171)
6. Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti	(46.010)	(29.178)
7. Neto povećanje gotovine (5+6)	54.924	68.753
8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	170.568	101.815
9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (7+8)	225.492	170.568

1. DRUŠTVO KOJE JE PREDMET IZVJEŠTAVANJA

UniCredit Bank a.d. Banja Luka je akcionarsko društvo registrovano sa sjedištem u Republici Srpskoj, za obavljanje platnog prometa, kreditnih, depozitnih i drugih bankarskih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Republike Srpske.

Istorijat Banke vezuje se za početak prošlog vijeka, odnosno za 1910. godinu i osnivanje Novčanog zavoda koji je kasnije prerastao u Banku za trgovinu i obrt. U narednih 60 godina izvršene su brojne transformacije i promjene naziva pod kojima je Banka poslovala i to: od 1956. godine Sreska komunalna banka, od 1961. godine Komunalna banka, a od 1966. godine Kreditna banka. Reformom bankarskog sistema 1971. godine Kreditna banka je ušla u sastav Privredne banke Sarajevo kao njena filijala, a 1976. godine dobila je visok stepen samostalnosti i registrovana kao Osnovna banka. Odlukom Skupštine osnivača u decembru 1989. godine Banka se izdvojila iz sistema Privredne banke Sarajevo u samostalnu banku, pod nazivom Banjalučka banka d.d. Banja Luka. Od juna 1998. godine nastavlja sa radom kao akcionarsko društvo pod nazivom Banjalučka banka a.d. Banja Luka.

U skladu sa propisima o privatizaciji državnog kapitala u Republici Srpskoj, u oktobru 2000. godine akcije državnih preduzeća u Banci prenesene su na upravljanje Ministarstvu finansija RS do okončanja procesa privatizacije državnog kapitala.

Početkom 2002. godine Vlada Republike Srpske je prodala akcije države preduzeću "Verano Motors" d.o.o. Beograd. Prva Skupština akcionara privatne Banke donijela je odluku o promjeni naziva Banjalučke banke u Nova banjalučka banka a.d. Banjaluka.

Od kraja 2002. godine akcije Banke se kotiraju na berzi. Krajem 2005. godine, kupovinom paketa akcija (83.3% učešća) na Berzi, većinski vlasnik Banke postala je Bank Austria Creditanstalt AG Beč koja je takođe krajem iste godine postala članica UniCredit Grupe i promijenila naziv u UniCredit Bank Austria AG. Daljim kupovinama akcija i dokapitalizacijama, UniCredit Bank Austria AG je povećala svoje učešće na 98,4% u ukupnom kapitalu Banke.

Sa promjenom vlasničke strukture nakon ulaska Bank Austrije, kao većinskog akcionara, Banka je postala članica HVB Grupe, a nakon promjene vlasničke strukture Bank Austrije čiji je većinski vlasnik postala UniCredit Bank Milano, Banka je postala članica UniCredit Grupe. U toku 2008. godine izvršena je promjena naziva Nove banjalučke banke a.d. Banja Luka, tako da od 1. juna 2008. godine Banka nosi naziv UniCredit Bank a.d. Banja Luka.

Tokom 2016. godine izvršen je prenos vlasništva UniCredit Bank Austria AG, kao Podholdinga, u kapitalu svih banaka Centralno-istočne Evrope na UniCredit S.p.A. – Holding, Italija na nivou UniCredit Grupe.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka se sastojala od Centrale u Banjoj Luci (sa sjedištem u Ulici Marije Bursać broj 7), 31 filijale i 5 agencija (31. decembar 2017: 32 filijale i 5 agencija).

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka je imala 441 zaposlenog radnika (2017. godine: 431 zaposlenog radnika).

Poreski identifikacioni broj Banke je 4400958880009, a PDV broj je 400958880009.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje UniCredit Bank a.d. Banja Luka koji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, objavljenim od strane Međunarodnog Odbora za računovodstvene standarde.

2.2. Opšti kriterijumi za pripremu

Godišnji finansijski izvještaji obuhvataju:

- Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha),
- Izvještaj o finansijskom položaju (Bilans stanja),
- Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- Izvještaj o tokovima gotovine (sastavljen direktnom metodom) i
- Napomene uz finansijske izvještaje.

Treba napomenuti da su, kao rezultat prve primjene novog računovodstvenog standarda MSFI 9 i izbora UniCredit Grupe i Banke da ne radi prepravke izvještaja prethodnog perioda, u predmetnim izvještajima integrisane dodatne stavke, kako bi se omogućila uporedivost sa izvještajima prethodnog perioda koji su sastavljeni u skladu sa MRS 39.

Predmetni finansijski izvještaji su pripremljeni na principu neograničenosti poslovanja, s obzirom da organi upravljanja Bankom nisu identifikovali nikakve simptome u kapitalnoj i finansijskoj strukturi i ekonomske efekte koji bi mogli ukazivati na nesigurnost u pogledu sposobnosti da Banka nastavi poslovati profitabilno u dogodnoj budućnosti.

Usvojeni kriterijumi za mjerenje su usklađeni sa ovom pretpostavkom i sa principima obračunskog računovodstva, relevantnosti i značajnosti računovodstvenih informacija, kao i preovladavanja ekonomske supstance u odnosu na pravnu formu. Poštovanje ovih kriterijuma nije promijenjeno od prethodnih godina, osim izmjena opisanih u daljem tekstu, koje se odnose na uvođenje novih standarda i interpretacije.

Prema MSFI, rukovodstvo mora donositi prosuđivanja, procjene i pretpostavke koje utiču na primjenu računovodstvenih načela i iznose imovine i obaveza, iskazanih prihoda i rashoda, kao i objavljivanje potencijalne imovine i obaveze. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na prethodnom iskustvu i drugim faktorima koji se smatraju razumnim u datim okolnostima i korišteni su za procjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, koje nisu lako dostupne iz drugih izvora.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama (u daljem tekstu: BAM) koja je i funkcionalna valuta. Podaci u tabelama i objašnjenjima dati su u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), osim ako nije drugačije naznačeno.

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) provodi politiku kursa na principu valutnog odbora („Currency Board“) prema kojem je BAM fiksno vezan za EUR u odnosu 1 BAM = 0,511290 EUR, koji je korišten za 2018. i 2017. godinu.

2.4. Podružnice, zajednička ulaganja i pridruženi subjekti

Banka na izvještajni datum nema:

- podružnica, odnosno subjekata, uključujući i strukturirane subjekte, nad kojima ima direktnu ili indirektnu kontrolu,
- zajedničkih aranžmana sa drugim subjektima, koji u skladu sa MSFI 11 uključuju zajedničku kontrolu, zajedničke operacije i zajedničke poduhvate niti
- pridruženih subjekata.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI

Početna primjena novih i izmjena postojećih standarda koji su stupili na snagu

U 2018. godini novi računovodstveni standardi, amandmani, tumačenja ili revizije su stupili na snagu:

- MSFI 9 - Finansijski instrumenti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Tumačenje IFRIC 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno plaćanje naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine);
- Izmjene MRS 40: Transferi investicione imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmjene MSFI 2: Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja zasnovanih na akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Godišnja poboljšanja standarda MSFI 2014-2016 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmjene MSFI 4: Primjena MSFI 9 Finansijskih instrumenata sa MSFI 4 ugovorima o osiguranju (na snazi za 2018. godinu);
- Pojašnjenja MSFI 15: Prihodi od ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).

Za standarde MSFI 9 i MSFI 15 u daljem tekstu data su pojašnjenja vezana za primjenu, a primjena ostalih standarda nije imala značajnog uticaja na trenutne finansijske i ekonomske pokazatelje Banke.

MSFI 16, koji stupa na snagu od 1. januara 2019. godine modifikuje postojeći skup međunarodnih računovodstvenih načela i tumačenja o zakupu, a posebno MRS 17.

MSFI 16 uvodi novu definiciju zakupa i potvrđuje trenutnu razliku između dvije vrste zakupa (operativnih i finansijskih) u odnosu na računovodstveni tretman koji će primijeniti zakupodavac. U vezi sa računovodstvenim tretmanom koji primjenjuje zakupac, novi računovodstveni standard za sve vrste lizinga, definiše priznavanje zakupa kao sredstva, koje predstavlja pravo korišćenja osnovnog sredstva i, istovremeno, obavezu za buduća plaćanja koja se traže ugovorom o zakupu.

Prilikom početnog priznavanja, ova imovina se mjeri na osnovu novčanih tokova ugovora o lizingu, koji uključuju pored sadašnje vrijednosti plaćanja zakupa, sve početne direktne troškove koji se mogu pripisati zakupu i sve druge troškove potrebne za demontažu/uklanjanje osnovne zakupljene imovine na kraju ugovora. Nakon početnog priznavanja, pravo korišćenja će se mjeriti na osnovu utvrđenih rezervisanja za materijalnu imovinu primjenom modela troška umanjeno za akumuliranu amortizaciju i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, model revalorizacije ili model fer vrijednosti MRS 16 ili MRS 40.

U cilju primjene MSFI 16, Banka je pokrenula aktivnosti usmjerene na osiguravanje usklađenosti s ovim računovodstvenim principima, posebno u dijelu obračuna prava korišćenja i obaveza za lizing koje predstavljaju glavne razlike u odnosu na trenutni računovodstveni model koji zahtijeva MRS 17.

Aktivnosti su imale za cilj identifikaciju ugovora o zakupu i razvoj pravila i principa koja će se koristiti za pravilnu procjenu novih sredstava i obaveza i naknadni izračun povezanih ekonomskih efekata.

Uzimajući u obzir broj ugovora o zakupu u Banci, očekuje se da će usvajanje MSFI 16 uticati na povećanje iznosa sredstava i obaveza koje proizlaze iz priznavanja prava korišćenja i pripadajućih obaveza po osnovu zakupa, a samim tim i na rizičnu ponderisanu aktivu (RWA - Risk Weighted Asset) shodno regulatornim propisima o novopriznatoj imovini.

Početno priznavanje imovine u momentu prve primjene MSFI 16 na datum 1. januar 2019. godine, kako je navedeno iznad, prema preliminarnom obračunu ima za posljedicu smanjenje stope redovnog osnovnog kapitala (CET1) za 6bps (odnosno -0,06pp).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su objavljeni, a nisu još uvijek u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, bili su objavljeni sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja, ali još uvijek nisu stupili na snagu:

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- IFRIC 23 „Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
- Izmjene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda);
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške“ – Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).
- Izmjene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene raznih Standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (period od 2015. do 2017. godine)“ koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmjene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – izmjene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ – Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmjene (datum stupanja na snagu odgođen na neodređeno vrijeme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udjela), i
- MSFI 16 „Lizing“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde, izmjene postojećih Standarda i nova Tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda, izmjena postojećih Standarda i novih Tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu početne primjene.

Prelazak na „MSFI 15: Prihodi od ugovora sa kupcima“ koji je na snazi od 1. januara 2018. godine, usvojen od strane Evropske unije sa Uredbom EU 2016/1905 od 22. septembra 2016. (objavljen 29. oktobra 2016.), mijenja prethodni skup međunarodnih računovodstvenih načela i tumačenja o priznavanju prihoda, a posebno MRS18.

MSFI 15 predviđa:

- dva pristupa za prepoznavanje prihoda (“u tački vremena” ili “tokom vremena”);
- novi model za analizu transakcija (“Model pet koraka”) fokusiran na prenos kontrole; i
- zahtjev za detaljnije objelodanjivanje treba uključiti u napomenama uz finansijske izvještaje.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Primjena novog računovodstvenog standarda može uticati na:

- (i) reklasifikaciju između stavki bilansa uspjeha koje se koriste za prezentovanje prihoda,
- (ii) promjenu vremenskog priznavanja takvog prihoda, kada ugovor s klijentom sadrži nekoliko obaveza učinka koje moraju biti obračunate odvojeno prema računovodstvenom standardu,
- (iii) drugačija mjerenja prihoda kako bi se odrazila njihova varijabilnost.

Na osnovu izvršene analize, sa usvajanjem MSFI 15 nije bilo značajnih uticaja na trenutne ekonomske i finansijske volumene.

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“

Banka je, uz pomoć UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa), od 1. januara 2018. godine usvojila i primijenila računovodstveni standard „MSFI 9: Finansijski instrumenti“. Usvajanje standarda rezultat je dugogodišnjeg projekta na nivou Grupe, čiji je cilj stvaranje metoda izvještavanja i praćenja rizika, usklađenih između pravnih subjekata Grupe, koje osiguravaju potpunu usklađenost sa standardom i ažuriranje procesa upravljanja i praćenja u svjetlu novih pravila.

Ovaj projekat je organizovan na nivou Banke kroz specifične radne grupe:

- radna grupa za „Klasifikaciju i mjerenje“ usmjerena na pregled klasifikacije finansijskih instrumenata u skladu s novim kriterijima MSFI 9;
- radna grupa za „Umanjenje vrijednosti“ u cilju razvoja i implementacije modela i metoda za izračunavanje umanjenja vrijednosti.
- zajedno sa radnim grupama vođene su specifične aktivnosti usmjerene na prilagođavanje modela i metoda specifičnim karakteristikama korporativnog i investicionog bankarstva (CIB).

Cijeli projekat na nivou Grupe razvijen je uz aktivno uključanje svih relevantnih struktura banaka, Nadzornog odbora i nadležnog rukovodstva.

U vezi sa novim računovodstvenim standardom treba navesti sljedeće:

- uvedene su značajne promjene u pravilima za klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata u odnosu na MRS 39. U vezi sa kreditima i dužničkim hartijama od vrijednosti, klasifikacija i naknadno mjerenje ovih instrumenata se zasniva na „poslovnom modelu“ i na karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata (SPPI kriterij - samo plaćanja glavnice i kamata).
- Vlasnički instrumenti se klasifikuju kao finansijski instrumenti po fer vrijednosti, s tim da se razlike priznaju kroz dobit ili gubitak ili u ostalom ukupnom rezultatu. Za razliku od zahtjeva MRS 39 za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, MSFI 9 više ne zahtijeva priznavanje gubitaka od umanjenja vrijednosti i predviđa da se, u slučaju prodaje instrumenata, dobiti i gubici od otuđenja moraju reklasifikovati na rezerve kapitala, a ne na dobit ili gubitak.

Na kraju, u odnosu na finansijske obaveze po fer vrijednosti, modifikovano je računovodstvo „vlastitog kreditnog rizika“, tj. promjene u vrijednosti obaveza po fer vrijednosti koje su posljedica fluktuacije njihove kreditne sposobnosti. Prema novom standardu, ove promjene moraju biti priznate u rezervama kapitala, a ne u bilansu uspjeha u skladu s MRS 39, čime se eliminiše izvor volatilnosti ekonomskih rezultata.

- uveden je novi računovodstveni model umanjenja vrijednosti za kreditne izloženosti na osnovu (i) pristupa „očekivanih gubitaka“ koji zamjenjuje postojeći zasnovan na priznavanju „nastalih gubitaka“ i (ii) na konceptu „životnog“ očekivanog gubitka;
- uvedene su smjernice koje pojašnjavaju kada će se finansijski instrumenti otpisati navodeći da otpis predstavlja događaj ukidanja računovodstva;
- izmijenjena su pravila koja se primjenjuju na „računovodstvo zaštite“ u pogledu određivanja odnosa zaštite i provjere njegove djelotvornosti s ciljem osiguranja veće usklađenosti između računovodstvenog priznavanja zaštite i osnovnog obrazloženja upravljanja.

Banka je odlučila da iskoristi mogućnost koju pruža računovodstveni standard da ne prepravlja uporedne podatke iz prethodnih godina, tako da je prva primjena novog standarda od 1. januara 2018. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“ (NASTAVAK)

Bilans stanja Banke na dan 1. januara 2018. godine prikazan je u nastavku:

	1. januar 2018. '000 BAM
Imovina	
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	170.131
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	10
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	169.542
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.113.596
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	115.657
b) Krediti i potraživanja od banaka	100.363
c) Krediti i potraživanja od komitenata	897.576
Materijalna imovina	16.468
Nematerijalna imovina	5.887
Odložena poreska sredstva	16
Ostala aktiva	5.997
Ukupno imovina	1.481.647
Obaveze	
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.259.529
a) Depoziti i krediti od banaka	395.901
b) Depoziti i krediti od komitenata	863.628
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	621
Poreske obaveze	433
a) Tekuće poreske obaveze	417
b) Odložene poreske obaveze	16
Ostale obaveze	15.329
Rezervisanja za rizike i troškove	2.594
a) Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija	528
b) Rezervisanja za otpremnine	263
c) Rezervisanja za sudske sporove	1.803
Ukupno obaveze	1.278.506
Kapital i rezerve	
Akcijski kapital	97.055
Emisiona premija	373
Zakonske rezerve	9.706
Rezerve kapitala	39.242
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	3.604
Rezerve vrednovanja	1.797
Zadržana zarada	25.589
Neto dobit za godinu	25.775
Ukupno kapital i rezerve	203.141
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	1.481.647

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“ (NASTAVAK)

Efekti primjene MSFI 9 su sljedeći:

- ukupan pozitivan uticaj na neto kapital u iznosu od 2.019 hiljada BAM;
- ukupan pozitivan efekat na stopu redovnog osnovnog kapitala (CET1) jednak je 1,2pp;
- smanjenje umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke u iznosu od 108 hiljada BAM.

Konkretno, efekti proizlaze iz:

- Iznos od 1.911 hiljada BAM predstavlja pozitivne revalorizacione rezerve iskazane na poziciji „Rezerve za kreditne gubitke na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“ koje se odnose na obračunata rezervisanja za kreditni rizik na instrumente klasifikovane na poziciju „Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“ priznata direktno u kapitalu na poziciji „Regulatorne rezerve za kreditne gubitke“;
- Rezervisanja za kreditne rizike i garancije koja predstavljaju rezervisanja na vanbilansnu izloženost kreditnom riziku po osnovu neiskorištenih kredita, garancija i drugih preuzetih potencijalnih obaveza smanjena su za 1.068 hiljada BAM;
- Obračunato je umanjenje vrijednosti na izloženost kreditnom riziku na sredstva kod Centralne banke i drugih banaka u iznosu od 863 hiljade BAM, što je rezultiralo smanjenjem neto izloženosti u tom iznosu,
- Kod izloženosti kreditnom riziku prema klijentima došlo je do ukidanja umanjenja vrijednosti u iznosu od 1.814 hiljada BAM, što je rezultiralo povećanjem neto izloženosti u tom iznosu;
- Neto efekti promjena umanjenja vrijednosti na izloženost prema bankama i klijentima u iznosu od 951 hiljada BAM priznati su direktno u kapitalu na poziciji „Regulatorne rezerve za kreditne gubitke“.

Reklasifikacije su izvršene 1. januara 2018. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“ (NASTAVAK)

Slijedeća tabela sumira reklasifikacije izvršene na bilansu stanja (aktiva i pasiva) zasnovane na početnoj primjeni MSFI9:

	31. decembar 2017	Reklasifikacija	Promjene mjerjenja	1. januar 2018.
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	170.568	-	(437)	170.131
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	n/a	10	-	10
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (MRS 39)	10	(10)	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	n/a	169.542	-	169.542
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39)	169.542	(169.542)	-	-
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	n/a	-	-	1.113.596
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	n/a	116.002	(345)	115.657
b) Krediti i potraživanja od banaka	n/a	100.444	(81)	100.363
c) Krediti i potraživanja od komitenata	n/a	895.762	1.814	897.576
Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)	116.002	(116.002)	-	n/a
Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)	100.444	(100.444)	-	n/a
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)	895.762	(895.762)	-	n/a
Materijalna imovina	16.468	-	-	16.468
Nematerijalna imovina	5.887	-	-	5.887
Odložena poreska sredstva	16	-	-	16
Ostala aktiva	5.997	-	-	5.997
Ukupno imovina	1.480.696	-	951	1.481.647
Obaveze				
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	n/a	-	-	1.259.529
a) Depoziti i krediti od banaka	n/a	395.901	-	395.901
b) Depoziti i krediti od komitenata	n/a	863.628	-	863.628
Depoziti i krediti od banaka (MRS 39)	395.901	(395.901)	-	n/a
Depoziti i krediti od komitenata (MRS 39)	863.628	(863.628)	-	n/a
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	n/a	621	-	621
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (MRS 39)	621	(621)	-	n/a
Poreske obaveze	433	-	-	433
a) Tekuće poreske obaveze	417	-	-	417
b) Odložene poreske obaveze	16	-	-	16
Ostale obaveze	16.925	(1.596)	-	15.329
Rezervisanja za rizike i troškove	2.066	1.596	(1.068)	2.594
a) Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija	1.596	1.596	(1.068)	528
b) Rezervisanja za otpremnine	263	-	-	263
c) Rezervisanja za sudske sporove	1.803	-	-	1.803
Ukupno obaveze	1.279.574	-	(1.068)	1.278.506
Kapital i rezerve				
Akcijski kapital	97.055	-	-	97.055
Emisiona premija	373	-	-	373
Zakonske rezerve	9.706	-	-	9.706
Rezerve kapitala	39.242	-	-	39.242
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	3.496	-	108	3.604
Rezerve vrednovanja	(114)	-	1.911	1.797
Zadržana zarada	25.589	-	-	25.589
Neto dobit za godinu	25.775	-	-	25.775
Ukupno kapital i rezerve	201.122	-	2.019	203.141
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	1.480.696	-	951	1.481.647
Vanbilansna izloženost	204.800	-	1.068	204.800

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“ (NASTAVAK)

U narednoj tabeli prikazana je reklasifikacija pozicija po fazama sa obračunom ispravke vrijednosti i rezervisanja na vanbilans na dan 1. januar 2018. godine u skladu sa MSFI 9 i umanjenje vrijednosti i rezervisanja za te pozicije po MRS 39 sa efektima prelaska.

Pozicija aktive	Bruto plasmani	Ispravka vrijednosti i rezervisanja	Ukupno knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti i rezervisanja	Ukupno knjigovodstvena vrijednost	Razlika
		MRS 39	MRS 39	MSFI 9	MSFI 9	(MSFI9-MRS39)
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	170.568	-	170.568	437	170.131	(437)
Faza 1	170.568	-	170.568	437	-	(437)
Faza 2	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	10	-	10	-	10	-
Faza 1	10	-	-	-	-	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	169.542	-	169.542	1.911	169.542	(1.911)
Faza 1	-	-	-	-	-	-
Faza 2	169.542	-	169.542	1.911	-	(1.911)
Faza 3	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po amortizovanom trošku						
Obavezna rezerva kod Centralne banke	116.002	-	116.002	345	115.657	(345)
Faza 1	116.002	-	116.002	345	115.657	(345)
Faza 2	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka	100.444	-	100.444	81	100.363	(81)
Faza 1	100.444	-	100.444	81	100.363	(81)
Faza 2	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	972.325	76.563	895.762	74.749	897.576	1.814
Faza 1	679.746	5.800	673.946	4.091	675.655	1.709
Faza 2	219.736	5.609	214.127	4.774	214.962	835
Faza 3	72.843	65.154	7.689	65.884	6.959	(730)
POCI	-	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	7.370	1.373	5.997	1.373	5.997	-
Faza 1	6.106	109	5.997	109	5.997	-
Faza 2	-	-	-	-	-	-
Faza 3	1.264	1.264	-	1.264	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (NASTAVAK)

Prelazak na „MSFI 9: Finansijski instrumenti“ (NASTAVAK)

Tabela (nastavak)

Pozicija aktive	Bruto plasmani	Ispravka vrijednosti i rezervisanja MRS 39	Ukupno knjigovodstvena vrijednost MRS 39	Ispravka vrijednosti i rezervisanja MSFI 9	Ukupno knjigovodstvena vrijednost MSFI 9	Razlika (MSFI9-MRS39)
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Ukupno	1.536.261	77.936	1.458.325	76.985	1.459.276	951
Vanbilans	204.800	1.596	204.800	528	204.800	1.068
Faza 1	174.652	1.063	174.652	311	174.652	752
Faza 2	29.975	432	29.975	133	29.975	299
Faza 3	173	101	173	84	173	17
POCI	-	-	-	-	-	-
Ukupno sa vanbilansom	1.741.061	79.532	1.663.125	79.424	1.664.076	2.019

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.6. Klasifikacija i mjerenje

Kao rezultat stupanja na snagu novog računovodstvenog standarda, Banka je reklasifikovala finansijska sredstva i obaveze na dan 1. januara 2018. godine u nove predviđene kategorije.

S tim u vezi, treba napomenuti da se ova klasifikacija zasniva na poslovnom modelu i karakteristikama ugovornih novčanih tokova.

Analiza poslovnog modela provedena je mapiranjem poslovnih područja Banke i alociranjem specifičnog poslovnog modela svakom od njih.

U tom smislu, poslovnim područjima koja čine portfolio Banke dodijeljeni su poslovni modeli "držanje radi naplate" ili "držanje radi naplate i prodaje" u skladu s namjerama držanja i očekivanim prometom finansijskih instrumenata.

Za svrhe klasifikacije finansijskih instrumenata u nove kategorije predviđene MSFI 9, analiza poslovnog modela dopunjena je analizom ugovornih tokova ("SPPI Test").

Shodno navedenom Banka je uspostavila procese za analizu portfolija dužničkih vrijednosnih papira i kredita u kojima procjenjuje da li karakteristike ugovornih novčanih tokova dozvoljavaju mjerenje po amortizovanom trošku (portfolio koji se drži za naplatu) ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (portfolio koji se drži za naplatu i prodaju).

Analiza se sprovodi i ugovorom i definisanjem specifičnih klastera zasnovanih na karakteristikama transakcija i upotrebom specifičnog alata razvijenog od strane Grupe ("SPPI alat") za analizu karakteristika ugovora u odnosu na zahtjeve MSFI 9, ili korišćenjem spoljnih davalaca podataka.

U primjeni gore navedenih pravila, finansijska imovina i obaveze Banke klasifikovane su kako slijedi.

a) Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja

Finansijska imovina je klasifikovana kao držanje radi trgovanja ako:

- je stečena ili nastala uglavnom radi prodaje ili otkupa u kratkom roku;
- je dio portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se upravlja zajedno i za koje postoje dokazi o nedavnom stvarnom obrascu kratkoročnosti
- se drži radi ostvarivanja profita;
- je ugovor o derivatima koji nije definisan računovodstvom zaštite, uključujući derivate sa pozitivnom fer vrijednosti ugrađenom u finansijske obaveze, osim onih koji se vrednuju po fer vrijednosti uz priznavanje efekata prihoda kroz dobit ili gubitak.

Kao i drugi finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se drže radi trgovanja inicijalno se mjeri po fer vrijednosti na datum poravnanja, koja je obično jednaka plaćenom iznosu, isključujući transakcione troškove i prihode, koji se priznaju u računu dobiti i gubitka, ako se isti mogu direktno pripisati finansijskoj imovini. Derivati trgovačke knjige se priznaju na datum trgovanja.

Nakon početnog priznavanja ova finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijske imovine koja se drži radi trgovanja priznaje se u računu dobiti i gubitka na poziciji „Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza“, uključujući dobitke ili gubitke od finansijskih derivata koji se odnose na finansijsku imovinu i/ili finansijske obaveze označene po fer vrijednosti ili druge finansijske imovine koja se obavezno vodi po fer vrijednosti. Ako fer vrijednost finansijskog instrumenta padne ispod nule, što se može dogoditi kod ugovora o derivatima, ona se priznaje na poziciji „Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja“.

Ova imovina se mjeri na sličan način kao „Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja“, ali se dobiti i gubici, bilo realizovani ili nerealizovani, priznaju na poziciji „Dobici (Gubici) na finansijskoj imovini/obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha“.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.6. Klasifikacija i mjerenje (NASTAVAK)

b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina se klasifikuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ako:

- odražava poslovni model za naplatu i prodaju;
- njeni novčani tokovi su isključivo plaćanje glavnice i kamate.

U ovu kategoriju spadaju i vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja i za koje Banka primjenjuje opciju dodijeljenju standardom vrednovanja instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenju naknadi, plus troškovi transakcije i prihodi koji se mogu direktno pripisati instrumentu.

Nakon početnog priznavanja, kamate obračunate na kamatonosne instrumente evidentiraju se u bilansu uspjeha po kriteriju amortizovanog troška na poziciji „Prihodi od kamata i slični prihodi“.

Dobici i gubici koji proizilaze iz promjena u fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o ukupnom rezultatu i iskazuju u kapitalu na poziciji „Rezerve vrednovanja“.

U slučaju otuđenja, akumulirani dobiti i gubici evidentiraju se u bilansu uspjeha na poziciji „Dobici (gubici) od otuđenja i otkupa finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat“.

U pogledu vlasničkih instrumenata, dobiti i gubici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o ukupnom rezultatu i iskazuju u kapitalu na poziciji „Rezerve vrednovanja“.

U slučaju otuđenja, akumulirani dobiti i gubici evidentiraju se na poziciji „Rezerve“.

U skladu sa odredbama MSFI 9, gubici od umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata se ne priznaju u računu dobiti i gubitka. Samo dividende se priznaju u računu dobiti i gubitka u okviru stavke „Prihodi od dividendi i slični prihodi“.

c) Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje po amortizovanom trošku ako:

- je njen poslovni model držanje radi naplate i
- njeni novčani tokovi su isključivo plaćanje glavnice i kamate.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina po amortizovanom trošku se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenju naknadi, plus troškovi transakcije i prihodi koji se mogu direktno pripisati instrumentu. Nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, ova imovina se mjeri po amortizovanoj vrijednosti koja zahtijeva priznavanje kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope tokom trajanja kredita. Takva kamata se priznaje na poziciji „Prihodi od kamata i slični prihodi“.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanoj vrijednosti se prilagođava kako bi se uzelo u obzir smanjenja / otpisi koji proizilaze iz procesa vrednovanja.

Gubici od umanjenja vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha, u stavci „Neto gubici/povrati od umanjenja vrijednosti kredita koji se odnose na finansijska sredstva po amortizovanom trošku“.

U slučaju otuđenja, akumulirani dobiti i gubici evidentiraju se u bilansu uspjeha na poziciji „Dobici (gubici) od otuđenja i otkupa finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti“. Iznosi koji proizilaze iz usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine, bruto kumuliranih otpisa, kako bi odražavali izmjene ugovornih novčanih tokova koji ne dovode do raskida računovodstvenog priznavanja, priznaju se u računu dobiti i gubitka kao dobiti/gubici iz ugovornih promjena, takva linija ne uključuje uticaj ugovornih modifikacija na iznos očekivanog gubitka priznatog na poziciji „Neto gubici/povrati od umanjenja vrijednosti kredita koji se odnose na stavku: „finansijska imovina po amortizovanoj vrijednosti““.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.6. Klasifikacija i mjerenje (NASTAVAK)

d) Finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanom trošku obuhvataju finansijske instrumente (osim obaveza koje se drže radi trgovanja ili onih koji su određeni po fer vrijednosti) koji predstavljaju različite oblike finansiranja od strane trećih strana. Ove finansijske obaveze se priznaju na datum poravnanja inicijalno po fer vrijednosti, koja je obično primljena, umanjeno za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati finansijskoj obavezi. Nakon toga ovi instrumenti se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Takva kamata se priznaje u poziciji "Rashodi kamata i slični rashodi".

e) Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja uključuju derivate koji nisu određeni kao instrumenti zaštite.

Ove obaveze se vrednuju po fer vrijednosti prilikom inicijalnog priznavanja i tokom trajanja transakcije.

Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja priznaje se u računu dobiti i gubitka u poziciji „Neto dobiti (gubici) od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza“.

f) Kvalitativne informacije o fer vrijednosti

Objelodanjivanje o fer vrednosti vrši se u skladu sa zahtjevima MSFI 13. Fer vrijednost je cijena koja se može dobiti za prodaju imovine ili je plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na glavnom tržištu na datum mjerenja (tj. izlazna cijena). Za finansijske instrumente koji se kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost se utvrđuje na osnovu službenih cijena na glavnom tržištu na kojem Banka posluje i ima pristup (Mark to Market).

Finansijski instrument se smatra kotiranim na aktivnom tržištu, ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne iz usluge određivanja cijena, distributera, brokera, agencije koja određuje cijene ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije na principu "van dohvata ruke". Ako objavljena kotacija cijena na aktivnom tržištu ne postoji za finansijski instrument u cjelosti, već za aktivna tržišta za njegove sastavne dijelove, fer vrijednost se može odrediti na osnovu relevantnih tržišnih cijena za sastavne dijelove.

g) Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima zasniva se na kotiranim tržišnim cijenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene.

Tehnike procjene fer vrijednosti uključuju modele diskontovanja novčanih tokova na neto sadašnju vrijednost, upoređivanja sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišno prepoznatljive cijene i druge modele procjene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste u tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže, cijene obveznica i akcija, devizne kurseve, cijene indeksa, te promjenjivosti i korelacije. Cilj tehnika procjene je izračunati fer vrijednost koja najbolje odražava cijenu finansijskog instrumenta na izvještajni datum, odnosno onu cijenu koju bi odredili i ostali učesnici na tržištu u uobičajnim tržišnim uslovima.

Prilikom izračuna fer vrijednosti Banka uzima u obzir MSFI 13 pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih parametara korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Nivoi hijerarhije fer vrijednosti se određuju na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.6. Klasifikacija i mjerenje (NASTAVAK)

h) Modeli procjene fer vrijednosti

Finansijski instrumenti koji se vode po fer vrijednosti kategorisani su u tri nivoa MSFI 13 hijerarhije fer vrijednosti, kako slijedi:

- Nivo 1 – instrumenti koji se vrednuju pomoću kotiranih cijena na aktivnim tržištima. To su instrumenti kojima se fer vrijednost može odrediti direktno na osnovu cijena koje kotiraju na aktivnim, likvidnim tržištima.
- Nivo 2 – instrumenti koji se vrednuju tehnikama procjene koje koriste dostupne tržišne podatke. To su instrumenti kojima je fer vrijednost određena u odnosu na slične instrumente kojima se trguje na aktivnim tržištima, ili gdje su svi ulazni podaci koji se koriste u tehnikama vrednovanja dostupni na tržištu.
- Nivo 3 – instrumenti koji se vrednuju tehnikama procjene koje koriste tržišne podatke koji nisu dostupni na aktivnom tržištu. To su instrumenti kojima se fer vrijednost ne može odrediti direktno na osnovu dostupnih tržišnih informacija, i kod kojih se za izračun vrijednosti koriste nešto drugačije tehnike procjene.

i) Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti se vrednuju kroz dvodijelni proces koji zavisi od likvidnosti odgovarajućeg tržišta. Likvidni instrumenti na aktivnim tržištima se vrednuju po tržišnoj vrijednosti ("mark to market"), te im se stoga dodjeljuje nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti. Instrumenti s kojima se ne trguje na aktivnim tržištima se vrednuju u odnosu na modele koji u najvećoj mogućoj mjeri koriste relevantne i dostupne parametre, a u najmanjoj mjeri parametre koji su tržišno neprepoznatljivi. S obzirom na navedeno, u zavisnosti od značaja ulaznih parametara koji su tržišno neprepoznatljivi, obveznicama se dodjeljuje odgovarajući nivo.

j) Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski provodivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namirenja na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo, ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

2.7. Umanjenje vrijednosti

a) Opšti dio

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri klasifikovani kao finansijska imovina po amortizovanom trošku, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i relevantne vanbilansne izloženosti se testiraju na obezvređenje u skladu sa MSFI 9.

U tom smislu, ovi instrumenti su klasifikovani u fazu 1, fazu 2 ili fazu 3 prema njihovom apsolutnom ili relativnom kreditnom kvalitetu u odnosu na početnu isplatu.

Konkretno:

- Faza 1: uključuje (i) novoodobrene ili stečene kreditne izloženosti, (ii) izloženosti za koje kreditni rizik nije značajno pogoršan u odnosu na početno priznavanje, (iii) izloženosti sa niskim kreditnim rizikom;
- Faza 2: uključuje kreditne izloženosti koje imaju značajno pogoršanje kreditnog rizika od početnog priznavanja;
- Faza 3: uključuje umanjene kreditne izloženosti.

Za izloženosti u fazi 1, umanjenje vrijednosti je jednako očekivanom gubitku koji se izračunava u vremenskom periodu do jedne godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.7. Umanjenje vrijednosti (NASTAVAK)

a) Opšti dio (NASTAVAK)

Za izloženosti u fazi 2, umanjeње vrijednosti je jednako očekivanom gubitku koji se izračunava u vremenskom periodu koji odgovara cijelom životnom vijeku izloženosti.

Za izloženosti u fazi 3, umanjeње vrijednosti se izračunava na kolektivnom pristupu ili individualnom pristupu u zavisnosti od karakteristika klijenta.

Kako bi ispunila zahtjeve standarda, Banka je razvila specifične modele za izračunavanje očekivanog gubitka na osnovu PD, LGD i EAD parametara, koji se koriste u regulatorne svrhe i prilagođavaju kako bi se osigurala konzistentnost sa računovodstvenom regulativom.

U ovom kontekstu, informacije koje se odnose na budućnost uključene su kroz razradu specifičnih scenarija.

Model alokacije u faze je ključni aspekt novog računovodstvenog modela potrebnog za izračun očekivanih kreditnih gubitaka, koji je usmjeren na prenos kreditne izloženosti od faze 1 do faze 2. Faza 3 obuhvata izloženosti u neizvršenju.

U Banci alokacija aktive po fazama uključuje kombinaciju relativnih i apsolutnih pokazatelja. S obzirom na mali broj opservacija u portfoliju, Banka koristi isključivo kvalitativne kriterijume u prepoznavanju značajnog povećanja kreditnog rizika, kao što su:

- Klasifikacija u status Forbearance – rezultira automatskom klasifikacijom u Fazu 2 za narednih 9 mjeseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Fazu 1.
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude alocirana u Fazu 2.
- Klasifikacija restrukturirane neproblematične izloženosti – sve neproblematične izloženosti koje su dodijeljene u nadležnosti odjeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Fazu 2.
- Klasifikacija na Listu praćenja (Watch list).
- Manuelna podešavanja – klijenti kod kojih je prepoznato značajno povećanje kreditnog rizika, a nisu klasifikovani kroz osnovne kvalitativne kriterijume.

Kada je u pitanju finansijska imovina koju čine hartije od vrijednosti (HoV), u skladu sa standardom, Banka je iste klasifikovala u Fazu 2, s obzirom da iste nemaju investicioni rang („non-investment grade“).

Izračun umanjeња vrijednosti aktive klasifikovane kao aktiva u statusu neizvršenja uključuje usklađivanje na bazi informacija s pogledom u budućnost i uključivanja više scenarija primjenljivih za datu klasu aktive.

Definicija statusa neizvršenja je usklađena sa principima ugrađenim u smjernicu o statusu neizvršenja objavljenu od strane EBA (European Banking Authority), pri čemu se ukupna izloženost klijenta klasifikuje kao izloženost u statusu neizvršenja, ukoliko je bar jedna transakcija u statusu neizvršenja (tzv. Klijentski pristup).

b) Parametri i definicije rizika koji se koriste za izračunavanje umanjeња vrijednosti

Kao što je pomenuto iznad, razvijeni su specifični modeli za izračunavanje očekivanog gubitka koji su zasnovani na parametrima PD, LGD i EAD i na efektivnoj kamatnoj stopi:

- PD (vjerovatnoća neizvršenja), predstavlja vjerovatnoću nastanka slučaja neizvršenja kreditne izloženosti, u određenom vremenskom periodu;
- LGD (gubitak za dato potraživanje), predstavlja procenat procijenjenog gubitka, a time i očekivanu stopu oporavka, na dan nastanka slučaja neizvršenja kreditne izloženosti;
- EAD (Izloženost u neizvršenju) predstavlja mjeru izloženosti u vrijeme neplaćanja kreditne izloženosti;
- Efektivna kamatna stopa je diskontna stopa koja izražava vremensku vrijednost novca.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.7. Umanjenje vrijednosti (NASTAVAK)

b) Parametri i definicije rizika koji se koriste za izračunavanje umanjenja vrijednosti (NASTAVAK)

Osim toga, posebna usklađivanja su primijenjena na kreditne parametre Vjerovatnoća neizvršenja (PD), Gubitak za dato potraživanje (LGD) i Izloženost u slučaju neizvršenja (EAD) koji se koriste za izračun Očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Novi model je razvijen za podjelu prihodujuće aktive po tzv. Fazama tj. na Fazu 1 i Fazu 2, na nivou transakcije. Osnovna razlika između dvije faze se odnosi na vremenski period za koji se očekuje da bude izračunat očekivani kreditni gubitak. Zapravo, za transakcije u Fazi 1 primjenjuje se izračun jednogodišnjeg očekivanog gubitka, dok se za transakcije u Fazi 2 primjenjuje izračun višegodišnjeg očekivanog kreditnog gubitka.

Osnovna usklađivanja kreditnih parametara su u dijelu:

- Uključivanje pristupa "u vremenu" („point in time“) u izračunu parametara umjesto „kroz ciklus“ (TTC-Through the cycle),
- Uključivanje informacija s pogledom u budućnost (FLI-Forward Looking Information),
- Izračun kreditnih parametara uzimajući u obzir period trajanja aktive.

Kad je u pitanju izračun višegodišnjeg PD, TTC PD krive dobijene na bazi utvrđenih kumulativnih stopa neizvršenja su dalje kalibrirane kako bi reflektovale trenutna i buduća očekivanja u pogledu stope neizvršenja portfolia.

Stopa oporavka uključena u izračun TTC LGD prilagođena je da reflektuje uočeni trend u kretanju stope oporavka, kao i očekivanja u pogledu budućeg trenda, i diskontovana je na bazi efektivne kamatne stope ili najbolje približne vrijednosti.

Višegodišnja EAD je izračunata na bazi proširenja jednogodišnjeg upravljačkog modela uključujući očekivanja u pogledu budućih novčanih tokova.

Očekivani kreditni gubitak dobijen na bazi prilagođenih parametara uzima u obzir procjenu makroekonomskih pokazatelja primjenjujući više scenarija s ciljem kompenzovanja djelimične nelinearnosti ugrađene u korelaciju između makroekonomskih promjena i ključnih komponenti očekivanog gubitka. Banka je u ovom smislu razvila tzv. „overlay factor“ koji treba da bude direktno primijenjen na očekivani gubitak. Isti scenario koristi se i za druge relevantne procese upravljanja rizicima (EBA stres test i ICAAP). U navedenom procesu Banka isporučuje potrebne podatke u zahtijevanom obimu i propisanom formatu.

c) Definicija neizvršenja obaveza (default)

Za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka ključna je definicija neizvršenja obaveza. Definicija neizvršenja obaveza koristi se u mjerenju iznosa očekivanih kreditnih gubitaka i kod određivanja da li se gubitak temelji na 12-mjesečnom ili očekivanom kreditnom gubitku za vijek trajanja.

Sve izloženosti koje su klasifikovane kao izloženosti u neizvršenju obaveza, smatraju se izloženostima sa objektivnim dokazom umanjenja vrijednosti. Prema Bazelu III izloženosti su u statusu neizvršenja kada su u kašnjenju s izmirenjem obaveza više od 90 dana i/ili klijent nije sposoban izmiriti najmanje jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti, a da Banka ne mora pribjeći mjerama naplate.

Za izloženosti pravnih i fizičkih lica status neizvršenja Banka određuje na nivou klijenta uzimajući u obzir sve njegove izloženosti. Broj dana u kašnjenju s izmirivanjem obaveza počinje da se računa nakon što dospjele obaveze na nivou klijenta pređu definisane pragove. Prag materijalnosti za pravna lica je: dospjele obaveze u visini 2,5% ukupne izloženosti klijenta i 500 BAM. Prag materijalnosti za fizička lica je: dospjele obaveze u visini 1% ukupne izloženosti klijenta i 20 BAM.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.7. Umanjenje vrijednosti (NASTAVAK)

d) Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka prati svu finansijsku imovinu koja podliježe zahtjevu za umanjnjem vrijednosti kako bi procijenila da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka mjeri gubitak na osnovu očekivanog kreditnog gubitka za vijek trajanja, umjesto 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Prilikom procjene da li je kreditni rizik na finansijskom instrumentu značajno povećan od početnog priznavanja, Banka upoređuje rizik nastanka neizvršenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izvještavanja na osnovu preostalog dospeljeća instrumenta, s rizikom neizvršenja obaveza predviđenim za preostali rok do dospeljeća na datum izvještavanja kada je finansijski instrument prvi put priznat. Prilikom izrade ove procjene, Banka razmatra i kvantitativne i kvalitativne informacije koje su razumne i evidentne, uključujući istorijsko iskustvo i informacije koje se odnose na budućnost, a koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, na osnovu istorijskog iskustva Banke i stručne kreditne procjene, uključujući napredne informacije.

e) Kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (POCI-Purchased or Originated Credit Impaired)

POCI finansijska imovina je ona finansijska imovina kojoj je umanjena kreditna vrijednost kada je nastala. Standard definiše posebna pravila za te stavke u pogledu pravila njihovog vrednovanja, priznavanja rezervisanja za gubitak, priznavanje kamatnog prihoda i primjenu stope diskonta.

POCI imovina obuhvata:

- Kredite i dužničke HoV koji su kupljeni kada su već bili umanjene kreditne vrijednosti,
- Krediti plasirani klijentima koje su već s umanjnom kreditnom vrijednošću. Dodatno, novo finansiranje je značajno u odnosu na ukupnu izloženost klijenta.

U pogledu utvrđivanja novog značajnog finansiranja primjenjuju se relativni i apsolutni pragovi.

Novo finansiranje smatra se značajnim ako ispunjava sljedeće uslove:

- iznosi najmanje 20% ukupne izloženosti u neizvršenju obaveza zajmoprimca ili iznosi ≥ 100.000 KM.

Banka ne kupuje neprihodujuće portfolije i nema materijalno značajne izloženosti odobrene klijentima sa već umanjnom vrijednošću (odnosno klijentima sa statusom neizvršenja obaveza).

f) Otpis

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri otpisuju se ako Banka nema razumnih očekivanja da će povratiti finansijsku imovinu (u cijelosti ili njezin dio). To je slučaj kada Banka utvrdi da zajmoprimac nema sredstva ili izvore prihoda koji bi mogli generisati dovoljno novčanih tokova za otplatu iznosa koji su predmet otpisa. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja. Banka može primijeniti aktivnosti prinudne naplate na otpisanu finansijsku imovinu. Naplata koja proizilazi iz aktivnosti prinudne naplate Banke rezultiraće dobicima od umanjnja vrijednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.7. Umanjenje vrijednosti (NASTAVAK)

g) Prestanak priznavanja finansijske imovine

U slučaju značajne izmjene uslova Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu, kao što je kredit klijentu, kada su ugovoreni uslovi promijenjeni u takvoj mjeri da ugovor postaje novi kredit, pri čemu se razlika priznaje u dobit ili gubitak prestanka priznavanja, ali u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti nije već evidentiran. Novopriznati kredit klasifikuje se kao Faza 1 za potrebe mjerenja ECL-a, osim u slučaju da novi kredit predstavlja POCL.

Prilikom procjene prestanka priznavanja kredita klijentu, Banka između ostalog, uzima sljedeće faktore: promjena valute kredita, uvođenje odredbi vlasničkog udjela, promjena druge ugovorene strane, ili u slučaju da izmjena ima za posljedicu da instrument više ne zadovoljava kriterij SPPI testa.

Ako izmjena uslova ne dovodi do promjene u novčanim tokovima, neće doći do prestanka priznavanja. Na osnovu promjene novčanih tokova diskontovanih po izvornoj EKS, Banka evidentira dobit ili gubitak promjene, u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti već nije evidentiran.

U slučaju kad nije bilo značajne izmjene uslova Finansijska imovina (ili njen dio ili dio grupe slične finansijske imovine) prestaje se priznavati kada su prava na primanje novčanih tokova od finansijske imovine istekla ili kada su preneseni gotovo svi rizici i nagrade povezane s vlasništvom, ili kontrola nad imovinom.

2.8. Prikaz očekivanih kreditnih gubitaka u izvještaju o finansijskom položaju

Očekivani kreditni gubici prikazani su u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku: ispravka ili umanjenje vrijednosti, kao odbitak od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat: ne priznaje se kao umanjenje imovine, već kao stavka rezervi vrednovanja u kapitalu,
- za obaveze po neiskorištenim kreditima i ugovore o finansijskim jemstvima (garancijama, akreditivima i drugim jemstvima): kao rezervisanje za rizike i troškove u pasivi.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.9. Regulatorni zahtjevi vezani za umanjenje vrijednosti

U skladu sa lokalnom regulativom, Banka vrši obračun rezervisanja za kreditni rizik prema propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“). Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije propisane od strane ABRS zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospeljeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Procijenjeni iznos posebnih rezervi za potencijalne gubitke (regulatorna rezerva za kreditne gubitke) obračunava se primjenom procenata propisanih od strane ABRS.

Procenti su propisani u zavisnosti od kategorije finansijske imovine kako slijedi:

- Kategorija A - Dobra aktiva 2%
- Kategorija B - Aktiva sa posebnom napomenom 5% -15%
- Kategorija C - Podstandardna aktiva 16% - 40%
- Kategorija D - Sumnjiva aktiva 41%- 60%
- Kategorija E - Gubitak 100%

Ukoliko su opšte i posebne regulatorne rezerve za potencijalne gubitke izračunate u skladu s propisima ABRS veće od ispravke vrijednosti i rezervisanja izračunatih u skladu sa zahtjevima MSFI i početnog stanja regulatornih rezervi, ta razlika predstavlja nedostajuće regulatorne rezerve za kreditne gubitke.

Prilikom izračunavanja regulatornog kapitala, iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornim zahtjevima i kriterijumima klasifikacije predstavlja odbitak, odnosno predmet je regulatornih usklađivanja.

Sljedeća tabela sumira umanjenje vrijednosti i rezervisanja u skladu sa MSFI 9, MRS 39 i ABRS regulativom:

	MSFI 9 31. decembar 2018. '000 BAM	MRS 39 31. decembar 2017. '000 BAM
Umanjenje vrijednosti		
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku	74.796	n/a
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	1.304	n/a
b) Krediti i potraživanja od banaka	165	n/a
c) Krediti i potraživanja od komitenata	73.327	n/a
Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)	n/a	-
Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)	n/a	-
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)	n/a	76.563
3. Ostala aktiva	1.436	1.373
4. Rezervisanje na kreditne rizike i garancije	1.032	1.596
UKUPNO (1+2+3)	77.264	79.532

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.9. Regulatorni zahtjevi vezani za umanjeње vrijednosti (NASTAVAK)

	ABRS 31. decembar 2018. '000 BAM	ABRS 31. decembar 2017. '000 BAM
Umanjenje vrijednosti		
Kredit i potraživanja od banaka	13	89
Kredit i potraživanja od komitenata	71.654	73.120
Ostala aktiva	5.593	6.214
Rezervisanje na neiskorištene kredite i garancije	4.575	4.149
UKUPNO	81.835	83.572

Nedostajuće regulatorne rezerve za kreditne gubitke:

	31. decembra 2018. '000 BAM	31. decembra 2017. '000 BAM
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja prema ABRS	81.835	83.572
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja prema MSFI 9	(77.264)	(79.532)
Regulatorne rezerve	(3.604)	(3.496)
Nedostajuće regulatorne rezerve	967	544

Regulatorne rezerve u iznosu od 3.604 hiljada BAM uključuju:

- iznos od 3.496 hiljada BAM koji predstavlja pozitivnu razliku između ukupno obračunatih rezervi i ispravki vrijednosti po metodologiji ABRS i rezervisanja po metodologiji MRS 39 u momentu prve primjene MRS i MSFI u Republici Srpskoj (1. januar 2010. godine).
- iznos od 108 hiljada BAM koji predstavlja pozitivnu razliku između ukupno obračunatih ispravki vrijednosti i rezervisanja po metodologiji MRS 39 i metodologiji MSFI 9 (1. januar 2018. godine).

2.10. Uporedne finansijske informacije

Zbog postizanja konzistentnosti prezentacije u tekućem izvještajnom periodu u skladu sa MSFI 9, izvršene su određene nematerijalne reklasifikacije pozicija na datum 1. januara 2018. godine, koje nemaju uticaja na ukupni rezultat i kapital Banke:

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu:

- Trošak rezervisanja za vanbilansne izloženosti u iznosu od 122 hiljade BAM reklasifikovan je sa pozicije „Neto gubici/povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike“ na poziciju „Rezervisanja za rizike i troškove“,
- Negativni prihodi od kamata u iznosu od 252 hiljade BAM reklasifikovani su sa pozicije „Prihodi od kamata i slični prihodi“ na poziciju „Rashodi od kamata i slični rashodi“, i
- Pozitivni rashodi od kamata u iznosu od 193 hiljade BAM reklasifikovani su sa pozicije „Rashodi od kamata i slični rashodi“ na poziciju „Prihodi od kamata i slični prihodi“.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (NASTAVAK)

2.10. Uporedne finansijske informacije (NASTAVAK)

Izveštaj o finansijskom položaju:

- Materijalna imovina stečena u postupku naplate potraživanja u iznosu od 584 hiljada BAM, reklasifikovana je sa pozicije „Ostala aktiva“ (Napomena 24) na poziciju „Materijalna imovina“ (Napomena 22),
- Rezervisanja za vanbilansne izloženosti u iznosu od 1.596 hiljada BAM reklasifikovan je sa pozicije „Ostale obaveze“ na poziciju „Rezervisanja za kreditne rizike i garancije“ u okviru „Rezervisanja za rizike i troškove“ (ova stavka je takođe na 1.1.2018. godine smanjena za 1.068 hiljada BAM kao rezultat prve primjene MSFI 9).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve godine uključene u ove izvještaje.

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u računu dobiti ili gubitka za obračunski period na koji se odnose za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata primjenom metode efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili uplate kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je prikladno, kraći period, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom računanja efektivne kamatne stope, Banka vrši procjenu gotovinskih tokova uzimajući u obzir sve uslove ugovora koji se odnose na finansijski instrument, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke.

Obračun uključuje sve naknade i provizije koje su ugovorne strane platile ili primile, a koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte. Takvi prihodi i rashodi prikazani su kao prihodi i rashodi od kamata u izvještaju o ukupnom rezultatu.

Prihodi i rashodi od kamata priznati i iskazani u izvještaju o dobiti ili gubitku uključuju:

- kamate na finansijsku imovinu i finansijske obaveze koji se mjere po amortizovanom trošku izračunate metodom efektivne kamatne stope, i
- kamate na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat izračunate metodom efektivne kamatne stope.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije, koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu i finansijske obaveze, uključuju se u prihod odnosno rashod od kamata.

Ostali prihodi od naknada i provizija, koji uglavnom uključuju naknade za kartično poslovanje, garancije, kredite, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge, priznaju se u računu dobiti ili gubitka po obavljanju pojedine usluge.

Ostali rashodi za naknade i provizije, prvenstveno uslužne i transakcijske naknade priznaju se kao rashod po primanju usluge.

3.3. Neto dobiti i gubici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza

Neto dobiti i gubici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza uključuju realizovane i nerealizovane dobitke i gubitke od trgovanja i kursnih razlika derivatnih finansijskih instrumenata, te dobitke i gubitke po preračunavanju monetarne imovine i obaveza.

3.4. Strane valute

Transakcije u stranim valutama svedene su u BAM po kursu važećem na datum transakcije. Monetarna aktiva i obaveze izražene u stranim valutama na datum izvještavanja svedene su u BAM prema kursu važećem na taj dan. Tako nastale kursne razlike priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku, osim u slučaju kursnih razlika na nemonetarnu finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, koje se priznaju u kapitalu. Nemonetarna imovina i obaveze u stranoj valuti koji se mjere po amortizacionom trošku svode se u BAM po kursu na datum transakcije i ne preračunavaju se ponovo na datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.5. Specifični instrumenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se: gotovina, čekovi poslani na naplatu i sredstva na računu rezervi kod Centralne banke iznad iznosa obavezne rezerve.

Finansijske garancije i preuzete kreditne obaveze

Finansijske garancije su ugovori koji Banku obavezuju na specifična plaćanja vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti određenog dužnika da izvrši dospelje plaćanje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Obaveze po finansijskim garancijama početno se priznaju po fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveze po garancijama naknadno se vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih novčanih tokova (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Preuzete kreditne obaveze su čvrste obaveze za odobravanje kredita po prethodno ugovorenim uslovima.

3.6. Materijalna imovina

Priznavanje i mjerenje

Materijalnu imovinu čine nekretnine i oprema koja se drži s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe. Nekretnine i oprema iskazuju se po istorijskom ili pretpostavljenom trošku nabavke, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Istorijski trošak uključuje troškove koji su direktno povezani sa sticanjem imovine. Oprema se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine.

Naknadni troškovi

Nabavna vrijednost uključuje fakturisanu vrijednost kupljenih sredstava uvećanu za sve troškove nastale do momenta stavljanja novog sredstva u upotrebu. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao odvojena imovina, u zavisnosti od toga šta je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njena vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravki i tekućeg održavanja terete izvještaj o dobitku ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava na svu imovinu, osim zemljišta, umjetničkih djela i imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja.

Preostala vrijednost imovine i procijenjeni vijek trajanja pregledaju se na svaki datum bilansa.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacione stope materijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2018.	2017.
Zgrade	2,0% - 5,0%	2,0% - 5,0%
Elektronski sistemi	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Kancelarijski namještaj i uređaji	12,5% - 20,0%	12,5% - 20,0%
Ostalo	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Ulaganja u tuđe nekretnine	20,0%	20,0%

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.7. Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala (nekretnina i opreme) u cilju sprečavanja gubitaka od kreditnog poslovanja priznaje se sa datumom prenosa vlasništva za nekretnine, odnosno datumom sticanja kontrole nad opremom, po manjoj od sljedeće dvije vrijednosti:

- neto knjigovodstvena vrijednost potraživanja koje je obezbijeđeno kolateralom ili
- iznos namirenja potraživanja naveden u sudskom rješenju, na osnovu kojeg se kolateral preuzima.

3.8. Umanjenje vrijednosti materijalne imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost provjerava se jedanput godišnje za nekretnine u vlasništvu Banke kako bi se utvrdilo postoje li indikacije smanjenja vrijednosti te imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak usljed smanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadivog iznosa, u izvještaju o ukupnom rezultatu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadiive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, da nije došlo do smanjenja vrijednosti.

3.9. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Nematerijalna imovina, osim imovine u pripremi, amortizuje se linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja. Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

Amortizacione stope nematerijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2018.	2017.
Nematerijalna ulaganja – softver i licence	20,0% - 25,0%	20,0% - 25,0%

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

4.1. Rezervisanja za rizike i troškove

Rezervisanja se priznaju kad Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao posljedicu prošlih događaja, ako je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja tih obaveza i ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti za neidentifikovane gubitke po vanbilansnoj izloženosti kreditnom riziku u skladu sa propisima.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou za koju rukovodstvo Banke smatra da je dovoljan za podmirenje budućih gubitaka. Rukovodstvo utvrđuje potrebna rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, trenutnih makroekonomskih pokazatelja, karakteristika rizika različitih transakcija, kao i drugih relevantnih činjenica. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

4.2. Kapital

Akcijski kapital

Akcijski kapital obuhvata redovne (obične) akcije i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvajati najmanje 5% dobiti u rezerve iz dobiti, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% akcionarskog kapitala društva.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Rezerve vrednovanja

Rezerve nastale po osnovu obračuna fer vrijednosti uključuju promjene u fer vrijednosti i rezerve za kreditne rizike finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto od odloženog poreza.

Dividende

Dividende na redovne akcije priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane akcionara Banke.

Zadržana zarada ili akumulirani dobitak uključuje neprenesenu i neraspoređenu dobit, koja se može rasporediti u narednom periodu.

4.3. Preuzete obaveze i date finansijske garancije

U okviru redovnog poslovanja Banka sklapa ugovore kojima preuzima potencijalne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene okvirne kredite i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete obaveze iskazuje u bilansu ako i kad iste postanu plative.

4.4. Sredstva u ime i za račun trećih lica (komision)

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke, te su stoga isključena iz bilansa. Za obavljene poslove i pružene komisione usluge Banka ostvaruje naknadu i ne snosi nikakav rizik.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

4.5. Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine, obaveza i poslovnih aktivnosti (proizvodi i usluge) koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generiše proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna segmenta: korporativno i investiciono bankarstvo, maloprodaja i ostalo.

Osnovne informacije po segmentima zasnivaju se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata. Rezultati segmenata mjere se primjenom internih cijena (Napomena 5).

4.6. Primanja zaposlenih

Primanja zaposlenih

Troškovi bruto plata evidentiraju se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem su nastali. Bruto plate uključuju neto primanja zaposlenih, porez na dohodak i doprinose po propisanim stopama koji se računaju na bruto platu. Navedene doprinose Banka plaća u korist obaveznih fondova.

Naknade za prevoz na posao i sa posla, naknade za topli obrok, regres i druge naknade zaposlenima plaćaju se u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u računu dobiti ili gubitka u periodu u kojem su nastali.

Jubilarne nagrade

Banka isplaćuje svojim zaposlenim jubilarne nagrade u skladu sa propisima Republike Srpske. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne prosječne mjesečne plate Banke obračunate u mjesecu koji prethodi isplati za navršenih 20 godina, odnosno dvije prosječne mjesečne plate Banke za navršenih 30 godina u Banci.

Otpremnine

U skladu sa internim pravilnikom o platama, Banka isplaćuje otpremnine radnicima prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne mjesečne neto plate radnika. Obračun dugoročnih rezervisanja za otpremnine zaposlenih se radi godišnje od strane ovlaštenog aktuara korištenjem metode projektovane novčane jedinice. Metoda projektovanih novčanih jedinica uzima u obzir svaku godinu zaposlenja koju zaposleni provede u Banci, a koje u zbiru svih posebnih jedinica čine finalnu obavezu koja se mjeri pojedinačno po svakoj jedinici. Obaveza se mjeri po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih ekonometrijski modeliranom kamatnom stopom, koja je primjerena postojećim tržišnim uslovima od kamatne stope na državne dugoročne dužničke hartije od vrijednosti.

4.7. Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku kada je utvrđeno pravo Banke na primanje dividende.

4.8. Zarada po akciji

Zarada po akciji računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka i ostalog ukupnog rezultata tekućeg perioda sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

4.9. Zakupi

Zakupi u kojima Banka kao zakupac preuzima sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom klasifikuju se kao finansijski zakupi. Na datum bilansa Banka nije imala takvih zakupa. Svi ostali zakupi su operativni zakupi. Trošak zakupa po osnovu operativnih zakupa tereti izvještaj o dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom trajanja ugovora o zakupu.

Kao što je navedeno u odjeljku „Početna primjena novih i izmjena postojećih standarda koji su stupili na snagu“ od 1. januara 2019. godine u troškove zakupa priznaje se samo kratkoročne zakupnine i zakupnine male vrijednosti, dok će se zakupi preko jedne godine i veće vrijednosti priznavati kao materijalna imovina.

4.10. Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja korigovane za efekte usklađivanja prihoda i rashoda, te svim korekcijama iznosa poreske obaveze za prethodne periode, u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Odloženi porez

Odloženi porez priznaje se uzimajući u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe obračuna poreza. Odloženi porezi ne priznaju se na privremene razlike kod inicijalnog priznavanja imovine i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i koja ne utiče na računovodstvenu niti oporezivu dobit. Iznos odložene poreske imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poresku stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreskih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odložene poreske obaveze i imovine odražava poreske posljedice koje slijede iz načina na koji Banka očekuje, na datum izvještavanja, naplatu ili namirenje neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza.

Odložena poreska imovina i obaveze se netiraju samo ukoliko se odnose na istu poresku jurisdikciju te ukoliko postoji zakonsko pravo za netiranje tekuće poreske imovine i obaveza.

Odložena poreska imovina i obaveze se ne diskontuju te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju.

Odložena poreska imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao poreska olakšica. Na svaki datum izvještavanja Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odloženu poresku imovinu, testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odložene poreske imovine na umanjenje vrijednosti i smanjuje u mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će se priznata poreska imovina moći iskoristiti.

4.11. Regulatorni zahtjevi

Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) ovlaštena je za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem banaka i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

U toku 2017. i 2018. godine ABRS je donijela novi Zakon o bankama i niz podzakonskih akata u cilju usklađivanja regulatornog okvira poslovanja banaka u Republici Srpskoj sa regulatornim okvirom Evropske unije.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

4.12. Sudski sporovi

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i vrši rezervisanja u skladu sa procjenom. Procjenu provodi posebna tročlana komisija čija su dva člana zaposlena u Pravnim poslovima, a jedan član u Ljudskim resursima. Prijedloge rezervisanja nakon procjene verifikuju direktor Pravnih poslova, direktor Ljudskih resursa, direktor Računovodstva i izvještavanja i šef Platnih sistema i administriranja računa, a odluku o formiranju rezervisanja donosi Uprava Banke.

Protiv Banke se vodi ukupno 45 pasivnih sudskih sporova, od čega je 20 sudskih sporova sa imovinsko-pravnim zahtjevima. Prema odluci Uprave Banke, a na prijedlog Komisije za procjenu rizičnosti po obavezama iz sudskih postupaka koji se vode protiv Banke, za sporove za koje se procjenjuje da bi Banka mogla izgubiti ili imati značajnije troškove, izvršeno je rezervisanje u ukupnom iznosu od 2.037 hiljada BAM koji se odnose na rezervisanja za ostale sporove (2017: za ostale sporove 1.722 hiljada BAM, a za radne sporove 81 hiljada BAM). (Napomene 15 i 29)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima, u skladu sa metodologijom UniCredit Grupe, uključuju:

1. „Maloprodaja“: fizička lica, preduzetnici, mikro i mala preduzeća,
2. „Korporativno i investiciono bankarstvo“: velika i srednja preduzeća i javni sektor,
3. „Ostalo“: kapital i rezerve, Upravljanje aktivom i pasivom, ostale centralizovane operacije, te ostala imovina i obaveze koje nisu pridružene drugim segmentima.

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa internim upravljačkim izvještajima Banke i dodatno su usklađeni sa finansijskim izvještajima u ovim napomenama.

Pri mjerenju poslovnih rezultata primjenjuju se interne cijene bazirane na specifičnim cijenama proizvoda i usluga, određene valute i ročnosti u skladu sa metodologijom Grupe.

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu po segmentima

Za godinu koja se završava 31. decembra 2018.	Korporativno i investiciono bankarstvo ‘000 BAM	Maloprodaja ‘000 BAM	Ostalo ‘000 BAM	Ukupno po segment izvještajima ‘000 BAM	Usklađivanje ‘000 BAM	Ukupno po finansijskim izvještajima ‘000 BAM
Neto prihodi od kamata	21.359	27.580	2.604	51.543	-	51.543
Neto prihodi od naknada i provizija	3.858	12.273	(505)	15.626	-	15.626
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	-	-	10	10	-	10
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	1.080	663	-	1.743	-	1.743
Dobici od investiranja	-	-	-	-	-	-
Ukupni operativni prihodi	26.297	40.516	2.109	68.922	-	68.922
Troškovi zaposlenih	(1.146)	(6.415)	(9.186)	(16.747)	-	(16.747)
Troškovi amortizacije materijalne imovine	(119)	(871)	(605)	(1.595)	-	(1.595)
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	(62)	(434)	(383)	(879)	-	(879)
Ostali administrativni troškovi	(1.299)	(5.988)	(4.056)	(11.343)	(1.641)	(12.984)
Indirektni i ostali alokirani troškovi	(3.236)	(10.320)	13.556	-	-	-
Ukupno operativni troškovi	(5.862)	(24.028)	(674)	(30.564)	(1.641)	(32.205)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	20.435	16.488	1.435	38.358	(1.641)	36.717
Neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti kredita	(1.113)	(3.488)	(607)	(5.208)	(589)	(5.797)
a) Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	-	-	-	(4.702)	(4.702)
b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(1.095)	(1.095)
Rezervisanja za rizike i troškove	(1.158)	(979)	22	(2.115)	1.241	(874)
a) Rezervisanje za kreditni rizik preuzete obaveze i date finansijske garancije	-	-	-	-	(514)	(514)
b) Rezervisanja za otpremnine	-	-	-	-	-	10
c) Rezervisanja za sudske sporove	-	-	-	-	-	(370)
Ostali operativni prihodi i rashodi	-	-	(89)	(89)	(105)	(194)
Dobici/(gubici) od prodaje nekretnina i opreme	(744)	102	61	(581)	1.094	513
Dobit prije oporezivanja	17.420	12.123	822	30.365	-	30.365
Porez na dobit	(1.488)	(1.036)	(70)	(2.594)	-	(2.594)
Dobit za godinu	15.932	11.087	752	27.771	-	27.771
Izvještaj o ostalom ukupnom rezultatu						
Dobit za godinu	15.932	11.087	752	27.771	-	27.771
Ostali ukupni rezultat, neto od poreza na dobit						
Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:						
- (Gubici)/Dobici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	650	650	-	650
Ukupni rezultat (dobit) za godinu	15.932	11.087	1.402	28.421	-	28.421

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu po segmentima (NASTAVAK)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017.	Korporativno i investiciono bankarstvo '000 BAM	Maloprodaja '000 BAM	Ostalo '000 BAM	Ukupno po segment izvještajima '000 BAM	Usklađivanje '000 BAM	Ukupno po finansijskim izvještajima '000 BAM
Neto prihodi od kamata	19.778	26.717	4.227	50.722	-	50.722
Neto prihodi od naknada i provizija	3.968	10.855	(510)	14.313	(1)	14.312
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	-	-	48	48	-	48
Neto dobiti/(gubici) od kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	904	612	166	1.682	(167)	1.515
Ostali rashodi*	9	8	(385)	(368)	368	-
(Gubici)/Dobici od investiranja	-	-	-	-	166	166
Ukupni operativni prihodi	24.659	38.192	3.546	66.397	366	66.763
Ukupno operativni troškovi	(5.407)	(23.926)	(615)	(29.948)	(1.485)	(31.433)
Dobit prije umanjavanja vrijednosti i rezervisanja	19.252	14.266	2.931	36.449	(1.119)	35.330
Neto dobiti/(gubici) od umanjavanja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike	(2.403)	(3.601)	-	(6.004)	-	(6.004)
Rezervisanje za kreditni rizik preuzete obaveze i date finansijske garancije	(825)	(1.174)	(31)	(2.030)	1.580	(450)
Dobici od umanjavanja vrijednosti nekretnina i opreme*	-	-	22	22	-	22
Ostali operativni prihodi i rashodi	-	-	-	-	(462)	(462)
Dobit prije oporezivanja	16.024	9.491	2.922	28.437	(1)	28.436
Porez na dobit	(1.500)	(888)	(274)	(2.662)	1	(2.661)
Dobit za godinu	14.524	8.603	2.648	25.775	-	25.775
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza na dobit	-	-	-	-	-	-
Promjene u rezervi za fer vrijednost, neto od poreza na dobit	-	-	(133)	(133)	-	(133)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	14.524	8.603	2.515	25.642	-	25.642

*pozicija iz Segment reporta

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za godine koje se završavaju na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine) predstavljaju prihode generisane od prodatih proizvoda i izvršenih usluga prema klijentima iz ovih segmenata.

Računovodstvene politike izvještajnih segmenata su identične kao i računovodstvene politike Banke opisane u Napomeni 3. Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova i prihoda. To predstavlja kriterijum po kojem se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, u cilju alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata.

Prihodi Banke od glavnih usluga su detaljno prikazani u Napomenama 6 i 8 uz finansijske izvještaje.

Napomene uz finansijske izvještaje (NASTAVAK)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima

31. decembar 2018.	Korporativno i investiciono bankarstvo '000 BAM	Maloprodaja '000 BAM	Ostalo '000 BAM	Ukupno po segment izvještajima '000 BAM	Usklađivanje '000 BAM	Ukupno po finansijskim izvještajima '000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	225.492	225.492	-	225.492
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	-	1	1	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	187.564	-	9.702	197.266	(1)	197.265
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	460.289	477.085	269.892	1.207.266	-	1.207.266
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	125.877	125.877	-	125.877
b) Krediti i potraživanja od banaka	-	-	144.015	144.015	-	144.015
c) Krediti i potraživanja od komitenata	460.289	477.085	-	937.374	-	937.374
Materijalna imovina	-	-	17.762	17.762	(1)	17.761
Nematerijalna imovina	-	-	8.115	8.115	-	8.115
Odložena poreska sredstva	-	-	77	77	-	77
Ostala aktiva	-	-	6.254	6.254	-	6.254
Ukupno imovina	647.853	477.085	537.295	1.662.233	-	1.662.231
Obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	532.184	474.467	415.669	1.422.320	-	1.422.320
a) Depoziti i krediti od banaka	-	-	415.669	415.669	-	415.669
b) Depoziti i krediti od komitenata	532.184	474.467	-	1.006.651	-	1.006.651
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-
Poreske obaveze	-	-	178	178	-	178
a) Tekuće poreske obaveze	-	-	178	178	-	178
b) Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	17.737	17.737	-	17.737
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	3.321	3.321	-	3.321
a) Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	-	-	1.032	1.032	-	1.032
b) Rezervisanja za otpremnine	-	-	252	252	-	252
c) Rezervisanja za sudske sporove	-	-	2.037	2.037	-	2.037
Ukupno obaveze	532.184	474.467	436.905	1.443.556	-	1.443.556
Kapital i rezerve						
Akcijski kapital	-	-	97.055	97.055	-	97.055
Emisiona premija	-	-	373	373	-	373
Zakonske rezerve	-	-	9.706	9.706	-	9.706
Rezerve kapitala	-	-	39.242	39.242	-	39.242
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	-	-	3.604	3.604	-	3.604
Rezerve vrednovanja	-	-	2.447	2.447	-	2.447
Zadržana zarada	-	-	38.477	38.477	-	38.477
Neto dobit za godinu	15.932	11.087	752	27.771	-	27.771
Ukupno kapital i rezerve	15.932	11.087	191.656	218.675	-	218.675
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	548.116	485.554	628.561	1.662.231	-	1.662.231

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izveštaj o finansijskom položaju po segmentima (NASTAVAK)

	Korporativno i investiciono bankarstvo	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izveštajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izveštajima
31. decembar 2017.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Novčana sredstva	-	-	170.568	170.568	-	170.568
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	116.002	116.002	-	116.002
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	100.444	100.444	-	100.444
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	152.892	-	16.650	169.542	-	169.542
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	10	10	-	10
Kredit i potraživanja od komitenata	450.289	445.473	-	895.762	-	895.762
Nekretnine i oprema	-	-	16.468	16.468	-	16.468
Nematerijalna imovina	-	-	5.887	5.887	-	5.887
Ostala aktiva	-	-	5.997	5.997	-	5.997
Oložena poreska sredstva	-	-	16	16	-	16
Ukupno imovina	603.181	445.473	432.042	1.480.696	-	1.480.696
Obaveze						
Depoziti i krediti od banaka	-	-	395.901	395.901	-	395.901
Depoziti i krediti od komitenata	422.569	441.059	-	863.628	-	863.628
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	621	621	-	621
Ostale obaveze	-	-	15.329	15.329	-	15.329
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	3.662	3.662	-	3.662
Obaveza za porez na dobit	-	-	417	417	-	417
Oložena poreska obaveza	-	-	16	16	-	16
Ukupno obaveze	422.569	441.059	415.946	1.279.574	-	1.279.574
Kapital i rezerve	-	-	175.347	175.347	-	175.347
Neto dobit za godinu	14.524	8.603	2.648	25.775	-	25.775
Ukupno kapital i rezerve	14.524	8.603	177.995	201.122	-	201.122
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	437.093	449.662	593.941	1.480.696	-	1.480.696

6. PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI

a) Raščlanjivanje po vrsti finansijske imovine

	Dužničke HOV 2018. '000 BAM	Kredit 2018. '000 BAM	Ukupno 2018. '000 BAM	Ukupno 2017. '000 BAM
1. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	8.837	-	8.837	n/a
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>8.164</i>
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	n/a
b) Kredit i potraživanja od banaka	-	459	459	n/a
c) Kredit i potraživanja od komitenata	-	51.294	51.294	n/a
<i>Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>-</i>
<i>Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>283</i>
<i>Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>53.270</i>
Ukupno	8.837	51.753	60.590	61.717
<i>Od čega: kamatni prihod na neprihodujući portfolio</i>	<i>-</i>	<i>487</i>	<i>487</i>	<i>1.006</i>

b) Raščlanjivanje po sektorima:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Fizička lica	29.871	30.216
Preduzeća i preduzetnici	12.821	14.675
Banke	459	283
Javni sektor	17.439	16.543
	60.590	61.717

7. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI

a) Raščlanjivanje po vrsti finansijskih obaveza

	Depoziti 2018 '000 BAM	Uzeti krediti 2018. '000 BAM	Ukupno 2018. '000 BAM	Ukupno 2017. '000 BAM
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
a) Depoziti i krediti od banaka	2.317	350	2.667	n/a
b) Depoziti i krediti od komitenata	5.525	855	6.380	n/a
<i>Depoziti i krediti od banaka (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>2.732</i>
<i>Depoziti i krediti od komitenata (MRS 39)</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>n/a</i>	<i>8.263</i>
Ukupno	7.842	1.205	9.047	10.995

7. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI (NASTAVAK)

b) Raščlanjivanje po sektorima:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Fizička lica	2.915	3.809
Preduzeća i preduzetnici	1.491	2.156
Banke	2.667	2.732
Javni sektor	306	163
Ostale organizacije	1.668	2.135
	9.047	10.995

8. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Platni promet u zemlji	6.955	6.440
Poslovi platnog prometa s inostranstvom	2.007	1.986
Poslovi isplata deviznih penzija i doznaka fizičkih lica	1.780	1.703
Poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.445	1.370
Kartično poslovanje	2.102	1.833
Naknade po osnovu kredita	2.537	1.846
Poslovi kupoprodaje efektivne i deviza	1.357	1.660
Ostale naknade i provizije	434	440
	18.617	17.278

9. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Kartično poslovanje	1.767	1.618
Platni promet u zemlji	700	631
Platni promet s inostranstvom	203	216
Poslovi sa efektivom	18	245
Naknade po poslovima kredita	96	104
Ostale naknade i provizije	207	152
	2.991	2.966

10. PRIHODI OD DIVIDENDI I UČEŠĆA U KAPITALU

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Prihodi od dividendi	10	48
	10	48

11. NETO DOBICI OD TRGOVANJA I KURSNIH RAZLIKA PO PRERAČUNAVANJU MONETARNE IMOVINE I OBAVEZA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	1.743	1.515
	1.743	1.515

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Redovna primanja - bruto plate	13.116	13.365
Varijabilna primanja - bonusi	1.572	1.454
Ostali troškovi zaposlenih	1.479	618
Troškovi za otpremnine	394	489
Ostali troškovi (ugovori o djelu)	186	113
Ukupno troškovi zaposlenih	16.747	16.039

Troškovi zaposlenih uključuju doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje isplaćene u 2018. godini u iznosu od 2.898 hiljada BAM (2017: 2.593 hiljada BAM).

13. OSTALI ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Informaciono-komunikacione tehnologije	3.847	3.406
Operativno poslovanje	2.488	2.516
Nekretnine	1.851	1.794
Konsultantske usluge	1.755	1.631
Obezbjedenje i transport novca	1.018	1.152
Oglašavanje, marketing i promocija	699	829
Kancelarijsko poslovanje	500	550
Ostali troškovi za zaposlene	422	393
Indirektni porezi i doprinosi	300	285
Odobrovanje i praćenje kredita	104	75
	12.984	12.631

14. NETO GUBICI / POVRATI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI ZA KREDITNE RIZIKE

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	1.095	-
Kreditni i potraživanja od banaka	605	-
Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	4.097	5.882
	5.797	5.882

15. REZERVISANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	370	450
Troškovi rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija	504	122
	874	572

16. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku sadrži tekući i odloženi porez.

a) Troškovi poreza na dobit priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Tekući porez na dobit	2.622	2.645
Odloženi porez na dobit (Napomena 27)	(28)	16
Ukupno	2.594	2.661

b) Usaglašavanje poreza na dobit

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Dobit prije oporezivanja	30.365	28.436
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	3.037	2.844
Umanjenje poreza za isključene prihode	(972)	(866)
Uvećanje poreza za nepriznate rashode od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine	369	503
Uvećanje poreza za nepriznate ostale rashode	160	180
Porez na dobit	2.594	2.661
Prosječna efektivna stopa poreza na dobit	8,54%	9,36%

16. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Poreski propisi određuju poresko priznate rashode i prihode za potrebe obračuna poreske osnovice, kao i iznos poresko priznatog rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana, a najviše do iznosa koji propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske za kategorije B,C,D i E. Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja. Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu.

17. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Gotovina u domaćoj valuti	20.105	18.022
Sredstva kod Centralne banke-žiro račun	199.745	147.052
Gotovina u stranoj valuti	5.642	5.494
	225.492	170.568

18. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT

a) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema vrsti

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Domaće osiguravajuće organizacije	8	8
Ostale domaće organizacije	101	101
Strane organizacije	8	8
	117	117
Kotirane na berzi	8	8
Nekotirane na berzi	109	109
	117	117
Dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice Republike Srpske	197.148	167.327
Trezorski zapisi Republike Srpske	-	2.098
	197.148	169.425
Kotirane na berzi	197.148	169.425
Nekotirane na berzi	-	-
	197.148	169.425
Ukupno finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	197.265	169.542

18. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT (NASTAVAK)

b) Pregled finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema nivoima fer vrijednosti:

	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2018.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	117	117
Obveznice Republike Srpske	-	197.148	-	197.148
Trezorski zapisi Republike Srpske	-	-	-	-
Ukupno	-	197.148	117	197.265
31. decembar 2017.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	117	117
Obveznice Republike Srpske	-	167.327	-	167.327
Trezorski zapisi Republike Srpske	-	2.098	-	2.098
Ukupno	-	169.425	117	169.542

Nakon prikupljanja detaljnih podataka o prometu i cijenama dužničkih hartija od vrijednosti na tržištu Republike Srpske, te analize istih, na nivou Grupe je odlučeno da se dužničke hartije u portfoliju Banke vode na Nivou 2.

c) Eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti

Za eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti primijenjen je eksterni kreditni rejting države Bosne i Hercegovine, koji je prema Agenciji za kreditni rejting Standard & Poor's „B / stabilan“, a prema Moody's Investors Service „B3 / stabilan“.

19. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke u domaćoj valuti	127.181	116.002
Umanjenje vrijednosti novčanih sredstava	(1.304)	-
	125.877	116.002

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) propisuje način obračuna i održavanja obavezne rezerve, te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i iznos sredstava iznad obavezne rezerve koji se drži na računima kod Centralne banke.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve predstavlja prosječno stanje depozita i pozajmljenih sredstava u BAM i stranim valutama (izraženim u BAM prema kursnoj listi Centralne banke koja je važila u vrijeme trajanja obračunskog perioda).

Od 1. jula 2016. godine, Odlukom o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade Centralne banke bankama na iznos rezerve Upravnog odbora Centralne banke, utvrđena je jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koja se primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve. U osnovicu za obračun obavezne rezerve ne ulaze depoziti domaćih banaka i depoziti domaćih banaka u stečaju kod Banke.

Od 01. jula 2016. godine Centralna banka na računu rezervi u obračunskom periodu ne obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve. Na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

U 2018. godini, Centralna banka nije obračunavala i plaćala naknadu na obaveznu rezervu. Na sredstva iznad obavezne rezerve, Centralna banka je u 2018. godini naplaćivala naknadu od banaka koja je iznosila 0,2%.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Plasmani stranim bankama	128.171	97.389
Plasmani domaćim bankama	16.009	3.055
Umanjenje vrijednosti	(165)	-
	144.015	100.444

Od kredita i potraživanja od banaka sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 144.015 hiljada BAM, iznos od 18.840 hiljada BAM odnosi se na kredite i potraživanja od povezanih banaka (2017: 28.699 hiljada BAM).

U kreditima i potraživanjima od povezanih banaka iznos od 16.000 hiljada BAM odnosi se na sredstva data kao novčani kolateral (2017: 3.000 hiljada BAM).

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

a) Raščlanjivanje po poslovima

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Pravna lica		
- u BAM	326.518	219.068
- u stranoj valuti	58.192	80.479
- sa valutnom klauzulom	150.403	229.254
Ukupno bruto	535.113	528.801
Umanjenje vrijednosti kredita	(39.696)	(45.833)
	495.417	482.968
Fizička lica		
- u BAM	180.827	164.253
- u stranoj valuti	31	46
- sa valutnom klauzulom	294.730	279.225
Ukupno bruto	475.588	443.524
Umanjenje vrijednosti kredita	(33.631)	(30.730)
	441.957	412.794
Bruto krediti	1.010.701	972.325
Neto krediti	937.374	895.762

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

b) Kretanje umanjenja vrijednosti kredita

	Kredit pravna lica '000 BAM	Kredit stanovništva '000 BAM	Kamata pravna lica '000 BAM	Kamata stanovništva '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	43.463	28.223	2.607	776	75.069
Neto gubitak priznat u izvještaju dobitku ili gubitku (Napomena 14)	3.097	2.786	(2)	1	5.882
Otpisi	(3.288)	(1.026)	(44)	(30)	(4.388)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	43.272	29.983	2.561	747	76.563
Prva primjena MSFI 9	(1.650)	(177)	9	4	(1.814)
Neto gubitak priznat u izvještaju dobitku ili gubitku (Napomena 14)	713	3.384	(11)	11	4.097
Otpisi/prenosi i zaokruženja	(4.094)	(341)	(1.104)	20	(5.519)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	38.241	32.849	1.455	782	73.327

22. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti i zemljište '000 BAM	Oprema i ostala sredstva '000 BAM	Investicije u toku '000 BAM	Preuzeta materijalna imovina '000 BAM	Ukupno materijalna imovina '000 BAM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2017.	25.258	15.829	727	-	41.814
Povećanja	-	-	1.866	-	1.866
Prenosi	308	423	(731)	-	-
Prodaja i otpisi	-	(968)	-	-	(968)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	25.566	15.284	1.862	-	42.712
Stanje na dan 1. januara 2018.	25.566	15.284	1.862	-	42.712
Povećanja	-	-	2.304	584	2.888
Prenosi	772	1.842	(2.614)	-	-
Prodaja i otpisi	-	(406)	-	-	(406)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	26.338	16.720	1.552	584	45.194
Umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2017.	12.487	13.135	-	-	25.622
Amortizacija	555	1.035	-	-	1.590
Prodaja i otpisi	-	(968)	-	-	(968)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	13.042	13.202	-	-	26.244
Stanje na dan 1. januara 2018.	13.042	13.202	-	-	26.244
Amortizacija	571	1.024	-	-	1.595
Prodaja i otpisi	-	(406)	-	-	(406)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	13.613	13.820	-	-	27.433
Neto knjigovodstvena vrijednost:					
Stanje na dan 31. decembra 2017.	12.524	2.082	1.862	-	16.468
Stanje na dan 31. decembra 2018.	12.725	2.900	1.552	584	17.761

22. MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta koja se ne amortizuju, u okviru građevinskih objekata i zemljišta, iznosi 3.159 hiljada BAM (2017: 3.159 hiljada BAM).

Investicije u toku na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 1.552 hiljada BAM (2017: 1.862 hiljada BAM) odnose se na opremu koja još nije stavljena u upotrebu.

Tokom 2018. godine nekretnine i oprema Banke nisu bile opterećene zalogom ili hipotekom.

Banka je sprovela test umanjenja vrijednosti nekretnina na dan 31. decembra 2018. godine na osnovu kojeg nije bilo potrebe za umanjenjem vrijednosti nekretnina.

23. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver '000 BAM	Ostalo '000 BAM	Investicije nematerijalne imovine u toku '000 BAM	Ukupno nematerijalna imovina '000 BAM
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2017.	17.065	4.340	2.978	24.383
Povećanja	-	-	2.494	2.494
Prenosi	1.516	301	(1.817)	-
Prodaja i otpisi	(35)	(9)	-	(44)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	18.546	4.632	3.655	26.833
Stanje na dan 1. januara 2018.				
Povećanja	-	-	3.108	3.108
Prenosi	2.009	584	(2.593)	-
Prodaja i otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	20.555	5.216	4.170	29.941
Umanjenje vrijednosti				
Stanje na dan 1. januara 2017.	15.699	4.118	-	19.817
Amortizacija	716	457	-	1.173
Prodaja i otpisi	(35)	(9)	-	(44)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	16.380	4.566	-	20.946
Stanje na dan 1. januara 2018.				
Amortizacija	680	199	-	879
Prodaja i otpisi	-	1	-	1
Stanje na dan 31. decembra 2018.	17.060	4.766	-	21.826
Neto knjigovodstvena vrijednost:				
Stanje na dan 31. decembra 2017.	2.166	66	3.655	5.887
Stanje na dan 31. decembra 2018.	3.495	450	4.170	8.115

Investicije nematerijalne imovine u toku na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 4.170 hiljada BAM (2017: 3.655 hiljada BAM) odnose se na softver i ostalu nematerijalnu imovinu koja još nije stavljena u upotrebu.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nije imala interno generisane nematerijalne imovine.

24. OSTALA AKTIVA

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Potraživanja za naknadu u domaćoj valuti	192	198
Potraživanja za plate radnika	1.372	1.167
Potraživanja po osnovu kartica	3.135	3.379
Potraživanja po osnovu čekova	21	14
Ulaganja u tuđe objekte	843	287
Potraživanja po operativnim poslovima	1.050	1.050
Materijalno stečena sredstva	-	584
Ostala potraživanja	1.077	691
Umanjenje vrijednosti	(1.436)	(1.373)
Ukupno ostala aktiva	6.254	5.997

Kretanje umanjenja vrijednosti ostale aktive:

	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	525
Neto dobiti priznati u izvještaju dobitku ili gubitku	451
Otpisi i prenosi	397
Stanje na dan 31. decembra 2017.	1.373
Neto dobiti priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku	103
Otpisi, prenosi i zaokruženja	(40)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	1.436

25. DEPOZITI I KREDITI OD BANAKA

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Depoziti po viđenju		
- u BAM	-	-
- u stranoj valuti	1.520	310
	1.520	310
Oročeni depoziti		
- u BAM	15.570	18.001
- u stranoj valuti	352.282	318.335
	367.852	336.336
Ukupno depoziti	369.372	336.646
Uzeti krediti		
- u stranoj valuti	46.297	59.255
	46.297	59.255
Ukupno uzeti krediti		
Ukupno depoziti i krediti od banaka	415.669	395.901

Unutar depozita i kredita od banaka iznos od 367.852 hiljada BAM (2017: 336.336 hiljada BAM) odnosi se na depozite i kredite od povezanih lica.

26. DEPOZITI I KREDITI OD KOMITENATA

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
PRAVNA LICA I PREDUZETNICI		
Depoziti po viđenju		
- u BAM	345.348	195.053
- u stranoj valuti	58.059	63.974
	403.407	259.027
Oročeni depoziti		
- u BAM	28.498	51.886
- sa valutnom klauzulom	105.162	98.480
- u stranoj valuti	11.625	14.440
	145.285	164.806
Ukupno depoziti pravnih lica i preduzetnika	548.692	423.833
FIZIČKA LICA		
Depoziti po viđenju		
- u BAM	166.919	141.342
- sa valutnom klauzulom	61	-
- u stranoj valuti	100.942	98.580
	267.922	239.922
Oročeni depoziti		
- u BAM	49.050	47.311
- sa valutnom klauzulom	41	41
- u stranoj valuti	98.962	100.796
	148.053	148.148
Ukupno depoziti fizičkih lica	415.975	388.070
UKUPNO DEPOZITI	964.667	811.903
Uzeti krediti od komitenata		
- u BAM	-	-
- sa valutnom klauzulom	35.945	42.657
- u stranoj valuti	6.039	9.068
Ukupno uzeti krediti od komitenata	41.984	51.725
Ukupno depoziti i krediti od komitenata	1.006.651	863.628

27. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Neto odložena poreska sredstva

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske poreske stope od 10% (2017: 10%).

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Odložena poreska sredstva		
Rezerve na osnovu obračuna fer vrijednosti	65	16
Odložena poreska sredstva po osnovu razlika u metodu obračuna amortizacije i različitim stopama amortizacije	12	-
Neto odložena poreska sredstva	77	16
Odložena poreska obaveza		
Odložena poreska obaveza po osnovu razlika u metodu obračuna amortizacije i različitim stopama amortizacije	-	(16)
Neto odložena poreska sredstva / obaveze	77	-

Kretanje odloženih poreza

	Preko bilansa uspjeha '000 BAM	Preko ostalog ukupnog rezultata '000 BAM	Ukupno odloženi porezi '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	-	(3)	(3)
(Smanjenje)/povećanje odloženih poreskih sredstava	-	(13)	(13)
(Smanjenje)/povećanje odloženih poreskih obaveza	16	-	16
Stanje na dan 31. decembra 2017.	16	(16)	-
Stanje na dan 1. januara 2018.			
(Smanjenje)/povećanje odloženih poreskih sredstava	(16)	(49)	(65)
(Smanjenje)/povećanje odloženih poreskih obaveza	(12)	-	(12)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	(28)	(49)	(77)

28. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Obaveze prema zaposlenim	4.323	2.623
Primljeni avansi za naplatu imovine iz NPL kredita	23	112
Obaveze prema dobavljačima	3.824	1.916
Obaveze za jubilarne nagrade	202	200
Obaveze za izvršenje naloga platnog prometa u zemlji	1.407	1.874
Obaveze po osnovu nenominiranih depozita	661	678
Pasivna vremenska razgraničenja	560	820
Obaveze po operativnim poslovima-kartice	1.706	1.725
Obaveze za neisplaćene osigurane depozite	2.223	2.504
Obaveze za PDV	704	417
Ostale obaveze	2.104	2.460
	17.737	15.329

29. REZERVISANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Rezervisanja za otpremnine	252	263
Rezervisanja za sudske sporove	2.037	1.803
Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija	1.032	1.596
	3.321	3.662

Kretanje rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija

	Otpremnine '000 BAM	Sudski sporovi '000 BAM	Preuzete obaveze i date finansijske garancije '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	253	1.773	1.474	3.500
Neto dobici/(gubici) priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (Napomena 12 i 15)	12	450	122	584
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	(2)	(420)	-	(422)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	263	1.803	1.596	3.662
Prva primjena MSFI 9	-	-	(1.068)	(1.068)
Neto dobici/(gubici) priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (Napomene 12 i 15)	(11)	370	504	863
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi		(136)		(136)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	252	2.037	1.032	3.321

30. AKCIJSKI KAPITAL

	Redovne akcije '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2017.	97.055
Promjene	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	97.055
Promjene	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	97.055
Nominalna vrijednost (BAM)	700
Broj akcija	138.650

Akcionare Banke na dan 31. decembra 2018. godine čine 1 većinski akcionar i 66 malih akcionara: domaćih i stranih pravnih i fizička lica sa učešćem od:

	% učešća
UniCredit S.p.A. Italija	98,46%
Mali akcionari	1,54%
	100,00%

Članovi Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke na dan 31. decembra 2018. godine ne posjeduju akcije Banke.

Sve akcije Banke izlistane su na Banjalučkoj berzi. Cijena akcija na dan zadnjeg trgovanja u 2018. godini iznosila je 1.201,00 BAM (31.12.2017: 1.185,00 BAM).

31. ZARADA PO AKCIJI

	2018.	2017.
Ukupan broj akcija	138.650	138.650
Prosječan ponderisani broj akcija	138.650	138.650
Ukupni rezultat (dobit) u '000 BAM	27.771	25.775
Zarada po akciji u BAM	200,30	185,90

Banka je u drugom kvartalu 2018. godine izvršila isplatu dividende akcionarima u iznosu do 12.887 hiljada BAM od neto dobiti ostvarene u 2017. godini. Pravo na isplatu dividende ostvarila su 63 akcionara, a dividenda po jednoj akciji iznosila je 92,95 BAM.

32. PREUZETE OBAVEZE I DATE FINANSIJSKE GARANCIJE

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Plative garancije:		
- u BAM	12.193	9.067
- u stranoj valuti	20.656	20.448
Činidbene garancije:		
- u BAM	44.967	43.383
- u stranoj valuti	26.432	21.611
Preuzete obaveze po osnovu neiskorištenih kredita i garancija:		
- u BAM	115.031	105.213
- u stranoj valuti	1.615	957
Akreditivi u stranoj valuti	997	4.121
Ostala jemstva	-	-
Ukupno	221.891	204.800

Na dan 31. decembra 2018. godine, rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija iznosila su 1.032 hiljada BAM (2017: 1.596 hiljada BAM). Kretanje u rezervisanjima prikazano je u Napomeni 29.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžment Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a),(b)	Matični entitet i entiteti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad entitetom	UniCredit S.p.A. Italija
MRS 24.19 (c)	Supsidijarna i druga lica iz iste Grupe	Povezane banke i druga pravna lica u okviru UniCredit Grupe
MRS 24.19 (c), (e)	Pridruženi entiteti i zajednička ulaganja	Banka nije imala zavisnih entiteta niti zajedničkih ulaganja u 2018. godini
MRS 24.19 (f)	Ključni menadžment institucije ili njenog matičnog entiteta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke; članovi Nadzornog odbora i Uprave matičnog entiteta, ključni menadžment Banke, te lica povezana sa navedenim članovima
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Banka nije imala ostalih povezanih lica u 2018. godini

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Iznosi imovine i obaveza sa članicama UniCredit Grupe su kako slijedi:

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Imovina:		
<i>Devizni računi po viđenju:</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	1.435	13.140
- UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd	92	3.981
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	548	431
- UniCredit Bank AG Minhen	626	1.892
- UniCredit S.p.A. Italija	137	6.251
- UniCredit Bank d.d. Mostar	2	4
	2.840	25.699
<i>Oročeni depoziti:</i>		
- UniCredit Bank d.d. Mostar	16.000	3.000
	16.000	3.000
Ostala potraživanja		
- UniCredit Bank AG Minhen	34	-
- UniCredit S.p.A. Italija	414	202
- UniCredit Bank d.d. Mostar	2	2
- UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd	273	238
	723	442
Finasijska imovina koja se drži radi trgovanja		
- UniCredit Bank AG Minhen	-	8
Ukupno imovina	19.563	29.149
Obaveze:		
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	-	-
- UniCredit Bank d.d. Mostar	15.570	18.001
- UniCredit S.p.A. Italija	352.282	318.335
	367.852	336.336
Ostale obaveze		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	-	12
- UniCredit Bank d.d. Mostar	214	27
- UniCredit S.p.A. Italija	171	616
- UniCredit Services GmbH Austria	2.321	826
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	323	105
- UniCredit Consumer Financing EAD Sofia	-	64
- UniCredit Bank Moskva AO	-	99
- UniCredit Bulbank AD Sofia	44	39
	3.073	1.788
<i>Finasijske obaveze koje se drže radi trgovanja</i>		
- UniCredit Bank AG Minhen	-	11
- UniCredit S.p.A. Italija	-	610
Ukupne obaveze	370.925	338.745
Neto obaveze	(351.362)	(309.596)

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Iznosi prihoda i troškova sa povezanim licima su kako slijedi:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Pozicije uključene u bilans uspjeha:		
Prihodi od kamata:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	-	(7)
- UniCredit Bank d.d. Mostar	92	51
- UniCredit Bank AG Minhen	-	(1)
- UniCredit S.p.A. Italija	315	9
Ukupno prihodi od kamata	407	52
Prihodi po osnovu naknada i provizija:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	3	33
- UniCredit Bank AG Minhen	2	1
- UniCredit S.p.A. Italija	22	5
Ukupno prihodi po osnovu naknada i provizija	27	39
Rashodi od kamata:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	-	474
- UniCredit Bank d.d. Mostar	103	79
- UniCredit Bank Moskva AO	1.039	1.100
- UniCredit S.p.A. Italija	804	153
Ukupno rashodi od kamata	1.946	1.806
Rashodi po osnovu naknada i provizija:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	9	1
- UniCredit S.p.A. Italija	13	20
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	321	231
- UniCredit Bank d.d. Mostar	-	3
- UniCredit Bank AG Minhen	3	3
- UniCredit Services S.C.p.A Italy	88	85
Ukupno rashodi po osnovu naknada i provizija	434	343
Operativni troškovi poslovanja		
- UniCredit Services GmbH Austria	1.438	1.336
- UniCredit Bank d.d. Mostar	106	134
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	11	11
- UniCredit S.p.A. Italija	149	201
- I-FABER S.p.A.	6	14
Ukupno operativni troškovi poslovanja	1.710	1.696
Neto troškovi	(3.656)	(3.754)

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Plate i naknade isplaćene članovima Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalom ključnom rukovodstvu su kako slijedi:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
Nadzorni odbor	46	7
	46	7
Uprava		
Kratkoročno nagrađivanje		
Bruto plate isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	929	846
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu - bruto	149	99
Dugoročno nagrađivanje		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine - bruto	28	23
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina - bruto	91	128
Ukupno uprava	1.197	1.096
Ostalo ključno rukovodstvo		
Kratkoročno nagrađivanje		
Bruto plate isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	471	646
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu - bruto	97	81
Dugoročno nagrađivanje		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine - bruto	15	20
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina - bruto	-	11
Ukupno ostalo ključno rukovodstvo	583	758

Nadzorni odbor čini 5 članova od kojih su dva zaposlena u Grupi, jedan je bivši zaposlenik Grupe, a dva su nezavisni članovi. Banka plaća mjesečnu naknadu za rad samo članovima koji nisu zaposleni u Grupi. Članovi Nadzornog odbora u skladu sa Politikom naknada ne ostvaruju pravo na varijabilnu nagradu.

Uprava Banke se do 30. aprila 2018. godine sastojala od 3 člana, a od 1. maja 2018. godine od 5 članova.

U ostalo ključno rukovodstvo do 30. aprila 2018. godine bilo je uključeno 8 radnika Banke, a od 1. maja 2018. godine, ključno rukovodstvo čini 6 radnika, a 2 člana ključnog rukovodstva su imenovana za članove Uprave Banke. (2017: 8 radnika Banke).

Iznos plata i nagrada isplaćen članovima Uprave i ključnom rukovodstvu uključuje 329 hiljada BAM (2017: 343 hiljade BAM) doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje koji je uplaćen u obavezne penzione fondove po propisanim stopama.

U okviru redovnih transakcija obavljaju se transakcije sa licima povezanim sa Bankom po standardnim i fer tržišnim uslovima za koje smatramo da su „van dohvata ruke“ i procjenjujemo da Banka nema rizika od transfernih cijena.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Kredit i depoziti, te prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalog ključnog rukovodstva i njihovih povezanih lica su kako slijedi:

	2018 '000 BAM	2017 '000 BAM
Nadzorni odbor		
- Krediti na dan 31. decembra	-	-
- Kamatni prihod za godinu	-	1
- Depoziti na dan 31. decembra	33	33
- Kamatni rashod za godinu	1	1
Uprava		
- Krediti na dan 31. decembra	76	21
- Kamatni prihod za godinu	4	2
- Depoziti na dan 31. decembra	400	58
- Kamatni rashod za godinu	11	-
Ostalo ključno rukovodstvo		
- Krediti na dan 31. decembra	122	222
- Kamatni prihod za godinu	6	11
- Depoziti na dan 31. decembra	384	188
- Kamatni rashod za godinu	9	5
Ukupno ključno rukovodstvo		
- Krediti na dan 31. decembra	198	243
- Kamatni prihod za godinu	10	14
- Depoziti na dan 31. decembra	817	279
- Kamatni rashod za godinu	21	6

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima koje Banka preuzima u poslovnim aktivnostima provodi se kroz sistem strategija, politika, programa, procedura rada i utvrđenih limita, koji se kontinuirano nadograđuju u skladu sa promjenama u zakonskoj regulativi, promjenama poslovnih aktivnosti zasnovanim na tržišnim kretanjima i razvoju novih proizvoda, kao i kroz usvajanje standarda Grupe u pogledu upravljanja rizicima. Na nivou Grupe djeluje cjelokupan sistem upravljanja rizicima zasnovan na definisanom apetitu za rizik, strategijama rizika i operativnim politikama i procedurama, te postavljenim limitima rizika.

Nadzorni odbor i Uprava Banke propisuju načela cjelokupnog upravljanja rizicima, te donose strategije rizika koji pokrivaju to područje poslovanja. Odbor za rizike razmatra i izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojenih politika i drugih procedura za upravljanje rizicima, kao i adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema za upravljanje rizicima.

U skladu sa politikama Grupe, Banka ima implementiran standardni pristup kreditnom riziku prema Bazel III sporazumu i to putem IT platforme, koja je usklađena sa zahtjevima tih standarda.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Upravljanje rizicima je u nadležnosti člana Uprave Banke zaduženog za upravljanje rizicima i organizovano je kroz sljedeće organizacione jedinice:

- Odobravanje kreditnog rizika,
- Monitoring kreditnog rizika i upravljanje specijalnim plasmanima i
- Strateški, tržišni i operativni rizik.

U okviru Upravljanja specijalnim plasmanima postoje dva odjeljenja: Upravljanje specijalnim plasmanima klijenata pravnih lica i Upravljanje specijalnim plasmanima klijenata fizičkih lica. U okviru Strateškog, tržišnog i operativnog rizika takođe su dva odjeljenja: Kontrola kreditnog rizika i Basel II i Upravljanje tržišnim i operativnim rizikom. Upravljanje kolateralima, politike i procedure je funkcija koja djeluje u okviru Strateškog, tržišnog i operativnog rizika.

Najznačajnije vrste rizika kojima je Banka izložena su:

- kreditni rizik
- tržišni rizik i
- operativni rizik.

34.1. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne ispuni svoje obaveze po ugovorima o kreditiranju, što rezultira finansijskim gubitkom za Banku. Preuzimanje kreditnog rizika regulisano je specifičnim pravilima i principima koje je definisala Grupa za područja kreditnih strategija, politika, razvoja modela, koncentracije rizika, uvođenja novih proizvoda, monitoringa i izvještavanja. Izloženošću kreditnom riziku se upravlja u skladu sa važećim strategijama i politikama Banke, kao i drugim internim aktima propisanim od strane Nadzornog odbora i Uprave Banke. Strategijama kreditnog rizika definisani su glavni strateški ciljevi, te određeni limiti u preuzimanju kreditnog rizika u poslovanju sa svim segmentima klijenata.

Opšti principi i pravila upravljanja kreditnim rizikom utvrdila je Grupa Opštom kreditnom politikom, a Banka ih primjenjuje u svom poslovanju u skladu sa zahtjevima regulatora i grupnim standardima i najboljom praksom. Opšta pravila i principi detaljnije su definisani određenim specijalnim kreditnim politikama.

a) Mjerenje kreditnog rizika

U mjerenju kreditnih rizika uglavnom su zastupljeni sljedeći faktori: rizik gubitka koji proizilazi iz nesolventnosti dužnika i rizik gubitka koji proizilazi iz promjene ocjene rizičnosti klijenta. Faktori koji se uzimaju su i ukupna kreditna izloženost koja uključuje bilansne i vanbilansne pozicije Banke, te kvalitet i vrijednost instrumenata obezbjeđenja.

Kreditni rizik se mjeri na nivou pojedinog korisnika kredita/transakcije i na nivou ukupnog portfolija.

Banka uz podršku Grupe razvija i uspostavlja i sistem mjerenja kreditnog rizika na portfolio osnovi primjenjujući Basel III osnovne parametre kreditnog rizika za kalkulaciju očekivanog gubitka iz kreditnog portfolija, te kalkulaciju internih kapitalnih zahtjeva za pokriće potencijalnih gubitaka zbog kreditnog rizika na osnovu obračuna kreditnog VaR-a („Value at Risk“). Kreditni VaR kao mjera ekonomskog/internog kapitala takođe je i osnovni input za definisanje kreditnih strategija, analizu kreditnih limita i koncentracije rizika.

Uspostavljeni sistem izvještavanja analizira glavne pokretače i komponente kreditnog rizika i njihovu dinamiku kako bi se po potrebi i na vrijeme preduzele korektivne aktivnosti. Izvještaji sadrže informacije o promjenama u veličini i kvalitetu kreditnog portfolija na nivou segmenta klijenata i za Banku.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

b) Politike kontrole rizika

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentracije kreditnog rizika gdje god je takav rizik utvrđen, a posebno u pogledu pojedinih klijenata i/ili grupa, te industrijskim sektorima.

Banka uspostavlja nivo kreditnog rizika koji preuzima postavljanjem ograničenja na iznos rizika prihvaćenog u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupe, odnosno industrijske sektore. Takvi rizici prate se na redovnom kvartalnom nivou kroz izvještaj o koncentraciji izloženosti po industrijskim sektorima i usklađenosti sa usvojenom industrijskom strategijom, a o čemu se izvještava Kreditni odbor Banke. Dodatno, kroz redovni mjesečni izvještaj za Kreditni odbor, Upravljanje rizicima izvještava Kreditni odbor o definisanim limitima na nivou Banke. Kreditni odbor, Uprava i Nadzorni odbor Banke redovno se informišu i o svim značajnim promjenama u iznosu i kvalitetu portfolia.

Kreditnim rizikom takođe se upravlja i redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih podmirivanja obaveza otplate glavnice i kamate, te promjenom kreditnih limita gdje je potrebno.

U cilju minimiziranja rizika u kreditnom poslovanju, Banka ima uspostavljen sistem s politikama za definisanje, procjenu i tretman kolaterala koji služi za osiguranje naplate potraživanja, te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima prihvatljiv kolateral. Prihvatljiv kolateral predstavlja zalog koji ima poznato aktivno tržište i stabilne cijene čija je vrijednost zadovoljavajuća u odnosu na potraživanja Banke i koji je dovoljan da zaštiti Banku od mogućeg gubitka glavnice, kamata, naknade i troškova naplate.

34.1.1. Maksimalna izloženost kreditnom riziku za bilansne i vanbilansne stavke

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Bilansna aktiva		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 17)	225.492	170.568
Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja	1	n/a
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (MRS 39)	n/a	10
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (Napomena 18)	197.265	n/a
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (MRS 39)	n/a	169.542
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.207.266	n/a
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke (Napomena 19)	125.877	n/a
b) Krediti i potraživanja od banaka (Napomena 20)	144.015	n/a
c) Krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	937.374	n/a
Obavezna rezerva kod Centralne banke (MRS 39)	n/a	116.002
Kredit i potraživanja od banaka (MRS 39)	n/a	100.444
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)	n/a	895.762
Materijalna imovina (Napomena 22)	17.761	16.468
Ostala aktiva (Napomena 24)	6.254	5.997
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.654.039	1.474.793
Vanbilansna aktiva		
Garancije i druga jemstva	105.245	98.630
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije	116.646	106.170
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	221.891	204.800
Stanje na dan 31. decembar	1.875.930	1.681.493

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.1. Maksimalna izloženost kreditnom riziku za bilansne i vanbilansne stavke (NASTAVAK)

Banka uzima kolaterale za kredite i potraživanja u obliku hipoteke nad nekretninama, te drugim osiguranjima nad imovinom i garancijama. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala, odnosno nekretnina, se rade već prilikom odobravanja kreditnog zahtjeva, odnosno sastavni su dio procesa odobravanja kreditnih zahtjeva klijenata.

Ponovne procjene se rade u skladu s definisanim principima i pravilima sistema upravljanja kolateralima. U svrhu usklađivanja sa grupnim tehnikama smanjenja kreditnog rizika, Banka je implementirala funkcionalnost automatskog praćenja isteklih polisa osiguranja nekretnina i isteklih procjena i uvedeni su korektivni faktori u slučaju valutne neusklađenosti kolaterala i plasmana. Korektivni faktori se ne primjenjuju ukoliko je kolateral nekretnina ili pokretnina u EUR/BAM valuti za vrijeme dok je na snazi valutni odbor. Kolaterali se ne koriste u slučaju kredita i avansa od banaka, te finansijske imovine raspoložive za prodaju.

U vidu uticaja opšte finansijske i ekonomske krize, postoje značajne neizvjesnosti vezano za fer tržišnu vrijednost takvog kolaterala, zajedno s vremenom koje je potrebno kako bi se realizovale prodaje.

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjena vrijednosti i rezervisanja

Umanjenje vrijednosti

Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjena vrijednosti finansijske imovine, kao što je prethodno objašnjeno u Napomeni 2.7.

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli u sljedeće grupe:

- Faza 1 i 2: Prihodujući krediti i
- Faza 3: Neprihodujući krediti.

U svrhu određivanja umanjena vrijednosti kredita i potraživanja, Banka razlikuje dva pristupa:

- Krediti koji se procjenjuju pojedinačno,
- Krediti koji se procjenjuju na portfolio osnovi.

Kreditni koji se pojedinačno procjenjuju

Individualno značajni krediti se procjenjuju pojedinačno kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni znaci umanjena vrijednosti. Faktori koji mogu uticati na sposobnosti i spremnosti svakog pojedinačnog dužnika da ispuni svoju obavezu prema Banci su kako slijedi:

- nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice,
- nepoštovanje uslova ugovora,
- pokretanje stečajnog postupka,
- konkretne informacije o poteškoćama u poslovanju (npr. izražene u nedovoljnoj likvidnosti klijenta),
- značajne promjene u klijentovom tržišnom okruženju i
- globalna ekonomska situacija.

Kreditni koji se procjenjuju na portfolio osnovi

U svrhu procjene umanjena vrijednosti kredita koji nisu pojedinačno značajni, krediti se grupišu na bazi sličnih karakteristika kreditnog rizika. Banka je izvršila segmentaciju portfolia i u okviru nje podjelu na grupe rizika na bazi rejtinga za pravna lica i dana kašnjenja za fizička lica, te u skladu s tim, primjenom parametara (vjerovatnoće neizvršavanja obaveza, gubitka za dato potraživanje i iznosa koji Banka potražuje u slučaju neizvršavanja obaveza) utvrđenih Basel III standardima i usklađenih s MSFI zahtjevima, kreira umanjene vrijednosti.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjena vrijednosti i rezervisanja (NASTAVAK)

Analiza kreditnog portfolia u skladu sa navedenim kategorijama navedena je u nastavku:

Finansijska imovina po amortizovanom trošku – Kredit i potraživanja od komitenata	31. decembar 2018.			31. decembar 2017.		
	'000 BAM			'000 BAM		
	Kredit	Rezervisanja	%	Kredit	Rezervisanja	%
Faza 1 i 2						
- krediti pravnim licima	496.409	3.651	0,7%	n/a	n/a	n/a
- krediti fizičkim licima	445.923	7.112	1,6%	n/a	n/a	n/a
	942.332	10.763	1,1%	n/a	n/a	n/a
Faza 3						
- krediti pravnim licima	38.705	36.045	93,1%	n/a	n/a	n/a
- krediti fizičkim licima	29.664	26.519	89,4%	n/a	n/a	n/a
	68.369	62.564	91,5%	n/a	n/a	n/a
Ukupno krediti	1.010.701	73.327	7,3%	n/a	n/a	n/a
<i>Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39) Prihodujući i dospjeli krediti za koje nije priznato posebno umanjene vrijednosti</i>						
- krediti pravnim licima	n/a	n/a	n/a	486.757	6.247	1,3%
- krediti fizičkim licima	n/a	n/a	n/a	412.726	5.164	1,3%
	n/a	n/a	n/a	899.483	11.411	1,3%
<i>Neprihodujući krediti</i>						
- krediti pravnim licima	n/a	n/a	n/a	42.078	39.586	94,1%
- krediti fizičkim licima	n/a	n/a	n/a	30.764	25.566	83,1%
	n/a	n/a	n/a	72.842	65.152	89,4%
Ukupno krediti	n/a	n/a	n/a	972.325	76.563	7,9%

Pokrivenost neprihodujućeg portfolia rezervisanjima iznosi 91,5% (2017: 89,4%).

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (NASTAVAK)

U nastavku se nalazi analiza bruto i neto kredita i potraživanja od komitenata:

Finansijska imovina po amortizovanom trošku – Krediti i potraživanja od komitenata	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Pravna lica		
Faza 1 i 2: Prihodujući nedospjeli krediti	493.533	n/a
Faza 1 i 2: Prihodujući dospjeli krediti	2.876	n/a
Faza 3: Neprihodujući krediti	38.704	n/a
Bruto izloženost (Faza 1, 2 i 3)	535.113	n/a
Umanjenje vrijednosti (Faza 1, 2 i 3)	(39.696)	n/a
Neto izloženost (Faza 1, 2 i 3)	495.417	n/a
Fizička lica		
Faza 1 i 2: Prihodujući nedospjeli krediti	445.803	n/a
Faza 1 i 2: Prihodujući dospjeli krediti	125	n/a
Faza 3: Neprihodujući krediti	29.660	n/a
Bruto izloženost (Faza 1, 2 i 3)	475.588	n/a
Umanjenje vrijednosti (Faza 1, 2 i 3)	(33.631)	n/a
Neto izloženost (Faza 1, 2 i 3)	441.957	n/a
Ukupna bruto izloženost (Pravna i fizička lica)	1.010.701	n/a
Faza 1 i 2: Prihodujući krediti – umanjeње vrijednosti	(10.763)	n/a
Faza 3: Neprihodujući krediti – umanjeње vrijednosti	(62.564)	n/a
Neto izloženost (Pravna i fizička lica)	937.374	n/a
Kredit i potraživanja od komitenata (MRS 39)		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	n/a	486.630
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti	n/a	129
Neprihodujući krediti (kredit i umanjeње vrijednosti)	n/a	42.042
Bruto izloženost	n/a	528.801
Umanjeno za rezervisanja za umanjeње vrijednosti:		
- Portfolio umanjeње vrijednosti (IBNR), te pojedinačno i grupno umanjeње vrijednosti	n/a	(45.833)
Neto izloženost	n/a	482.968
Fizička lica		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	n/a	412.764
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti	n/a	81
Neprihodujući krediti (kredit i umanjeње vrijednosti)	n/a	30.679
Bruto izloženost	n/a	443.524
Umanjeno za rezervisanja za umanjeње vrijednosti:		
- Portfolio umanjeње vrijednosti (IBNR), te pojedinačno i grupno umanjeње vrijednosti	n/a	(30.730)
Neto izloženost	n/a	412.794
Ukupna bruto izloženost	n/a	972.325
Portfolio umanjeње vrijednosti (IBNR)	n/a	(11.411)
Pojedinačno i grupno umanjeње vrijednosti	n/a	(65.152)
Neto izloženost	n/a	895.762

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjavanja vrijednosti i rezervisanja (NASTAVAK)

a) Faza 1 i 2: Prihodujući nedospjeli krediti

Kvalitet portfolia kredita klijentima koji nisu dospjeli može se procijeniti na osnovu internog standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti prihodujućih nedospjelih kredita prema vrsti klijenta je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima		Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzetničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembar 2018.								
Faza 1 i 2								
Standardno praćenje	325.983	94.851	24.969	445.803	315.960	143.106	34.467	493.533
31. decembar 2017.								
MRS 39								
Standardno praćenje	301.369	86.663	24.732	412.764	321.909	133.069	31.652	486.630

b) Faza 1 i 2: Prihodujući dospjeli krediti

Bruto iznos prihodujućih dospjelih kredita i potraživanja od komitenata su prikazani u tabeli ispod:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima		Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzetničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembar 2018.								
Dospjelo- Faza 1 i 2:								
- do 30 dana	76	-	-	76	153	1.239	1	1.393
- od 30 - 60 dana	20	-	-	20	-	1.483	-	1.483
- od 60 - 90 dana	29	-	-	29	-	-	-	-
- iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	125			125	153	2.722	1	2.876
Vrijednost zaloga	-	-	-	-	-	915	-	915
31. decembar 2017.								
Dospjelo- MRS 39:								
- do 30 dana	52	-	-	52	31	44	54	129
- od 30 - 60 dana	22	-	-	22	-	-	-	-
- od 60 - 90 dana	7	-	-	7	-	-	-	-
- iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	81			81	31	44	54	129
Vrijednost zaloga	-	-	-	-	-	-	-	-

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjavanja vrijednosti i rezervisanja (NASTAVAK)

c) Faza 3: Neprihodujući krediti

Podjela neprihodujućih kredita od komitenata, zajedno sa alociranom vrijednošću povezanih instrumenata osiguranja, je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Veliki	Srednji	Mali	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembar 2018.								
Neprihodujući krediti – Faza 3	23.151	3.993	2.516	29.660	5.844	17.905	14.955	38.704
Vrijednost zaloga	820	2.098	-	2.918	1.810	4.186	1.263	7.259
31. decembar 2017.								
Neprihodujući krediti – MRS 39	23.322	4.881	2.476	30.679	3.041	21.096	17.905	42.042
Vrijednost zaloga	891	1.942	-	2.833	104	4.927	2.257	7.288

Podaci prikazani u navedenoj tabeli iskazani su u bruto iznosu.

Na dan 31. decembra 2018. godine, imovina stečena u postupku prinudne naplate kredita iznosi 584 hiljada BAM (2017: 584 hiljada BAM).

d) Restrukturirani krediti i potraživanja

Tokom godine Banka je restrukturirala određene kredite klijentima, s ciljem poboljšanja njihove krajnje naplativosti. Restruktuiranje se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata na osnovu analize mogućnosti uspješnog restrukturiranja sa ciljem otklanjanja poteškoća u poslovanju klijenta u definisanom roku i povrata klijenta u prihodujući portfolio. Restrukturirani krediti (izloženost po svim restrukturiranim plasmanima bez obzira da li su u nadležnosti Poslovnih segmenata ili Upravljanja specijalnim plasmanima) iznosili su ukupno 24.740 hiljada BAM (2017: 25.068 hiljada BAM).

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Restrukturirani krediti	24.740	25.068
Kreditni portfolio – bruto	1.010.701	972.325
Učešće restrukturiranih kredita u bruto kreditnom portfolio	2,4%	2,6%

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.3. Koncentracije kreditnog rizika

a) Geografska koncentracija kreditnog rizika

Geografska koncentracija rizika portfolia kredita u potpunosti se odnosi na pravna i fizička lica, te ostale subjekte koji su locirani u Bosni i Hercegovini.

b) Koncentracija kreditnog rizika po privrednim granama

Kreditni portfolio Banke na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine analiziran je prema privrednim granama u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Pravna lica		
Rudarstvo i energetika	23.184	41.683
Poljoprivreda	9.874	8.571
Građevinarstvo	41.094	30.360
Industrija	118.618	164.601
Trgovina	117.252	111.090
Usluge	2.020	1.277
Saobraćaj	27.587	7.750
Finansije	3.203	2.610
Javni sektor (Centralne institucije)	95.962	90.125
Lokalna samouprava	91.931	66.043
Neprofitne institucije	4.388	4.691
	535.113	528.801
Fizička lica	475.588	443.524
Ukupno bruto krediti	1.010.701	972.325
Umanjenje vrijednosti kredita	(73.327)	(76.563)
Ukupno neto krediti	937.374	895.762

Struktura kreditnog portfolija se redovno nadgleda od strane Upravljanja rizicima u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki uticaj na kreditni portfolio (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (NASTAVAK)

34.1.3. Koncentracije kreditnog rizika (NASTAVAK)

c) Velike izloženosti kreditnom riziku

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Velike izloženosti kreditnom riziku		
Broj klijenata sa izloženošću većom od 10% priznatog kapitala	4	5
Bilansna i vanbilansna izloženost - bruto	102.258	175.465
Umanjenje vrijednosti i rezervisanje na vanbilans	(1.642)	(2.192)
Bilansna i vanbilansna izloženost - neto	100.616	173.273

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Izloženost prema Javnom sektoru (Centralne institucije)		
Bilansna i vanbilansna izloženost - bruto	143.318	90.694
Umanjenje vrijednosti i rezervisanje na vanbilans	(684)	(524)
Bilansna i vanbilansna izloženost - neto	142.634	90.170
Bilansna izloženost - Hartije od vrijednosti	197.148	169.425

34.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju da potpuno i bez odlaganja izmiri svoje finansijske obaveze. U tom smislu, osnovni cilj Banke kod upravljanja rizikom likvidnosti, kao centralnim rizikom prisutnim u bankarskom poslovanju, jeste da uskladi svoje poslovne aktivnosti i obezbijedi optimalnu likvidnost, u skladu sa minimalnim standardima i limitima propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Centralne banke BiH i Grupe.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja koji uključuju različite vrste depozita fizičkih i pravnih lica, banaka (unutar i van Grupe), te kreditnih linija. Navedeni izvori omogućavaju fleksibilnost izvora finansiranja, te ograničavaju zavisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru, samim tim obezbjeđujući visok nivo samoodrživosti u eventualnim kriznim periodima.

Banka je implementirala politike likvidnosti Grupe kojima su definisane metode i procedure analize parametara likvidnosti, a koje pokrivaju upravljanje i kontrolu rizika likvidnosti, kako u uslovima redovnog poslovanja, tako i u kriznim situacijama. U skladu sa smjernicama Grupe, izloženost riziku likvidnosti drži se na nivou na kojem Banka može biti u stanju da ispoštuje svoje obaveze plaćanja na redovnoj osnovi, ali i u periodu kriza.

Redovno poslovanje podrazumijeva uobičajene dnevne aktivnosti za koje je uobičajeno da se ne aktivira ni jedna faza iz Politike likvidnosti u kriznim situacijama.

Najvažnije aktivnosti usmjerene su na obavljanje uobičajenih tržišnih transakcija, u okviru propisanih limita izloženosti riziku u skladu sa definisanim planom finansiranja, kao i odlukama nadležnih tijela i operativnih funkcija.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti (NASTAVAK)

Ove aktivnosti se uglavnom svode na upravljanje kratkoročnom i dugoročnom likvidnošću, upravljanje izvršenjem plana finansiranja, redovno praćenje i analizu rezultata testiranja otpornosti na stres rizika likvidnosti kao i dosljednu primjenu načela određivanja internih cijena.

Rizik kratkoročne likvidnosti se mjeri kroz operativne korpe ročnosti do godinu dana, putem neto novčanih tokova (priliva/odliva). Kratkoročna likvidnost limitira izloženosti po svim valutama kao i ukupnu izloženost.

Mjere strukturalne likvidnosti nastoje osigurati odgovarajuću ravnotežu između imovine i obaveza u srednjem-dugom roku (preko godinu dana), kako bi se obezbijedila strukturna stabilnost i ograničila zavisnost o kratkoročnom, manje stabilnom finansiranju.

Testiranje otpornosti na stres kratkoročne likvidnosti mjeri da li dostupne rezerve likvidnosti mogu osigurati da Banka izdrži hipotetički nedostatak kratkoročnih izvora sredstava. Scenarija se baziraju na konceptu korpi ročnosti imovine i njenog zadržavanja. Relevantna scenarija su definisana u cilju predstavljanja mogućih događaja sa potencijalno negativnim uticajem na likvidnost. S obzirom na prirodu stres testa likvidnosti, kao alat za procjenu različitih rizika likvidnosti, prihvatljiv je kombinovani scenario.

Banka je usvojila i Politiku upravljanja likvidnošću u vanrednim situacijama koja se sastoji od Politike upravljanja likvidnošću u vanrednim situacijama i Akcionog plana za postupanje u vanrednim situacijama.

Banka je obavezna da održava likvidnost u okvirima propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Centralne banke Bosne i Hercegovine:

- Održavanje obavezne rezerve
- Održavanje dekadne i dnevne likvidnosti
- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive.

U narednim tabelama prikazana je struktura likvidnosti na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, koji predstavlja pregled sredstava i obaveza po odgovarajućim vremenskim korpama, a na osnovu preostalog perioda ugovorenog dospijanja, uz sljedeće izuzetke:

1. tekući i štedni računi po viđenju, te prekoračenja po tekućim računima pravnih i fizičkih lica raspoređeni su na bazi njihove procijenjene stabilnosti, u skladu sa odlukama ABRS i u skladu sa standardima Grupe;
2. neprihodujući krediti, ostala imovina, kapital i rezerve mapiraju se takođe prema standardnim pravilima Grupe, na najduži rok dospijanja.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti (NASTAVAK)

31. decembar 2018.	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	225.492	-	-	-	-	225.492
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	1	-	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	11.322	13.401	172.425	117	197.265
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>						
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	125.877	-	-	-	-	125.877
b) Krediti i potraživanja od banaka	128.015	-	-	-	16.000	144.015
c) Krediti i potraživanja od komitenata	65.565	41.329	158.167	435.911	236.402	937.374
Materijalna imovina	-	-	-	-	17.761	17.761
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	8.115	8.115
Ostala aktiva	-	-	6.254	-	-	6.254
Odloženo poresko sredstvo	-	-	77	-	-	77
Ukupno imovina	544.945	52.651	177.900	608.336	278.395	1.662.231
Obaveze, kapital i rezerve						
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>						
a) Depoziti i krediti od banaka	148.831	47.099	158.434	41.446	19.859	415.669
b) Depoziti i krediti od komitenata	181.722	72.999	202.547	307.641	241.742	1.006.651
Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	17.737	-	-	17.737
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	3.321	-	-	3.321
Obaveze poreza na dobit	-	178	-	-	-	178
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	218.675	218.675
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	330.553	120.276	382.039	349.087	480.276	1.662.231
Neusklađenost ročne strukture	214.396	(67.625)	(204.139)	259.249	(201.881)	-

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti (NASTAVAK)

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2017.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Novčana sredstva	170.568	-	-	-	-	170.568
Obavezna rezerva kod Centralne banke	116.002	-	-	-	-	116.002
Kredit i potraživanja od banaka	100.444	-	-	-	-	100.444
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	2.098	-	62.859	104.468	117	169.542
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	10	-	-	10
Kredit i potraživanja od komitenata	53.697	38.149	209.948	392.496	201.472	895.762
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	16.468	16.468
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	5.887	5.887
Ostala aktiva	-	-	5.997	-	-	5.997
Odloženo poresko sredstvo	-	-	16	-	-	16
Ukupno imovina	442.809	38.149	278.830	496.964	223.944	1.480.696
Obaveze, kapital i rezerve						
Depoziti i krediti od banaka	117.890	35.205	132.418	81.605	28.783	395.901
Depoziti i krediti od komitenata	130.426	88.301	174.753	239.489	230.659	863.628
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	621	621
Ostale obaveze	9.257	747	2.821	2.504	-	15.329
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	3.662	-	-	3.662
Obaveza poreza na dobit	-	417	-	-	-	417
Odložena poreska obaveza	-	-	16	-	-	16
Kapital i rezerve	-	-	-	-	201.122	201.122
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	257.573	124.670	313.670	323.598	461.185	1.480.696
Neusklađenost ročne strukture	185.236	(86.521)	(34.840)	173.366	(237.241)	-

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima

Tržišni rizici proizilaze iz opštih i specifičnih kretanja i promjena određenih tržišnih varijabli (kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, valuta) koje mogu uticati na ekonomsku vrijednost portfolija u knjizi trgovanja i u knjizi banke. Banka je izložena tržišnim rizicima uglavnom zbog pozicija i poslovnih aktivnosti u knjizi banke.

Upravljanje izloženošću tržišnim rizicima uključuje aktivnosti vezane za poslovanje Tržišta i Upravljanja aktivom i pasivom, a uređeno je kroz sistem internih akata i mrežu definisanih limita i signala upozorenja koji se nadgledaju na dnevnoj bazi. Mjerenje tržišnih rizika zasniva se na VaR („Value at Risk“) metodologiji, VaR je procijenjeni potencijalni prekonoćni gubitak koji nastaje na ukupnoj i pojedinim pozicijama bilansne strukture u definisanom vremenskom periodu, zasnovan na brojnim pretpostavkama promjena tržišnih uslova sa nivoom pouzdanosti od 99%. Grupa koristi istorijsku simulaciju volatilnosti kao model procjene koji se bazira na posljednjih 500 opservacija dnevnih povrata. Kvalitet VaR modela kontinuirano se prati retroaktivnim testiranjem. Pored VaR modela Upravljanje tržišnim rizicima koristi i limite otvorene devizne pozicije i kalkulaciju baznog boda kao dopunu postavljenim VaR limitima.

Faktori koji su takođe od važnosti za procjenu uticaja tržišnih rizika na portfolio Banke su i stres orijentisani nivoi upozorenja i limiti, a rezultati su uključeni u redovne ALCO izvještaje (izvještaji koji se prezentuju Odboru za upravljanje aktivom i pasivom Banke).

Aktivnosti na reviziji limita tržišnih rizika Banka provodi usko sarađujući sa UniCredit Grupom. Ove aktivnosti rade se najmanje na godišnjem nivou, a po potrebi i češće u skladu sa poslovnim promjenama nastalim mijenjanjem zakonske regulative, razvojem ciljeva poslovnih strategija kao i ciljanim profilom rizika.

Skup dokumenata sa pravilima za operacije koje se obavljaju od strane Tržišta i za Upravljanje tržišnim rizicima je sačinjen u vidu priručnika Finansijskih tržišta i Strategije tržišnih rizika. Samo dozvoljenim nosiocima rizika je omogućeno da ulaze u rizične pozicije.

Pregled ukupne VaR pozicije Banke:

	2018. '000 BAM	2017. '000 BAM
- prosjek za period	768	647
- maksimalan za period	1.291	712
- minimalan za period	452	559

Pored implementiranja grupnih tehnika, metoda i modela mjerenja tržišnih rizika, Banka kontinuirano radi na unapređenju poslovnih procesa i kvaliteta podataka.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.1. Valutni rizik

Valutni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kursa valuta. Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i od strane Grupe utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za svu imovinu i obaveze denominovane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

Upravljanje valutnim rizikom obuhvata praćenje i kontrolu individualnih pozicija u stranim valutama i ukupne devizne pozicije Banke. Otvorena pozicija se određuje na osnovu svih bilansnih i vanbilansnih pozicija. Limiti deviznog rizika postavljaju ograničenja na maksimalan iznos otvorene devizne pozicije po valutama. Banka kontinuirano vrši monitoring deviznog rizika putem limita propisanih od strane lokalne regulative i Grupe.

U skladu sa odlukom lokalnog regulatora, kojom se uređuju minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, Banka je dužna da odnose između aktive i pasive u svakoj pojedinoj valuti održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 30% njenog priznatog (regulatornog) kapitala.

Svoje poslovne aktivnosti Banka usmjerava u pravcu minimiziranja neusklađenosti između stavki aktive i obaveza u stranim valutama ili sa ugovorenim valutnom klauzulom, održavajući dnevno poslovanje u granicama postavljenih limita.

Sve osjetljivosti koje proizilaze iz pozicija u vezi sa valutama su obuhvaćene i opštim dnevnim VaR limitom, koji, između ostalih rizika, ograničava i maksimalno dozvoljeni gubitak otvorenih pozicija u stranim valutama.

	2018.	2017.
Pokazatelji valutnog rizika:		
- Na dan 31. decembar	4,90%	15,31%
- Maksimalan za period – mjesec decembar	19,19%	21,47%
- Minimalan za period – mjesec decembar	0,44%	0,27%

S obzirom na prisustvo Valutnog odbora (*Currency Board režima Centralne banke BiH*) prema kojim je odnos domaće valute i evra fiksiran, može se smatrati da ne postoji izloženost Banke riziku promjene kursa EUR/BAM.

Od rizika izloženosti valutnom riziku u drugim stranim valutama osim EUR Banka se štiti upravljanjem deviznom pozicijom u okviru strategija Tržišta na način da se pozicije otvorene kroz poslovanje s klijentima zatvaraju suprotnim transakcijama, tako da se otvorena pozicija Banke svodi na minimum.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.1. Valutni rizik (NASTAVAK)

Analiza imovine i obaveza iskazanih u deviznim iznosima sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine i na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je u narednoj tabeli.

31. decembar 2018.	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	BAM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.282	-	323	2.038	5.643	219.849	225.492
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-	1	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	66.520	126.389	-	-	192.909	4.356	197.265
<i>Finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>							
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	125.877	125.877
b) Krediti i potraživanja od banaka	108.484	-	9.679	9.852	128.112	16.000	144.015
c) Krediti i potraživanja od komitenata	47.143	424.820	-	-	471.963	465.411	937.374
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	17.761	17.761
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	8.115	8.115
Ostala aktiva	171	-	54	997	1.222	5.032	6.254
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	77	77
Ukupno imovina	225.600	551.209	10.056	12.887	799.849	862.479	1.662.231
Obaveze							
<i>Finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>							
a) Depoziti i krediti od banaka	400.099	-	-	-	400.099	15.570	415.669
b) Depoziti i krediti od komitenata	254.685	141.236	10.049	10.892	416.862	589.789	1.006.651
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	865	-	6	-	871	16.866	17.737
Rezervisanja za rizike i troškove	331	1	-	-	332	2.989	3.321
Tekući porez na dobit	-	-	-	-	-	178	178
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno obaveze	655.980	141.237	10.055	10.892	818.164	625.392	1.443.556
Kapital i rezerve	1.523	1.468	-	-	2.991	215.684	218.675
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	657.503	142.705	10.055	10.892	821.155	841.076	1.662.231
Neto devizna pozicija	(431.903)	408.504	1	1.995	(21.306)	21.306	-

Napomene uz finansijske izvještaje (NASTAVAK)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.1. Valutni rizik (NASTAVAK)

	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	BAM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2017.							
Imovina							
Novčana sredstva	3.115	-	341	2.038	5.494	165.074	170.568
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	116.002	116.002
Kredit i potraživanja od banaka	71.594	-	16.332	9.513	97.439	3.005	100.444
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	103.301	-	-	103.301	66.241	169.542
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	10	10
Kredit i potraživanja od komitenata	67.429	490.128	-	-	557.557	338.205	895.762
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	16.468	16.468
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	5.887	5.887
Ostala aktiva	76	-	11	21	108	5.889	5.997
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	16	16
Ukupno imovina	142.214	593.429	16.684	11.572	763.899	716.797	1.480.696
Obaveze							
Depoziti i krediti od banaka	377.900	-	-	-	377.900	18.001	395.901
Depoziti i krediti od komitenata	257.462	141.185	18.342	11.392	428.381	435.247	863.628
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	621	621
Ostale obaveze	2.297	28	10	1	2.336	12.993	15.329
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.112	-	-	-	1.112	2.550	3.662
Obaveza poreza na dobit	-	-	-	-	-	417	417
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	16	16
Kapital i rezerve	3.496	-	-	-	3.496	197.626	201.122
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	642.267	141.213	18.352	11.393	813.225	667.471	1.480.696
Neto devizna pozicija	(500.053)	452.216	(1.668)	179	(49.326)	49.326	-

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.2. Kamatni rizik

Banka je izložena riziku koji je rezultat uticaja fluktuacije tržišnih kamatnih stopa na finansijsku poziciju Banke i novčane tokove. Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa, u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima. Marže kamatnih stopa mogu porasti kao rezultat ovih fluktuacija, ali istovremeno mogu biti i smanjene i prouzrokovati gubitke pri neočekivanim fluktuacijama.

Osnovni izvori rizika promjene kamatnih stopa su:

- rizik promjene cijena (repricing risk) koji proizilazi iz nepovoljnih promjena fer vrijednosti imovine i obaveza tokom preostalog perioda do sljedeće promjene kamatne stope (stavke sa fiksnom kamatnom stopom klasifikuju se prema preostalom dospijeću);
- rizik promjene nagiba i oblika krive prinosa (yield curve risk);
- rizik različite promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa (basis risk) instrumenata koji imaju identično dospijeće i izraženi su u identičnoj valuti, ali im se kamatne stope baziraju na različitim vrstama referentnih stopa (npr. EURIBOR vs. LIBOR);
- rizik opcije (optionality risk) koji proizilazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti sa mogućnošću prijevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

Izloženost riziku promjene kamatnih stopa prati se utvrđenim izvještajima i u skladu sa smjernicama Grupe.

Izloženost kamatnom riziku se prati u skladu sa zahtjevima lokalnog regulatora za značajne valute pojedinačno i za sve ostale valute zajedno kroz praćenje promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige za: stavke sa fiksnom kamatnom stopom, promjenjivom kamatnom stopom, stopom koja se mijenja po odluci Banke, ukupnu ponderisanu poziciju, kao i uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod.

Metodologija koja se koristi za procjenu rizika promjene kamatnih stopa bazirana je na analizi vremenskih razlika. Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim korpama pokazuju kako dvije strane bilansa stanja drugačije reaguju na promjene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Kamatni rizik u skladu sa zahtjevima Grupe se mjeri izračunavanjem promjene neto sadašnje vrijednosti portfolia u slučaju pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod) i limitira se BPV limitom (limit vrijednosti baznog boda) kao mjerom osjetljivosti, BPV limiti se određuju sumarno, po valutama i po vremenskim korpama. Kamatni rizik se prati takođe i kroz spomenuti VaR model.

Testiranje otpornosti na stres koje Banka provodi za kategoriju kamatnog rizika obuhvata scenarija različitih šokova na kamatnim krivama. Šokovi uključuju promjenu nivoa kamatnih stopa (paralelne pomake), rotacije krivulja, promjene nagiba krivulja i skokove na određenim segmentima kamatnih krivulja.

Prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku na dan 31. decembra 2018. godine, te 31. decembra 2017. godine prikazan je u narednim tabelama.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.2. Kamatni rizik (NASTAVAK)

a) Period promjena kamatnih stopa analiza kamatnog rizika i iznosi na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

Takođe, na zaradu će uticati i ročna struktura imovine i obaveza Banke:

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Nekama- tonosno '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Fiksna kamatna stopa '000 BAM
31. decembar 2018.								
Imovina								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	199.744	-	-	-	-	25.748	225.492	-
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	1	-	-	-	1	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	11.322	13.401	172.425	-	117	197.265	197.265
Finansijska imovina po amortizovanom trošku								
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	125.877	125.877	-
b) Krediti i potraživanja od banaka	128.015	16.000	-	-	-	-	144.015	128.097
c) Krediti i potraživanja od komitenata	229.390	226.052	351.825	84.429	45.678	-	937.374	191.506
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	17.761	17.761	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	8.115	8.115	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	6.254	6.254	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	77	77	-
Ukupno imovina	557.149	253.374	365.227	256.854	45.678	183.949	1.662.231	516.869
Obaveze								
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku								
Depoziti i krediti od banaka	162.511	86.824	140.831	9.786	15.567	150	415.669	338.145
Depoziti i krediti od komitenata	708.882	28.887	107.784	142.025	15.783	3.290	1.006.651	1.003.361
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	17.737	17.737	-
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	-	-	-	3.321	3.321	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	178	178	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno obaveze	871.393	115.711	248.615	151.811	31.350	24.676	1.443.556	1.341.506
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	218.675	218.675	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	871.393	115.711	248.615	151.811	31.350	243.351	1.662.231	1.341.506
Kamatna neusklađenost	(314.244)	137.663	116.612	105.043	14.328	(59.402)	-	(824.637)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.2. Kamatni rizik (NASTAVAK)

a) Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope (NASTAVAK)

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Nekama- tonosno '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Fiksna kamatna stopa '000 BAM
31. decembar 2017.								
Imovina								
Novčana sredstva	129.775	-	-	-	-	40.793	170.568	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	116.002	116.002	-
Kredit i potraživanja od banaka	55.403	45.041	-	-	-	-	100.444	45.039
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	2.098	-	62.859	104.468	-	117	169.542	169.425
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	10	-	-	10	10
Kredit i potraživanja od komitenata	148.935	277.835	371.240	86.852	10.900	-	895.762	63.318
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	16.468	16.468	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	5.887	5.887	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	5.997	5.997	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	16	16	-
Ukupno imovina	336.211	322.876	434.099	191.330	10.900	185.280	1.480.696	277.792
Obaveze								
Depoziti i krediti od banaka	-	221.244	147.051	27.381	-	225	395.901	283.132
Depoziti i krediti od komitenata	521.637	66.119	164.151	106.181	100	5.440	863.628	806.582
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	621	621	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	15.329	15.329	-
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	3.662	3.662	-
Obaveza za porez na dobit	-	-	-	-	-	417	417	-
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	16	16	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	201.122	201.122	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	521.637	287.363	311.202	133.562	100	226.832	1.480.696	1.089.714
Kamatna neusklađenost	(185.426)	35.513	122.897	57.768	10.800	(41.552)	-	(811.922)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.2. Kamatni rizik (NASTAVAK)

a) Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope (NASTAVAK)

Sljedeća tabela prikazuje procijenjeni budući novčani tok za kamatonosne obaveze Banke na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine:

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2018.						
Obaveze						
Transakcioni računi i depoziti banaka	8.567	240.918	140.831	9.786	15.567	415.669
Transakcioni računi i depoziti komitenata	693.458	47.601	107.784	142.025	15.783	1.006.651
Ostale obaveze	17.737	-	-	-	-	17.737
Ukupno obaveze	719.762	288.519	248.615	151.811	31.350	1.440.057
31. decembar 2017.						
Transakcioni računi i depoziti banaka	-	221.244	147.276	27.381	-	395.901
Transakcioni računi i depoziti komitenata	541.234	115.962	107.185	99.241	6	863.628
Ostale obaveze	9.257	747	4.417	2.504	-	16.925
Ukupno obaveze	550.491	337.953	258.878	129.126	6	1.276.454

b) Efektivne kamatne stope

U sljedećoj tabeli prikazane su efektivne kamatne stope obračunate kao ponderisani prosjek za period izvještavanja za finansijske instrumente:

	31. decembar 2018. %	31. decembar 2017. %
Sredstva iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	(0,20)	(0,20)
Kredit i potraživanja od banaka	0,04	0,02
Kredit i potraživanja od komitenata	4,99	5,58
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	4,26	4,71
Depoziti od banaka	(0,39)	(0,16)
Depoziti od komitenata	(0,65)	(0,99)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (NASTAVAK)

34.3.3. Rizik promjene kamatne marže

Banka u sklopu tehnika mjerenja tržišnog rizika mjeri uticaj promjene kamatne marže kod dužničkih hartija od vrijednosti sa fiksnim prinosom. Rizik promjene cijene dužničkih hartija od vrijednosti usljed promjene kreditnog rizika emitenta (marže percipirane od strane tržišta) se mjeri i ograničava CPV limitom - limit vrijednosti baznog boda kreditne marže (Credit Spread Point Value). Ovaj limit je sličan vrijednosti baznog boda BPV (Basis Point Value) i ograničava rizik promjene neto sadašnje vrijednosti portfolija dužničkih hartija od vrijednosti ukoliko se uticaj promjene kamatne marže pomjeri za 0,01% (1 bazni bod). BPV limit ograničava ukupnu osjetljivost pozicija banke na promjene kamatnih stopa, a CPV limit dodatno ograničava ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti s obzirom na volumen i trajanje.

34.3.4. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se definiše kao izloženost finansijskog stanja Banke neželjenim promjenama u kretanju kamatnih stopa koje proizilaze iz aktive i pasive u bankarskoj knjizi.

Sistem ograničenja u skladu sa pravilima Grupe definisan je kroz podjelu na limite i nivoe upozorenja u zavisnosti od vrste ograničenja i vremena potrebnog za korektivne akcije u slučaju kršenja ograničenja. Banka bazira upravljanje i kontrolu kamatnog rizika u bankarskoj knjizi na analizi metrika/indikatora iz dvije perspektive:

- ekonomska vrijednost i
- zarada.

Osnovna ograničenja putem kojih Banka prati izloženost riziku iz perspektive ekonomske vrijednosti su:

- BP01 osjetljivost - Ukupna osjetljivost i osjetljivost po vremenskim korpama - izračunava se kao promjena sadašnje vrijednosti kamatonosno osjetljivih pozicija koja proizilazi iz trenutnog šoka za 1 bazni bod na svaku stopu duž krive. Suma svih osjetljivosti po vremenskim korpama duž krive je BP01.
- EV nadzorni standardizovani šokovi - Iz regulatornih razloga, dodatno na metrik BP01, Grupa računa osjetljivost ekonomske vrijednosti kao rezultat standardnog šoka iznenadnog paralelnog pomjeranja krivulje prinosa za +/-200 baznih bodova. Uticaj ekonomske osjetljivosti se mjeri u odnosu na Tier 1 kapital.

Iz perspektive zarade Banka prati izloženost riziku kroz sljedeća ograničenja:

- Osjetljivost neto kamatnog prihoda - Standardna osjetljivost neto kamatnog prihoda izračunava se na bazi scenarija trenutnih paralelnih šokova na stopama iznad jednogodišnjeg vremenskog horizonta i uz pretpostavku konzistentnog bilansa i stalne marže.

34.4. Operativni rizik

O navedenim procesima i pokazateljima koji čine sistem upravljanja operativnim rizicima vrši se redovno informisanje i izvještavanje rukovodstva Banke i Grupe, te usklađivanje sistema upravljanja operativnim rizicima sa standardima Grupe i lokalnom i međunarodnom regulativom.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući pravni rizik.

Gubici proizašli iz sljedećih događaja mogu se smatrati operativnim rizikom: interna ili eksterna prevara, odnosi sa zaposlenima i sigurnost na radu, reklamacije klijenata, kazne i penali zbog kršenja regulative, šteta na materijalnoj imovini Banke, prekidi u radu i greške u radu sistema, upravljanje procesima.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.4. Operativni rizik (NASTAVAK)

U skladu sa metodologijom Grupe, kao i propisima Agencije za bankarstvo RS, Banka je uspostavila i konstantno unapređuje sistem upravljanja operativnim rizicima. Sistem obuhvata alate i mehanizme za kontinuirano praćenje šteta koje Banka trpi od operativnih rizika i izloženosti Banke operativnim rizicima, procjene operativnih rizika u procesima i proizvodima, praćenje ključnih indikatora rizika te definisanje načina za izbjegavanje, kontrolisanje ili prenošenje operativnih rizika na treća lica kao i sistem izvještavanja.

Za evidentiranje podataka o štetama od operativnih rizika, evidentiranje i praćenje vrijednosti indikatora rizika Banka koristi grupni alat „ARGO“, dok za proces izvještavanja i analizu podataka vezanih za operativne rizike Banka koristi grupni alat „BO Tool“ (Business Object Tool).

S obzirom da je Banka izložena operativnom riziku u svim svojim poslovnim aktivnostima, a u cilju podizanja svijesti o pojmu, značaju i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom, Banka je razvila sistem elektronske edukacije za sve zaposlene. Takođe, u saradnji sa Ljudskim resursima, organizuju se edukacije uživo za nove radnike Banke.

34.5. Reputacioni rizik

Uzimajući u obzir značaj reputacionog rizika, koji se definiše kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke usljed gubitka povjerenja u integritet banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama banke ili aktivnostima članova organa banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje, Banka upravlja reputacionim rizikom kroz usvojene i implementirane specijalne politike i procedure koje regulišu područje upravljanja reputacionim rizikom, te postupanje sa transakcijama u specifičnim industrijama (nuklearna energija, industrija naoružanja, infrastruktura voda-brana, proizvodnja energije u elektranama na uglj, te u sektoru rudarstva), kao i konstantnim podizanjem svijesti zaposlenih o značaju upravljanja reputacionim rizikom kroz elektronske i obuke uživo za sve zaposlene.

34.6. Upravljanje kapitalom

Ciljevi upravljanja kapitalom Banke su:

- usklađivanje sa kapitalnim zahtjevima koje određuju regulatori banaka i tržišta kapitala,
- održavanje sposobnosti Banke za nastavak daljeg poslovanja kako bi dalje mogla osigurati prinos akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, te
- održavanje snažne kapitalne osnove koja bi mogla podržati razvoj poslovanja.

Početkom 2017. godine stupio je na snagu novi Zakon o bankama RS, a u toku 2017. i 2018. godine ABRS je donijela niz podzakonskih akata o poslovanju banaka. Cilj nove regulative je usklađivanje propisa koji regulišu poslovanje bankarskog sektora u Republici Srpskoj sa Bazel II i Bazel III standardima.

Novom regulativom značajno je izmijenjen način obračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik, način obračuna kapitala, kao i visina stopa kapitala koje su banke dužne kontinuirano održavati, uključujući i zaštitne slojeve kapitala.

Banka prati propisane stope i druge pokazatelje kapitala prema regulativi ABRS.

Minimalne propisane stope koje banke moraju ispunjavati u svakom trenutku su:

- stopa redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- stopa osnovnog kapitala od 9% i
- stopa regulatornog kapitala od 12%.

Na svaku od gore navedenih stopa propisano je kontinuirano održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5%.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.6. Upravljanje kapitalom (NASTAVAK)

Pored navedenih propisanih stopa, predviđeni su (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala odnosno za kombinovani zaštitni sloj koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo i to:

1. kontraciklični zaštitni sloj specifičan za banku
2. zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i biće propisan pojedinačno za svaku banku nakon što ABRS rangira banke prema sistemskom značaju) i
3. zaštitni sloj za sistemski rizik.

Iznos regulatornog, osnovnog (T1) i redovnog osnovnog kapitala (CET1), kao i njihove stope obračunate u skladu sa propisima ABRS prikazani su u narednoj tabeli:

Red	Broj	Stavka	31.12.2018. 000 BAM	31.12.2017. 000 BAM
010	1	REGULATORNI KAPITAL	188.299	174.898
015	1.1	OSNOVNI KAPITAL	179.108	165.948
020	1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	179.108	165.948
030	1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	97.428	97.428
040	1.1.1.1.1	Uplaćeni instrumenti kapitala	97.055	97.055
060	1.1.1.1.3	Emisiona premija na akcije	373	373
130	1.1.1.2	Zadržana dobit	38.477	25.590
180	1.1.1.3	Ostali ukupni rezultat	2.448	(114)
200	1.1.1.4	Ostale rezerve	48.947	48.947
340	1.1.1.11	(-) Ostala nematerijalna imovina	(8.115)	(5.887)
370	1.1.1.12	(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjениh za povezane poreske obaveze	(77)	(16)
750	1.2	DOPUNSKI KAPITAL	9.191	8.950
920	1.2.6	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom	10.158	9.494
978	1.2.13	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	(967)	(544)
010	1	Stopa redovnog osnovnog kapitala	18,78%	18,09%
030	3	Stopa osnovnog kapitala	18,78%	18,09%
050	5	Stopa regulatornog kapitala	19,74%	19,07%

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.7. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji uređuju razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno s drugim porezima.

Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od više razvijenih tržišnih privreda dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. U skladu s tim, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti.

Poreske prijave, zajedno s drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer: pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlaštenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Poreske uprave Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

35. POSLOVI U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica, vodi ih u vanbilansnoj evidenciji odvojeno od sredstava Banke. Za upravljanje sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica Banka naplaćuje naknadu za te usluge. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima knjiže se u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica dati su u narednoj tabeli:

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Komisioni plasmani	236	362

U 2018. godini Banka nije ostvarila prihod od naknada po poslovima u ime i za račun trećih lica (2017: 17 hiljada BAM).

36. OBAVEZE PO UGOVORIMA O POSLOVNOM ZAKUPU

Banka ima preuzete obaveze koje proizlaze iz ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata.

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu navedenih poslovnih zakupa su kako slijedi:

	31. decembar 2018. '000 BAM	31. decembar 2017. '000 BAM
Do 1 godine	619	583
Od 1 do 5 godina	1.129	738
Preko 5 godina	296	1
	2.044	1.322

Kao što je navedeno u Napomeni 2.5. Banka će od 1. januara 2019. godine obaveze po ugovorima o poslovnom zakupu preko jedne godine i iznad definisanog minimalnog godišnjeg troška zakupa, voditi kao imovinu i obaveze u skladu sa MSFI 16, a kratkoročne obaveze o poslovnom zakupu i zakupnine male vrijednosti i dalje se evidentiraju kao troškovi zakupnina u skladu sa ugovorima.

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKE IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Može se definisati i kao vrijednost po kojoj se može raspolagati aktivom/pasivom, odnosno procijenjena vrijednost neutralizovanja tržišnog rizika koja nastaje iz ove aktive/pasive u odgovarajućem vremenskom okviru.

Pretpostavke korištene kod procjene i mjerenja fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banka bazira na primjeni centralizovane kalkulacije razvijene na nivou Grupe koja koristi MSFI 13 kao jedinstveni izvor smjernica za mjerenje fer vrijednosti.

Finansijski instrumenti se smatraju kotiranim na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije prema uobičajenim tržišnim uslovima.

Svi finansijski instrumenti se klasifikuju u skladu sa kriterijima za podjelu na nivoe hijerarhije fer vrijednosti koja sadržava tri različita nivoa:

- Nivo hijerarhije 1: Fer vrijednost uzeta na osnovu cijena za identičnu aktivu ili pasivu kojoj se može pristupiti na dan mjerenja tj. ako su finansijski instrumenti zastupljeni na aktivnom tržištu.
- Nivo hijerarhije 2: Fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene za koji se uzimaju podaci sa aktivnog tržišta kada se isključuje mogućnost inputa korištenih u procjeni Nivoa hijerarhije 1.
- Nivo hijerarhije 3: Fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene za koji se uzimaju podaci koji nisu na aktivnom tržištu, tj. kada su potrebna značajnija prilagođavanja.

Grupa koristi u metodologiji određivanja nivoa hijerarhije za prihodujuće kredite i depozite banaka i klijenata slijedeće dodatne kriterije:

- Nivo hijerarhije 2: (bezrizična stopa tj. FV risk free – prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. FV risk adjusted) / bezrizična stopa tj. FV risk free $\leq$ 5%.
- Nivo hijerarhije 3: (bezrizična stopa tj. FV risk free – prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. FV risk adjusted) / bezrizična stopa tj. FV risk free $>$ 5%.

Neprihodujuće kredite Banka klasifikuje u skladu sa instrukcijama Grupe na način da izjednačava njihovu knjigovodstvenu i fer vrijednost. Sva imovina i obaveze Banke su klasifikovana na Nivo hijerarhije 2 i Nivo hijerarhije 3.

Dužničke hartije od vrijednosti Banka klasifikuje na nivo hijerarhije 2, a prilagođavanje fer vrijednosti se vrši u skladu sa centralizovanom kalkulacijom Grupe.

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKE IMOVINE I OBAVEZA (NASTAVAK)

	31.12.2018.				31.12.2017.			
	Fer vrijednost '000 BAM	Knjigovodstvena vrijednost '000 BAM	Promjena		Fer vrijednost '000 BAM	Knjigovodstvena vrijednost '000 BAM	Promjena	
			'000 BAM	%			'000 BAM	%
Kredit i potraživanja od banaka	269.892	269.892	-	0,00%	216.193	216.446	(253)	0,12%
Kredit i potraživanja od komitenata	984.782	937.374	47.408	5,06%	966.560	895.762	70.798	7,90%
Ukupno	1.254.674	1.207.266	47.408	3,93%	1.182.753	1.112.208	70.545	6,34%
Depoziti i krediti od banaka	409.753	415.669	(5.916)	(1,42%)	387.951	395.901	(7.950)	(2,00%)
Depoziti i krediti od komitenata	997.612	1.006.651	(9.039)	(0,90%)	862.752	863.628	(876)	(0,10%)
Ukupno	1.407.365	1.442.320	(14.955)	(1,05%)	1.250.703	1.259.529	(8.826)	(0,70%)

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke u skladu sa MSFI 13 prikazani su u tabeli ispod:

	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Nivoi fer vrijednosti			Nivoi fer vrijednosti		
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	269.892	-	2.470	213.723
Kredit i potraživanja od komitenata	-	418.626	566.156	-	109.221	857.339
Ukupno	-	418.626	836.048	-	111.691	1.071.062
Depoziti i krediti od banaka	-	289.755	119.998	-	329.582	58.369
Depoziti i krediti od komitenata	-	-	997.612	-	102.334	760.418
Ukupno	-	289.755	1.117.610	-	431.916	818.787

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nakon datuma bilansa nije bilo događaja koji bi zahtijevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije ovih finansijskih izvještaja (korektivni događaji) do dana njihovog izdavanja.

39. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine za sljedeće značajnije valute iznosio je:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
USD	1,707552	1,630810
CHF	1,742077	1,671364
EUR	1,955830	1,955830

40. SKRAĆENICE

Banka	UniCredit Bank a.d. Banja Luka
Grupa	UniCredit Grupa
ABRS	Agencija za bankarstvo Republike Srpske
RS	Republika Srpska
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
PDV	Porez na dodatu vrijednost
EU	Evropska unija
IFRIC	Međunarodni odbor za tumačenje finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Interpretations Committee)
RWA	Aktiva ponderisana rizikom (Risk Weighted Asset)
CET1	Stopa redovnog osnovnog kapitala (Common Equity Tier 1 Capital ratio)
SPPI	Samo plaćanja glavnice i kamate (Solely Payments of Principal and Interest)
HoV	Hartije od vrijednosti
PD	Vjerovatnoća neplaćanja (Probability of Default)
LGD	Gubitak za dato potraživanje (Loss Given Default)
EAD	Izloženost u neizvršenju (Exposure At Default)
TTC	Kroz ciklus (Through The Cycle)
ECL	Očekivani kreditni gubitak (Expected Credit Loss)
FLI	informacije s pogledom u budućnost (Forward Looking Information)
EBA	Evropska uprava za bankarstvo (European Banking Authority)
ICAAP	Interna procjena adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process)
POCI	Kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (Purchased or Originated Credit Impaired)
EKS	Efektivna kamatna stopa
IT	Informaciona tehnologija (Information technology)
NPL	Kredit u neizvršenju (Non Performing Loans)
ALCO	Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (Asset - Liability Committee)
VaR	Vrijednost pod rizikom (Value at Risk)
BPV	Vrijednost baznog boda (Basis Point Value)
CPV	Vrijednost baznog boda kreditne marže (Credit Spread Point Value)
FV	Fer vrijednost
EV	Ekonomska vrijednost

Maksimalno povećanje komercijalne vrijednosti banke

Nastavljamo uvećavati komercijalnu vrijednost banke putem uspješnog fokusiranja na klijente, donošenja pozitivnih iskustava kroz višekanalnu strategiju i sa proizvodima i uslugama koji su najbolji u klasi. U potpunosti uključeno Korporativno i investiciono bankarstvo oslanja se na čvrste poslovne odnose Grupe kako bi pružilo podršku realnoj ekonomiji.

Poslovna mreža UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31.12.2018.

FILIJALA/AGENCIJA	ADRESA	GRAD	TELEFON
BESPLATNA INFO LINIJA			080/051-051
BANJALUČKO-PRIJEDORSKA REGIJA			
FILIJALA BANJA LUKA	Marije Bursać 7	Banja Luka	051/243-200
AGENCIJA OBILIČEVO	Carice Milice 2	Banja Luka	051/511-755
FILIJALA BANJA LUKA 2	Jevrejska 50	Banja Luka	051/246-662
FILIJALA ČELINAC	Kralja Petra I Karađorđevića 65	Čelinac	051/551-145
FILIJALA KOTOR VAROŠ	Cara Dušana 28	Kotor Varoš	051/783-260
FILIJALA MRKONJIĆ GRAD	Svetog Save 13	Mrkonjić Grad	050/211-138
FILIJALA ŠIPOVO	Prve šipovačke brigada 1	Šipovo	050/490-338
FILIJALA PRIJEDOR	Vožda Karađorđa 9	Prijedor	052/240-385
AGENCIJA KOZARAC	Maršala Tita bb	Kozarac	052/346-052
FILIJALA NOVI GRAD	Karađorđa Petrovića 33	Novi Grad	052/751-756
FILIJALA KOZARSKA DUBICA	Svetosavska 5	Kozarska Dubica	052/416-346
DOBOJSKO-GRADIŠKA REGIJA			
FILIJALA DOBOJ	Karađorđeva 1	Doboj	053/490-350
FILIJALA TESLIĆ	Svetog Save 77	Teslić	053/430-211
FILIJALA LAKTAŠI	Karađorđeva 63	Laktaši	051/491-214
FILIJALA GRADIŠKA	Vidovdanska bb	Gradiška	051/813-953
AGENCIJA SRBAC	Mome Vidovića 17	Srbac	051/741-000
FILIJALA PRNJAVOR	Svetog Save 25	Prnjavor	051/660-295
FILIJALA DERVENTA	Kralja Petra 1 Karađorđevića bb	Derventa	053/312-210
AGENCIJA ŠAMAC	Svetosavska 9	Šamac	054/490-117
FILIJALA BROD	Jovana Raškovića bb	Brod	053/621-490
SARAJEVSKO-BIJELJINSKA REGIJA			
FILIJALA PALE	Milana Simovića bb	Pale	057/203-026
FILIJALA LUKAVICA	Vojvode Radomira Putnika 38	Lukavica	057/318-299
FILIJALA SOKOLAC	Cara Lazara bb	Sokolac	057/401-061
FILIJALA ROGATICA	Srpski sloge bb	Rogatica	058/420-092
FILIJALA MILIĆI	Bolnička bb	Milići	056/490-178
FILIJALA VLASENICA	Svetosavska 82	Vlasenica	056/734-318
FILIJALA BIJELJINA	Patrijarha Pavla 3a	Bijeljina	055/221-289
FILIJALA UGLJEVIK	Ulica Ćirila i Metodija bb	Ugljevik	055/771-302
FILIJALA ZVORNIK	Karađorđeva bb	Zvornik	056/210-341
FILIJALA SREBRENICA	Vase Jovanovića 32	Srebrenica	056/440-723
AGENCIJA BRATUNAC	Svetog Save bb	Bratunac	056/490-166
TREBINJSKO-FOČANSKA REGIJA			
FILIJALA TREBINJE	Kralja Petra Prvog Oslobođioca br. 22	Trebinje	059/270-621
FILIJALA BILEĆA	Kralja Aleksandra 14	Bileća	059/370-012
FILIJALA GACKO	Trg Save Vladisavića bb	Gacko	059/490-350
FILIJALA NEVESINJE	Nevesinjskih ustanika 27	Nevesinje	059/610-470
FILIJALA FOČA	Njegoševa 10	Foča	058/220-972

Uvođenje jednostavnog ali jakog centra upravljanja

Upostavili smo jednostavan, ali snažan centar koji omogućava izvršenje i odgovornost u čitavoj Grupi. Putem jednostavnih podržavajućih funkcija i transparentnog upravljanja troškovima, fokusirali smo se na efikasnost i pojednostavljenje.

Banka za sve što
vam je važno.

UniCredit Bank Banja Luka

Banka za sve što
vam je važno.

UniCredit Bank Banja Luka

www.unicreditbank-bl.ba